

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Hajdúsámson Város Önkormányzata

2018-2023

Hajdúsámson, 2018. december 20.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	36
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	50
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	59
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	62
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	64
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	65
1. A HEP IT részletei	65
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	65
A beavatkozások megvalósítói	67
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	68
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	85
3. Megvalósítás	99
A megvalósítás előkészítése	99
A megvalósítás folyamata	99
Monitoring és visszacsatolás.....	100
Nyilvánosság	100
Érvényesülés, módosítás	101
4. Elfogadás módja és dátuma.....	101

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján, szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

Az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel összhangban, Hajdúsámson Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Hajdúsámson Város Önkormányzata 2013. évben elkészítette a város első Helyi Esélyegyenlőségi Programját, mely felülvizsgálata, aktualizálása a 2015. és 2017. években megtörtént.

2018. évben újabb öt évre szóló esélyegyenlőségi program elkészítésére, elfogadására került sor. Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A HEP elválaszthatatlan MELLÉKLETÉT képezik a helyzetelemzést megalapozó és a problémák feltárását segítő ADATTÁBLÁK (indikátorok).

A település bemutatása

Hajdúsámson az ország térszerkezetében az Alföld határ közeli térségében, Hajdú-Bihar megye északkeleti részén, a megyeszékhelytől, Debrecentől 10 km-re helyezkedik el. A település területe 6952 hektár, ebből belterület 506,7 hektár. A városnak három jelentős külterületi lakott helye van: Ligettanya, Martinka és Sámsonkert. Martinka és Sámsonkert településrészek az egykori szőlőskertekből alakultak ki.

A város rövid története:

Hajdúsámson és környéke már a bronzkorban is lakott hely volt. Ezt bizonyítják az 1907-ben előkerült régészeti leletek. Hajdúsámsoni Kincs néven a debreceni Déri Múzeumban őrzik a tizenkét harci csákányból és egy szépen díszített kardból álló páratlan fegyverleletet.

A XIII. századból származnak az első írásos emlékek. Elsőként 1213-ban a Várad Regestrumnak nevezett tüzesvaspróba lajstromban említik Túrsámson néven. 1399-ben Zsigmond oklevelében említik utoljára Túrsámsonként. A következő évszázadokban egyszerűen csak Sámson a falu neve. A megélhetést – a földművelés mellett – jelentős állattartás biztosította. Az 1552-es összeírásban említett ötven jobbágytelek alapján lakosságát 650 főre tehető, de tíz év múlva annyira elnéptelenedett, hogy pusztaként említik.

A 14. században a debreceni uradalom tartozéka.

A Rákóczi-szabadságharc idején II. Rákóczi Ferenc hadaival Sámson alatt táborozott 1703. július 26-án. Itt fogadta Debrecen város főbíróját.

Sámson 1720-as összeírás szerint még községként Bihar vármegyéhez tartozott.

A szabadságharc idején három nemzetőr csapatot állított ki a település 240 fővel, majd megindult a jobbágyfelszabadítás.

1871-ben lett nagyközség, majd 1876-ban Hajdú vármegyéhez csatolták. Ettől kezdve használatos a Hajdú előtag a község nevében

A polgárosodásnak és az ipari fejlődésnek itt is vannak nyomai - pl. Budaházy Imre szeszgyára -, de alapvetően marad a mezőgazdasági jelleg. A XX. század elején két közút és vasútvonal épül, pénzintézetek alakulnak.

A lakosságszám az első világháborúig folyamatosan nőtt, 1910-ben meghaladta az ötezeret. A második világháborúban 122-en veszítették életüket, és 188 zsidó lakost hurcoltak el. A háború után a lakosság

a megváltozott viszonyokhoz rendezte életét. Még mindig meghatározó volt a mezőgazdaság a megalakult termelőszövetkezetek révén.

E korszakban legnagyobb eredménye a közművesítés, a villamosítás az ivóvízhálózat kiépítése vízmű-teleppel.

Hajdúsámson 1971-ben nagyközségi státuszt kap. A helyi munkalehetőség nagyon kevés. 1985-ben a munkaképes korú lakosság 85 %-a ingázó.

A rendszerváltás után kiépült az önkormányzatiság, felgyorsult a fejlődés, 1990. és 2002. között közel 3500 fővel nőtt a lakosságszám, mert Hajdúsámson Debrecen közelsége miatt vonzóvá vált a kiköltöző családok számára. Hajdúsámson 2004. július 1-jén városi címet kapott. A városban több nagyobb ipari üzem, valamint számos kisebb ipari, szolgáltató és kereskedelmi egység működik.

Hajdúsámson alapvetően mezőgazdasági település. A mezőgazdaság történelmi hagyományából fakadóan, meglehetősen jelentős szerepet tölt be a település gazdasági életében, kihasználatlan potenciálja esélyt adna a magasabb színvonalú tájgazdálkodásra, a helyben boldogulás távlatos megteremtésére. Jelentős hagyományai vannak a kertkultúrának, valamint az állattartásnak. Jelenleg elsősorban juh, szarvasmarha, liba és sertéstenyésztéssel foglalkoznak a földtulajdonosok.

A település infrastrukturális ellátottságáról elmondható, hogy az alapvető műszaki és humáninfrastruktúrával rendelkezik. A település nagy utat tett meg a városi rang megszerzése óta, de a városi ranghoz méltó kisvárosi funkciók azonban nincsenek teljes mértékben jelen, ezért további jelentős fejlesztésekre van szükség az ideális állapot eléréséig.

A város életét nagyban meghatározza Debrecenhez való közelsége, ami előny és hátrány is egyben. Egyrészt érvényesül a nagyváros elszívó ereje, ugyanakkor Hajdúsámson kiegészítő szolgáltatások nyújtására lenne képes a debreceni belső agglomerációs övezeten belül. Ez a kettősség jelentkezik a jó megközelíthetőség, a közlekedés tekintetében is. A 471-es út és a vasút biztosítja az összeköttetést a megyeszékhellyel és az attól távolabbi településekkel, ugyanakkor a jelentős átmenő forgalom miatt a város hatalmas környezeti és zajártalomnak van kitéve és a közlekedés biztonsága is alacsony szintű a főút szakaszán. Ez a helyzet javulni fog a 471-es út Hajdúsámson elkerülő szakaszának átadásával.

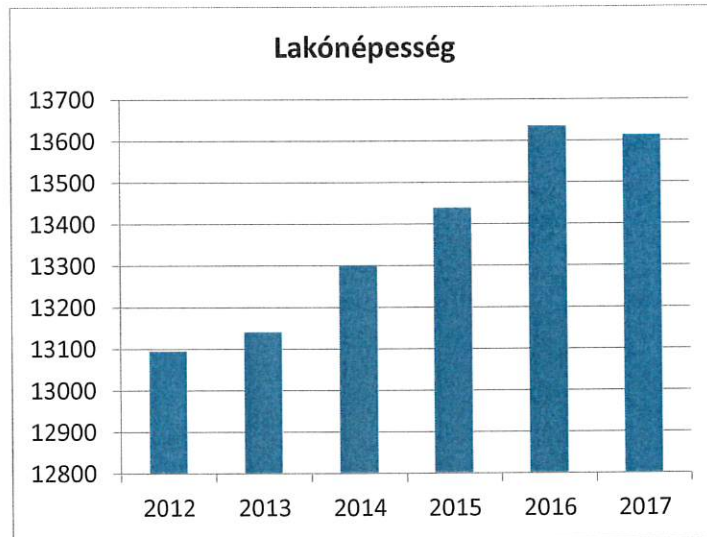
Az 1990 és 2012 között bekövetkezett jelentős (8 010 főről 13 535 főre emelkedett a lakosság száma) 5525 fős népesség növekedés komoly problémát jelentett a település foglalkoztatási és szociális helyzetét tekintve, mivel az új betelepülők nagy része alacsony iskolázottságú és társadalmi státuszú családokból állt és a betelepülés első számú célcsoportja nem a belterület, hanem Martinka és Sámsonkert külterületek voltak, ahol az infrastrukturális ellátottság a településrészek korábbi funkciójából eredően alacsony.

A város szolgáltatásokkal való ellátottsága sem kielégítő, itt is érvényesül a Debrecen közelségéből adódó elszívó hatás, ugyanakkor a népesség megtartása érdekében szükséges a kínálat bővítése.

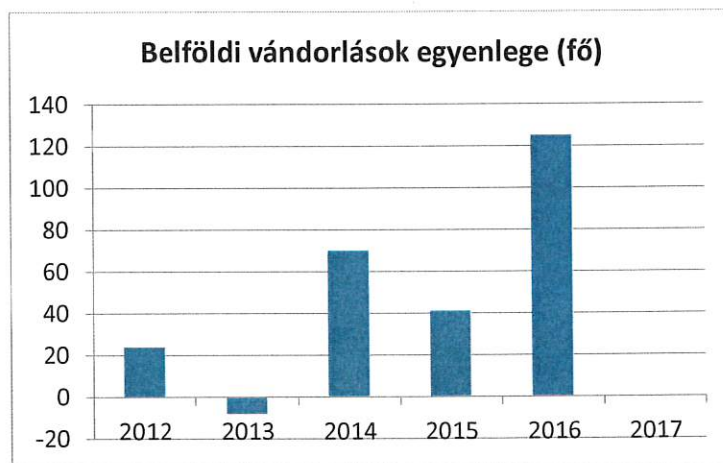
Demográfiai mutatók:

„Az 1980-as évek eleje óta Magyarország lakóinak száma egyre kevesebb. 1981 és 2012 között közel 750 ezer fővel csökkent a népesség, ebből csaknem 70 ezer főnyi csökkenés a legutóbbi három évben következett be.” (KSH Népeségtudományi Kutató Intézet: Demográfiai Portré 2012.) Az ország egészére jellemző népességcsökkenés az Észak-Alföldi Régióban is megfigyelhető, sőt az az országos átlagot is meghaladja. Ezek a trendek nem igazak Hajdú-Bihar megyére és Hajdúsámson városra sem.

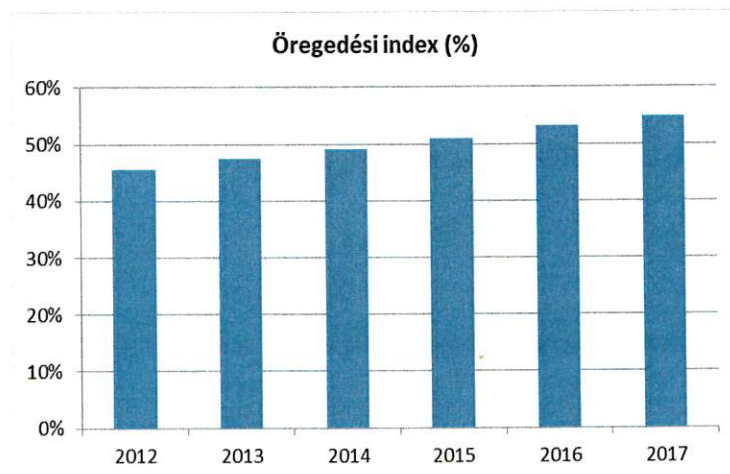
Hajdúsámson lakónépessége egyenesen növekvő tendenciát mutat. Az állandó lakosság száma 1980-ban 7 639 fő volt, 1990-ben 8 075 fő, amely 2000-ben 10 383 fő, 2010-ben 13 348 fő és 2018. január 1-jén 14 196 fő. A lakónépességet az alábbi diagram mutatja.

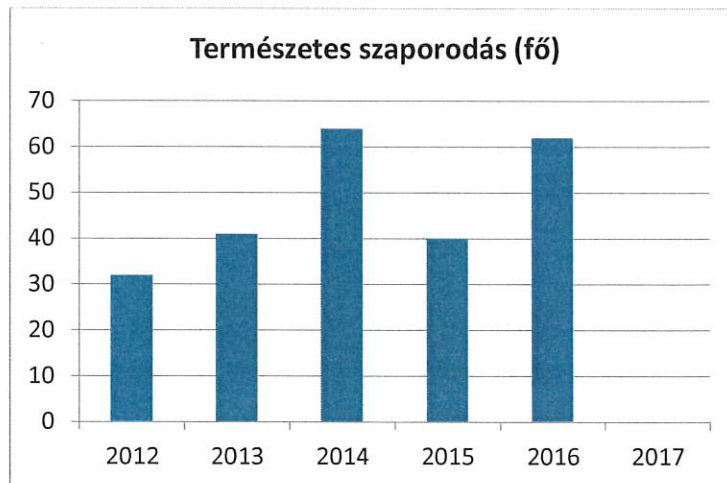
A belföldi vándorlási egyenleg – a 2013-as évet kivéve – pozitív, annak ellenére, hogy évről-évre növekszik az elvándorlók aránya – ugyanakkor ez nem befolyásolta kedvezőtlenül a lakosság számát.

Országos tendencia az is, hogy a lakosság általánosan öregedő, tehát 1 fiatal lakosra több mint 1 idősebb jut. Az alábbi táblázat adatai szerint a város nem előregedő település, bár 2001-hez képest magasabb az idősek létszáma, de a fiatal és a munkaképes korú népesség száma nem csökkent számottevően.

A természetes szaporodás alakulását az elmúlt öt évre vonatkozóan az alábbi diagram szemlélteti.

Helyi közügyek, helyben biztosítandó közfeladatok

A helyi közfeladatok körében a helyi önkormányzat biztosítja a következőket gazdasági teljesítőképességének megfelelően

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés (köztemető kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
3. a közterületek, valamint önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsalóirtás);
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
9. szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatások állapíthatók meg;
10. lakás- és helyiséggazdálkodás;
11. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
12. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
13. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
14. helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
15. a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
16. sport, ifjúsági ügyek;
17. nemzetiségi ügyek;
18. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
19. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
20. hulladékgazdálkodás;
21. víziközmű-szolgáltatás

Az alapvető közszolgáltatások – leginkább a város központjában – a lakosság minden rétege számára biztosítottak és elérhetőek, a városközponton kívüli területek e tekintetben jelentős fejlesztésre szorulnak.

Az intézményekben folytatott tevékenységek a helyi igényeket szolgálják ki, térségi, regionális jellegű hatókörrel nem bírnak.

Köznevelési intézmények:

1.) Az 500 férőhelyes **Eszterlánc Óvoda** pavilonos kialakítású épületegyüttese a város centrumában található, amely 2016 évben újabb 3 csoportszobával (75 férőhellyel) bővült. A gyermekek a város egész területéről és a három településrészről (Sámsonkert, Martinka, Ligettanya) érkeznek az óvodába. A gyermekek nevelése az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készített Tehetségközpontú Program szellemiségében zajlik. Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés mellett az egészséges életmód, egészséges táplálkozás, higiénés szokások kialakítása, mindennapos testnevelés képezik az óvoda mindennapi nevelési feladatait.

Az óvodai élet tevékenységformái: játék, verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, mozgás, matematikai tartalmú tapasztalatszerzés, munka jellegű tevékenységek.

Az óvoda esélyegyenlőséget szolgáló intézkedései:

- egyenlő esély megteremtése minden gyermek számára az óvodában, az óvodai élet minden területén
- egyenlő bánásmód érvényesítése a nevelési alapelvekben, mert minden gyermeknek veleszületett joga van az emberi méltósághoz az óvodai élet teljes ideje alatt,
- a gyermeki személyiség kibontakoztatásához megfelelő feltételek biztosítása
- közösségi nevelés terén: elfogadás, tolerancia, empátia, segítőkészség, együttműködés fejlesztése

A kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek nevelése az óvodában:

Az óvoda fogadja

- a) a különleges bánásmódot igénylő gyermeket (sajátos nevelési igényű gyermeket, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermeket, kiemelten tehetséges gyermeket),
- b) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket.

1997-ben létrehozták a Hajdúsámsoni Óvodásokért Alapítványt, amelynek célja az óvodai eszközök, játékok bővítése és az óvodai élet gazdagabbá tétele.

2.) A városban két általános iskola működik. A **II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény** Hajdúsámson, Kossuth u. 2-8. sz. alatt, valamint a **Csapókeri Általános Iskola Tagintézménye** Hajdúsámson, Jókai u. 61. sz. és Hajdúsámson, Sámsonkert, Fő u. 41. sz. alatti telephelyeken.

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola 2013. szeptember 1. napjától a HIT Gyülekezete fenntartásába került.

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában általános iskolai nevelés-oktatás folyik nyolc, valamint alapfokú művészeti oktatás tizenkét évfolyamon. A 2001-ben átadott központi épületben 49 tanterem, tágas aula, tornacsarnok, tornaterem, könyvtár, számítógépes szaktantermek, modern konyha és étkező áll a gyerekek és pedagógusok rendelkezésére, ahol azóta is folyamatos fejlesztések zajlanak.

A művészeti oktatásban zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet művészeti ágban, a következő tanszakok közül válogathatnak a tanulók: citera, fuvola, gitár, hegedű, klarinét, rézfúvós hangszerek, ütős hangszerek, zongora, szolfézs, zenei előképző; néptánc; festészet, vizuális előképző.

Az iskolában a szakmai munkát a közoktatásban élvonalbelinek számító informatikai eszközök használata segíti. 32 interaktív táblával felszerelt tanterem, 3 informatikai és 3 nyelvi labor szolgálja hatékonyan a mindennapi oktató tevékenységet. A tantermek mindegyikében korszerű hangtechnikai eszközök, projektorok segítik az oktatást. Az oktatás-nevelés lényeges helyszíne a több ezer kötetes, számítógépekkel felszerelt iskolai könyvtár, ahol lehetőség nyílik könyvtári foglalkozások megtartására és internet elérésre is. A mindennapos testnevelés sikeres megvalósítását sportpálya, tornacsarnok, tornaterem, táncterem, bel- és kültéri kondipark biztosítja.

A nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium tagiskolájaként esti tagozaton folyt éveken keresztül gimnáziumi képzés a II. Rákóczi Ferenc ÁI és AMI-ban. A gimnáziumi oktatás megmaradt, de az iskolától történő helyiség bérlet formájában. A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában a 2019/2020. tanévtől gimnáziumi oktatás indul. A HIT Gyülekezete intézmény fenntartó beruházásában folyik jelenleg a gimnázium építése.

Kulturális intézmény:

Hajdúsámson Város Önkormányzata a közművelődési alapszolgáltatásokat, a nyilvános könyvtári ellátást és az önként vállalt közérdekű muzeális kiállítóhely feladatokat egy intézmény keretein belül biztosítja, a **Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézményben**.

2006-ban az önkormányzat a '60-as években épült régi mozi épületét múzeum-könyvtár funkcióhoz alakította át. A közművelődési tevékenység részben ebben az épületben, részben a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola épületében zajlik (közösségi rendezvények, szakkörök, stb).

2009-ben az intézmény felvette a Petőfi Sándor nevet, a muzeális kiállítóhely 2010-ben kapta meg a minisztériumi engedélyt. Így alakult ki az intézmény jelenlegi összetett tevékenysége, melyet elnevezése is magában foglal.

18 ezres könyvtári állománnyal, helytörténeti gyűjteménnyel, ingyenes internet szolgáltatást biztosító eMagyarország Ponttal, állandó és időszaki kiállításokkal, rendezvényszervezéssel áll az intézmény a lakosság és az érdeklődők rendelkezésére.

Az intézmény részt vesz a városi rendezvények szervezésében, egész évben színes programokkal várják az érdeklődőket.

A múzeumi részben különleges öntöttvas kályha gyűjteményben gyönyörködhetnek a látogatók.

Az intézmény keretein belül működnek a város művészeti közösségei: Mazsorett csoportok, Muskáti Népdkör, Öltögetők Klubja, Kézműves Szakkör

A muzeális tevékenység körében állandó kiállítások

- Bardi János öntöttvas tárgyak gyűjteménye,
- Vitéz Bakó István ny. ejtőernyős emléktárgyai
- Hajdúsámson régi fényképeken
- Egyéb látnivalók: Hajdúsámson történeti pannó, bronzkori kardmásolat.

Szociális intézmények, szociális ellátás:

Hajdúsámson Város Önkormányzata 2009. január 1. napjától társulási formában biztosítja a szociális intézményi ellátást.

Először a Hajdúhadházi Többcélú Kistérségi Társulás keretein belül működő Nyíradonyi Mikrotérségi Intézményfenntartó Társulás által fenntartott két intézményben (Hajdúsámsoni Mikrotérségi Szociális Szolgálat és a Nyíradonyi Mikrotérségi Szociális Szolgáltató Központ).

A kistérség megszűnését követően 2013. január 1-től a társulás jogszabályi változások miatt jogi személyiségű társulássá alakult át, viszont 2013. június 30-ig továbbra is a fenti két intézmény végezte a szociális feladatokat.

Ezt követően a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás által létrehozott **Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ** működtetésében a hajdúsámsoni telephelyeken látják a szociális feladatokat. Ezek a következők:

- Család és Gyermekjóléti Szolgálat
- Szociális étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Nappali ellátás – Idősek klubja
- Tanyagondnoki Szolgálat
- Támogató Szolgálat

A bölcsődei ellátást a településen a **Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ 2. sz. Bölcsődéjében**, Hajdúsámson, Szatmári út 16. sz. alatt vehetik igénybe a 0-3 éves gyermekek. Az új bölcsőde 2014 évben került átadásra. Szép, korszerű épületben, jól felszerelt, tágas csoportszobákkal és egy mozgásfejlesztő szobával várják a hozzájuk érkező családokat. Három csoportban a felvehető gyermeklétszám 42 fő.

A **Szivárványház Szociális Szolgáltató Központ** a Lépéselőny Közhasznú Egyesület fenntartásában lévő intézmény a Hajdúsámson, Kossuth út 43. sz. alatt működik. Működésének alapelve, hogy az ellátottak környezetükben hozzájussanak a szükségleteik kielégítéséhez szükséges szociális szolgáltatásokhoz.

Az egyesület szolgáltatásai:

- szenvedélybetegek nappali ellátása
- munkaerőpiaci szolgáltatások
- családi és közösségi szolgáltatások
- szociális támogató szolgáltatások

- önkénteseket fogadó szervezet
- ingyenes képzési lehetőségek
- pszichológiai tanácsadás
- egészséges életmódra nevelő programok

A **Szívárványház Szociális Szolgáltató Központ** végzi a városban a szenvedélybetegek nappali ellátását.

A nappali ellátás keretében nyújtott **szolgáltatások** különösen:

- igény szerint meleg étel biztosítása,
- szabadidős programok szervezése, sajtótermékeket, könyveket, kártya- és társasjátékokat, tömegkommunikációs eszközöket biztosít, rendezvényeket szervez.
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- munkavégzés lehetőségének szervezése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése.
- egészségügyi ellátás: felvilágosító előadások szervezése, tanácsadás az egészséges életmódról, valamint mentális gondozás,
- egyéni, csoportos fejlesztő felkészítés.

A Hajdúsámsoni Református Egyházközség fenntartásában működő szociális intézmény a **Hajdúsámsoni Református Szociális Szolgáltató** a Hajdúsámson, Rákóczi út 2. sz. alatt működik. Az időskorúak nappali ellátása és a pszichiátriai betegek nappali ellátása 30-30 férőhelyen történik, míg a házi segítségnyújtás keretében ellátható személyek száma 98 fő.

A Magyar Pünkösdi Egyház Országos Cigánymisszió szolgáltató hajdúsámsoni telephelyén (**MPE OCM Segítő Szolgálat Hajdúsámsoni Telephelye**) szociális étkeztetést (szociális konyha), és házi segítségnyújtást biztosít az ellátható 621 személy részére.

Egészségügyi ellátás:

Hajdúsámsonban 2014. július 1. napjától **négy felnőtt háziorvosi, két házi gyermekorvosi és két fogorvosi szolgálat** működik. A feladatokat területi ellátási kötelezettséggel végzik az orvosok vállalkozói formában.

A sürgősségi ellátást a **Központi Orvosi Ügyelet** biztosítja, melynek működtetője Hajdúsámson Város Önkormányzata. A terhes- és kisgyermek tanácsadást a **Hajdúsámsoni Védőnői Kft.** gondoskodik, 5 védőnői körzetben és a köznevelési intézményekben.

Az orvosi rendelők a Hársfa utca 3-5. sz. alatti Egészségügyi Központban működnek, kivéve egy fogorvosi és egy gyermekorvosi körzetet.

Folyamatban van Sámsonkertben egészségügyi létesítmény beruházás, melyben helyet kap felnőtt háziorvosi rendelő, gyermekorvosi rendelő, védőnői ellátáshoz szükséges helyiségek.

A városban egy magán fogorvos is praktizál, bővítve a fogszakorvosi ellátást, valamint **három gyógyszerertár** és Sámsonkert településrészen egy **fiók gyógyszerertár** biztosítja a gyógyszer ellátást. Ezen kívül **optikai szaküzlet** is támogatja a lakosság magasabb szintű helyi ellátását.

2011. év óta **szemészeti szakrendelés** is működik a városban a Hársfa utcai Egészségházban. A szemészeti szakellátást a Vámospércs - Kistérségi Egészségügyi Szakellátó Nonprofit Kft. biztosítja együttműködési megállapodás alapján.

A településen működő egyházak:

A városban a hitélet is sokszínű. A helyben működő egyházak – református, római katolikus, görög katolikus, baptista, pünkösdi, Hit Gyülekezete, Jehova Tanúi, - igyekeznek kielégíteni a lakosok lelki szükségleteit, de emellett ellátnak szociális, ill. karitatív tevékenységeket is.

Civil szervezetek:

A város életében meghatározó jelentőségűek a civil szervezetek, ezek közül is kiemelkednek a sportegyesületek, az egyes korosztályokat, településrészeket, érdeklődési területeket átfogó egyesületek.

Ezek a következők:

1. Hajdúsámsoni Technikai Tömegsport és Ifjúsági szabadidős Egyesület
2. Harangi Imre Sportegyesület
3. 3D Sportegyesület
4. Hajdúsámsoni Sporthorgászok Egyesülete
5. S-O2 Postagalamb Sportegyesület
6. Hajdúsámsoni Polgárőrség Egyesület
7. Hajdúsámsoni Életfa Nyugdíjas Klub Egyesület
8. Martinkai Lakosokért Egyesület
9. Martinkáért Egyesület
10. Sámsonkerti Lakosokért Egyesület
11. Segítők Innovatív Közössége Közhasznú Egyesület (SIKK Egyesület)
12. Lépéselőny Egyesület
13. Családok a Családokért Egyesület
14. Hajdúsámson Fejlődéséért Egyesület
15. Rákóczi Egyesület

Közalapítványok, alapítványok:

1. Hajdúsámson Fejlődéséért Közalapítvány
2. Iskolánkért Alapítvány
3. Hajdúsámsoni Óvodásokért Alapítvány
4. Hajdúsámsoni Romákért Alapítvány

Közzolgáltatások

1. A köztemető üzemeltetését korábban a Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat végezte, 2013. januártól az ASK HOME Work Kft. biztosította (névváltozást követően SCANTO MORTE Kft.)
2018. évtől ismét a Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat üzemelteti a köztemetőt. Kegyeleti közzolgáltatást továbbra is végez mindkét cég a városban.
2. A közvilágítási rendszer fenntartását, karbantartását a VILLJAV Kft. végzi.
3. A települési szilárd hulladék elszállítását 2013. január 1-től a Hajdúböszörményi Hulladékgazdálkodási Kft végzi a Debreceni Hulladék Közzolgáltató Nonprofit Kft. alvállalkozójaként.
4. A vezetékes ivóvíz- és csatornaszolgáltatást 2015. április 1. napjától a Debreceni Vízmű Zrt. biztosítja.
5. A városban a közbiztonság, közrend fenntartásáról jelenleg a Debreceni Városi Rendőrkapitányság gondoskodik.

Egyéb információk:

1. A turizmusnak a városban semmilyen infrastruktúrája nem épült ki, turisztikai vonzerejét egyedül a város határában elhelyezkedő természetvédelmi terület (Martinkai legelő) és a vadászati lehetőség jelenti. Idegenforgalmi szempontból látványosság az egyedüli műemlék jellegű református templom, valamint a múzeumban található országos hírű öntöttvas kályhagyűjtemény.
Egy kereskedelmi szálláshely található Sámsonkertben.
2. A város vonzerejét növeli a két nagy kiterjedésű zártkert: Martinka és Sámsonkert, melyek jelentős részén hétféle pihenést szolgáló épületek állnak, ezek révén nyaranta akár ezer fővel is növekszik a Hajdúsámsonban tartózkodók száma.
3. A város kommunikációs felületeire jellemző az ad-hoc jellegű működtetés. Cél egy átfogó kommunikációs stratégia kidolgozása és a kommunikációs erőforrások tudatos felhasználása. (Kábeltévé szolgáltatást nyújt a városban a SZITI-L Kft.)

4. A településen közösségi információs igények kielégítésére működtetett honlapok:

hajdusamson.hu
kultura.hajdusamson.hu

eszterlancovi.hu
samsoniskola.hu

Hajdúsámson Város Önkormányzata
Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és
Muzeális Intézmény
Eszterlanc Óvoda
II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú
Művészeti Iskola

5. Több játszótér áll a gyerekek rendelkezésére a Radnóti, a Szeder utcán, valamint Oncsa és Martinka településrészekben. Sámsonkertben és Martinkán futballpálya épült 2014. évben a fiatalok sportolási lehetőségeinek bővítésére
6. . A Radnóti utcai játszótéren 2018. évben kondipark került kialakításra
7. A városban 1994-től működik Cigány Kisebbségi Önkormányzat, 2012-től Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnevezéssel.
8. Hajdúsámsonban a Rákóczi utcán lévő modern, új épületben működik a Postahivatal.

Értékeink, küldetésünk

A város vezetésének célja, hogy az eddig elért eredményeket, értékeket megőrizze, a teljes lakosság életminőségét folyamatosan javítsa azáltal, hogy gondoskodik a közfeladatok ellátásáról, együttműködve a településen meghatározó szerepet betöltő gazdasági, civil, egyházi- és egyéb szervezetekkel, biztosítsa a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét, az egyenlő bánásmód elvét, valamint a meglévő esélyegyenlőtlenségek csökkentését megfelelő intézkedésekkel.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hajdúsámson Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. Az általános iskolákat érintő intézkedések érdekében együttműködik a fenntartókkal, a HIT Gyülekezete egyházzal és a Debreceni Tankerülettel.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A problémák feltárását segítő ADATTÁBLÁK a HEP elválaszthatatlan MELLÉKLETÉT képezik (1. sz. melléklet), ezért a HEP csak a témák legfontosabb tábláit tartalmazza a szöveghelyeztetésen belül.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT (Intézkedési Terv) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

Az Ebktv. 31.§ (1) bekezdése szerint:

„A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.”

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
 - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
 - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.)
 - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Fltv.)
 - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: Njtv.)
 - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
 - az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Eatv.)
 - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
 - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

1. A képviselő-testület az önkormányzat éves költségvetésében állapítja meg az adott évben szociális ellátásokra fordítható összeget. Ebben az évben az önkormányzat 2018. évi költségvetéséről szóló 6/2018. (II. 13.) önkormányzati rendeletében a Nyíradonyi Szociális és Gyermekegészségügyi Társulás által ellátott kötelező és önként vállalt feladatokra 41 219 000 Ft-ot, köznevelési intézményekben gyermekétkeztetésre 14 124 750 Ft-ot, intézményen kívüli gyermekétkeztetésre 14 800 620 Ft-ot, lakásfenntartással, lakhatással összefüggő ellátásokra 18 000 000 Ft-ot, egyéb szociális pénzbeli és természetbeni ellátásokra, támogatásokra 18 000 000 Ft-ot, a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásra 170 561 000 Ft-ot, a civil szervezetek működésének támogatására 15 400 000 Ft-ot, egyházak közösségi és hitéleti tevékenységének támogatására 2 000 000 Ft-ot tervezett be.

2. A képviselő-testület önként vállalt feladatként vezette be 2003. évben a felsőfokú oktatási intézményekben tanulók támogatását a 3/2003. (II. 17.) önkormányzati rendeletével. 2012. évben módosított a szabályokon és új rendeletet fogadott el (12/2015. (IV. 30.) önkormányzati rendelet). Önként vállalt feladatként szabályozza a képviselő-testület a támogatás feltételeit, formáit, mértékét. Évente két alkalommal a vizsgaidőszakot követően az önkormányzat 20 000

Ft összegű pénzbeli támogatásban részesíti azt a hallgatót, akinek a tanulmányi átlaga eléri a 3,71-es átlagot.

3. A lakáscélú helyi támogatási formákról szóló 1/2004. (I. 30.) önkormányzati rendelet: A városban első lakáshoz jutók támogatásának feltételei és mértéke került szabályozásra a rendeletben.
4. A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának valamint ellenőrzésének szabályairól szól az 5/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet, melyben az önkormányzat által biztosított települési támogatások formáit, feltételeit szabályozza. A támogatási formák a következők:
 - rendszeres települési támogatás:
 - lakhatási támogatás
 - gyógyszerköltség támogatás
 - súlyos fogyatékos gyermekek pénzbeli támogatása
 - eseti települési támogatás:
 - rendkívüli települési támogatás
 - krízis támogatás
 - temetési támogatás
 - a város első újszülötte
 - többes szülés esetén nyújtott támogatás
 - köztemetés
5. A sportról szóló 26/2007. (X. 5.) önkormányzati rendelet: Szabályozásra került a rendeletben a sporttevékenységgel kapcsolatos feladatok meghatározása, a sporttal foglalkozó helyi szervezetekkel való együttműködés, melyben rögzítésre került, hogy a szervezetek tevékenységük során vegyék figyelembe a lakosság részéről felmerülő szabadidős sportolási igényeket.
6. A közművelődési tevékenység helyi feladatairól és támogatásáról szóló 1/2009. (I. 30.) önkormányzati rendelet: A rendeletben szabályozásra került a helyi közművelődési feladatok meghatározása, melynek alapelvei között szerepel, hogy a kultúrához, a közművelődéshez való jog nemre, korra, vallásra, politikai meggyőződésre, nemzeti vagy társadalmi származásra tekintet nélkül minden hajdúsámsoni lakost megillet. A helyi feladatok körében kiemelten szerepelnek a munkanélküliség csökkentése érdekében a felnőtt oktatási, képességfejlesztő, humán erőforrás fejlesztő képzések; a speciális helyzetű népességcsoportok gondjaihoz igazodó ismeretek, önszorgító, öntevékeny lehetőségek felkutatása, közösségek szervezése.
7. A tanyagondnoki szolgálatról szóló 29/2011. (XII. 28.) önkormányzati rendelet: Az önkormányzat a tanyagondnoki szolgáltatás önkéntes felvállalásával segíteni, támogatni kívánja a külterületi lakott helyeken, tanyákon élő embereket. Elsősorban az intézményhiányból eredő hátrányokat kívánja enyhíteni, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást.
8. Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és helyiségek bérletének és elidegenítésük feltételeinek szabályairól szóló 14/2006. (III. 31.) önkormányzati rendelet: A szociálisan rászorulóknak részére szabályozza a rendelet a bérbeadás feltételeit, a támogatás formáit, mértékét. A rendelet többször módosult, utolsó módosítása a 15/2013. (V. 16.) önkormányzati rendelettel került elfogadásra.
9. A helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 8/2016. (III. 31.) önkormányzati rendeletben szabályozta a képviselő-testület azon Hajdúsámson városban működő önszerveződő közösségek támogatását, amelyek önkormányzati feladatok megvalósítása, a polgárok közéletbe való bevonása, a település fejlesztése, szépítése, a környezetvédelem, az arra rászorulóknak támogatása, a kultúra és hagyományok ápolása, a lakosság művelődése, nevelése-oktatása, szórakozása, valamint sportolása érdekében tevékenykednek.
10. Az egészségügyi alapellátások körzeteinek meghatározásáról szól az önkormányzat 16/2016. (V. 26.) önkormányzati rendelete. E rendeletben szabályozza a képviselő-testület a házi orvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, védőnői körzetek, valamint iskola-egészségügyi körzet számát, határozza meg területét.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Hajdúsámson Város Önkormányzata a következő dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal rendelkezik:

- Hajdúsámson Város Önkormányzata Gazdasági Programja (2015-2019)
- Hajdúsámson Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (2017-2024)
- Hajdúsámson Város Önkormányzata Településfejlesztési Koncepciója
- Hajdúsámson Város Önkormányzata Környezetvédelmi Programja
- Településszerkezeti terv
- Hajdúsámson Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Hajdúsámson Város Településképi Arculati Kézikönyv
- Hajdúsámson Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási tervéről szóló 24/2004. (VI. 3.) önkormányzati rendelet

A Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Társulás, melynek Hajdúsámson is tagja, rendelkezik a Szolgáltatástervezési Koncepcióval

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Hajdúsámson város a Debreceni Járás egyik települése. Debrecen közelsége több szempontból meghatározó a városra nézve. A munkaképes korú lakosság jó része Debrecenben dolgozik, az óvodás korú gyermekek, valamint az általános iskoláskorúak mintegy fele debreceni óvodákba, iskolákba jár. A középfokú és felsőfokú tanulmányaikat is főként debreceni oktatási intézményekben folytatják fiataljaink.

Hajdúsámson lakossága igénybe veszi a megye- és járás székhely nagyváros kulturális és egyéb szolgáltatásait. Ugyanakkor Hajdúsámson évtizedek óta kedvezőbb lakáshoz jutási lehetőséget kínál a debreceni lakosoknak.

Hajdúsámson város szociális ellátó rendszerének alappillére az önkormányzat által biztosított szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások. Ennek intézményi formája a különféle ellátások társulási formában történő megvalósítása.

Jelenleg a Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Társulás által létrehozott Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltató Központ végzi a társult települések telephelyein a szociális feladatokat.

A Társulási Tanács 2018. október 2. napján tartott ülésén fogadta el a Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Társulás Szolgáltatástervezési Koncepcióját.

A város szociális ellátó rendszerének része az egyházak és civil szervezetek által nyújtott szociális ellátások.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP helyzetelemzés elkészítésénél felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) adatbázisát, emellett több esetben használtuk a Hajdúsámsoni Polgármesteri Hivatal, a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, a helyi intézmények, egyházak, civil szervezetek által kérésünkre írásban szolgáltatott adatokat. Több esetben tapasztaltunk eltérést a TEIR és a helyi nyilvántartások adatai között. Ebben az esetben a helyi nyilvántartások adataira támaszkodtunk és fogalmaztuk meg következtetéseket, határoztuk meg a célokat.

Az adatgyűjtés több célcsoport tekintetében nem vezetett eredményre, tekintettel arra, hogy nem készülhetnek sem az önkormányzatnál, sem más szerveknél ilyen tartalmú nyilvántartások. Ilyen adathiányok merültek fel a mélyszegénységben élőkre, romákra, nőkre és a fogyatékkal élők helyzetére, esélyegyenlőségére vonatkozó adatok tekintetében.

A meglévő adathiányok egy részének pótlásához felhasználtuk a Képviselő-testület által a 77/2017. (II. 23.) öh. számú határozattal elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) aktuális adatait. Az ITS-ben megfogalmazott akcióterületeken tervezett beruházások az esélyegyenlőség biztosítását, az elmaradott településrészek felzárkóztatását szolgálják, valamint a szegregáció mérséklésére vagy

megszüntetésére határoz meg intézkedéseket a szegregátumokban és a szegregációval veszélyeztetett területeken.

Az antiszegregációs program célok az 1-4 szegregátumban:

- a lakóterület infrastrukturális fejlesztése
- lakhatási körülmények javítása
- foglalkoztatás elősegítése
- társadalmi kohézió elősegítése
- családsegítés fejlesztése

Az ITS-ben megfogalmazott szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések:

- oktatási integráció és felzárkóztatás
- a szociális szolgáltatások és ellátások hozzáférhetőségének biztosítása
- a foglalkoztatási lehetőségek bővítése és a foglalkozathatósághoz szükséges készségek és képességek kialakítása
- az egészségi állapot javítása elsősorban prevenciós szolgáltatásokkal, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférhetőséggel
- az adott lakóterület rugalmas és gyors elérhetőségének biztosítása
- a lakhatási feltételek átfogó javítása

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Magyarországon a szegénység elleni küzdelem alapdokumentuma a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – Mélyszegénység, Gyermekszegénység, Romák – 2011- 2020 (NTFS). Az NTFS kiemeli, hogy a szegénység korántsem csak a romákat sújtja, de a szegények között arányaiban többen tartoznak a roma népességhez, ezért az ő felzárkózásukra külön hangsúlyt kell helyezni. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a szegénység leküzdését célzó programok többségéről – részben adatvédelmi okok miatt – nem készül, nem is készülhet olyan nyilvántartás, amely bemutatná, hogy a célcsoportban milyen arányban vannak romák. (Ilyen kimutatásokkal Hajdúsámson város sem rendelkezik.)

A dokumentum hangsúlyozza, hogy a mélyszegénység és a társadalmi kirekesztődés mérséklése komplex és hosszútávon kiszámítható megközelítést igényel. Ez az össztársadalmi érdek helyi, önkormányzati szinten is tudatos és fenntartható beavatkozásokat tesz szükségessé.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5 - 600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb.750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.”

A KSH A háztartások életszínvonalára 2016 kiadványa szerint: „Magyarországon 2016-ban folytatódott a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség számának és arányának csökkenése. 2016-ban 76 ezer fős visszaesés mellett összesen 2 millió 465 ezer embert érintett a szegénység legalább egy dimenziója, ez a teljes lakosság 25,6%-át jelentette. A válság óta a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek száma 2012-ben volt a legmagasabb, azóta folyamatos csökkenő trend figyelhető meg. Számuk a 2012-es 3 millió 398 ezer főről 2016-ra 2 millió 465 ezerre mérséklődött. 2015-höz viszonyítva az érintettek aránya 0,7 százalékponttal (76 ezer fővel) csökkent. Az összetett mutató értékének mérséklődésében a legnagyobb szerepet a súlyos anyagi deprivációban érintettek számának jelentős visszaesése játszotta. 2012 óta a súlyosan nélkülözők száma 1 millió 300 ezer fővel csökkent. A jövedelmi szegények aránya az évek óta tartó stagnálást követően 2016-ban 1,1 százalékponttal (105 ezer fővel) kisebb lett a megelőző évhez képest. nagyon alacsony munkaintenzitású háztartásban élők aránya a teljes népességhez viszonyítva 1,2 százalékpontos éves csökkenés mellett 468 ezer fő volt, a 2012-ben érintett 1 millió főnek a fele.”

Hajdúsámsonban a mélyszegénységben élők számáról, összetételéről nem állnak rendelkezésre pontos adatok, nyilvántartások. Ennek feltérképezése továbbra is az esélyegyenlőségi program egyik fontos feladata a megfelelő stratégia kidolgozásra érdekében.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelem és vagyon fogalmát a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. §-a és a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. §-a állapítja meg a jogszabályok hatálya alá tartozó támogatások tekintetében.

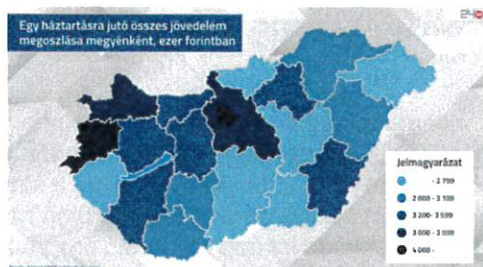
A háztartások jövedelmi és vagyoni helyzetének megállapításához adattábla jogszabály által nem került meghatározásra. Nem állnak rendelkezésre helyi adatok a település egyes háztartásai vonatkozásában, csupán az önkormányzattól szociális ellátást igénylők tekintetében bírnak adatokkal.

Az MNB elkészítette az eddigi legátfogóbb felmérést a [háztartások tényleges vagyoni helyzetéről](#).

A háztartások éves jövedelme, illetve nettó vagyona szerinti területi eloszlást mutatja be a tanulmányból. A korrigált adatok szerint a legnagyobb átlagos jövedelemmel rendelkező háztartások 2014-ben

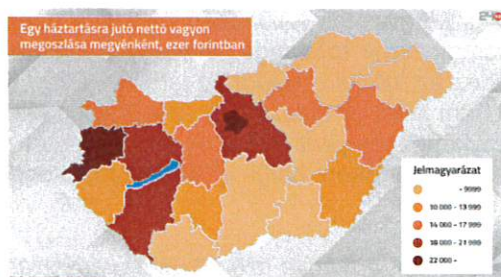
- *a fővárosban, illetve Vas megyében találhatóak (átlagosan 4,3 és 4,6 millió forint).*
- *Őket Győr-Moson-Sopron (3,9 millió forint), továbbá Pest megye (3,6 millió forint) háztartásai követik.*
- *A legkisebb – 2,8 millió forint alatti – átlagos háztartási jövedelmeket Bács-Kiskun, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Zala megyében regisztrálták.*

A legmagasabb és a legalacsonyabb átlagos jövedelemmel rendelkező megye adata között közel kétszeres különbség mérhető.

Még nagyobb a különbség a háztartások nettó vagyonát tekintve. Több mint négyszeres különbség mutatkozott a leggazdagabb és a legszegényebb megye egy háztartásra jutó nettó eszközállománya között.

- Vas megye (24 millió forint) és a főváros (22 millió forint) háztartásai rendelkeztek.
- 20 millió forint körüli átlagos nettó vagyonnal a második legvagyonosabb csoportba Pest, Somogy és Veszprém megye tartozott.
- Ezzel szemben 10 millió forint alatti egy háztartásra jutó nettó vagyon volt mérhető Bács-Kiskun, Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

A tanulmány alapján, ha Hajdúsámsonban lévő háztartások jövedelmi, vagyoni helyzetét nézzük, megállapítható, hogy a Hajdú-Bihar megyére kimutatott átlag között helyezkedhet el, ami viszont az országos átlag középmezonyében van.

A településen a teljes lakosság jövedelmi és vagyoni helyzetére nincsenek adataink, mérőszámaink. Csak részleges következtetéseket tudunk levonni az önkormányzat helyi iparűzési adóbevételei alakulásából, a gépjárművel rendelkező háztartások számából, valamint az egyéb adóbevételek tekintetében a lakosság anyagi helyzetére vonatkozóan.

(2013. évtől az önkormányzati feladatfinanszírozási rendszer bevezetése kapcsán a helyi iparűzési adó lett az önkormányzat elvárt bevételeinek a számítási alapja. Az elvárt bevétel számításakor - a személyi jövedelemadó átengedés megszüntetésével - ez az adó lett az egyedüli forrás és az adóerő-képesség is erre a bevételre épít.)

Nem állnak rendelkezésünkre adatok a településen élők bruttó átlagbéréről, az öregségi nyugdíjban részesülők átlagnyugdíjáról. Szintén nincs adatunk a lakosság eladósodottságára, közműtartozásaira vonatkozóan sem.

Jelenleg mindössze a következő háromféle adat áll rendelkezésünkre:

- Adóerő-képesség:
 - 2015. évi: 82 264 064 Ft
 - 2016. évi: 90 291 284 Ft
 - 2017. évi: 97 606 913 Ft
 - 2018. évi: 85 429 958 Ft
 - 2019. évi: 135 713 160 Ft
- Lakásállomány:
 - 2013. január 1-jén: 4744 db
 - 2014. január 1-jén: 4756 db
 - 2015. január 1-jén: 4765 db
 - 2016. január 1-jén: 4774 db
- Gépjárműadóval érintett gépjárművek száma:
 - 2014. január 1-jén: 4282 db
 - 2015. január 1-jén: 4124 db
 - 2016. január 1-jén: 4149 db
 - 2017. január 1-jén: 4945 db
 - 2018. január 1-jén: 4706 db

A helyi adónemek bevezetésekor a mindenkori képviselő-testület nagy körültekintéssel, a város érdekei szem előtt tartásával, de az adózók anyagi teherbíró képességére is tekintettel állapította meg az egyes adónemek mértékét és ezáltal az önkormányzat várható adóbevételeit. Az alábbiak szerint mutatjuk be az egyes adónemekkel kapcsolatos információkat:

Építményadó:

Adóköteles az építmények közül a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész (pl. üzletek, vendéglátó egységek, gazdasági épületek, tárolók, stb.)

	2014	2015	2016	2017
Adózók száma	623	629	627	716
Kivetések száma	643	629	627	716
Mentesség db	0	0	0	0
Mentesség összeg	0	0	0	0
Kivetett összeg	7 144 192	5 990 782	4 803 603	4 925 450

Magánszemélyek kommunális adója:

Kommunális adófizetési kötelezettség terheli azt, aki a naptári év első napján az építmény (lakás, ingatlan) tulajdonosa, az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett vagyoni értékű joggal rendelkezik, továbbá aki az önkormányzat illetékességi területén nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogával rendelkezik.

	2014	2015	2016	2017
Adózók száma	4 444	4 877	4 756	4 759
Kivetések száma	4 923	5 356	5 336	5 319
Mentesség db	289	305	315	500
Mentesség összeg	2 105 300	2 267 166	2 447 483	3 716 802
Kivetett összeg	44 445 084	44 936 358	44 508 483	43 470 886

Helyi iparűzési adó:

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység. A helyi iparűzési adónak bevezetése óta igen jelentős szerepe van az önkormányzat éves költségvetésében. Ez azonban évenként változó mértékű, előre pontosan nem kiszámítható, a gazdasági helyzet által determinált.

	2014	2015	2016	2017
Adózók száma	777	834	830	910
Bevallások száma	777	834	830	910
Kedvezményt/mentességet igénybevevők száma	0	0	8	0
Igénybe vett kedvezmény/mentesség összege	0	0	2 200 000	0
Befizetett iparűzési adó összege	137 834 617	160 805 645	121 891 414	168 376 336

Gépjárműadó:

A gépjárműadóról szóló törvény szerinti gépjárműadó 40 %-a illeti meg a települési önkormányzatot.

	2014	2015	2016	2017
Adózók száma	3 611	3 793	3 921	4 100
Kivetések száma	4 570	4 282	4 993	4 945
Mentesség db	55	59	54	55
Mentesség összeg	885 305	922 432	834 092	769 675
Kivetett összeg	57 423 311	60 246 668	61 047 888	70 514 214
Az önkormányzatot megillető összeg	22 969 324	24 098 667	24 419 155	26 826 285

Mentességben részesülnek a gépjármű adó alól azok a személyek, akik arra jogosultak a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szakértői Bizottság I. fokú szakvéleménye alapján.

A fennálló adóhátralék bemutatása

Az adózók 2017. december 31-i állapot szerinti – a tárgyévi és az azt megelőző 5 év – fennálló tartozásainak bemutatása adónemenként:

	Helyesbített tartozás	Teljesítés	Hátralék
Építményadó	10 758	4 921	5 837
Magánszemélyek kommunális adója	65 247	43 427	21 820

Ft-ban

Iparűzési adó	203 644	164 200	39 444
Gépjármű adó	82 539	67 555	14 984
Pótlék (késedelmi pótlék)	10 640	1 046	9 594
Bírság (helyszíni, szabálysértési)	223	35	188
Összesen	373 051	281 184	91 867

Tapasztalatunk szerint a hátralékos adózók nagy része nehéz anyagi helyzetben van évek óta. Esetükben nincs reális esély arra, hogy tartozásukat meg tudják fizetni.

Az alacsony jövedelmű lakosok bevételeinek számottevő része a különféle pénzbeli juttatások rendszereiből származik. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, szakképzettség hiánya, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb. Hajdúsámsonban a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, amely kihat a lakosság jövedelmi és vagyoni helyzetére.

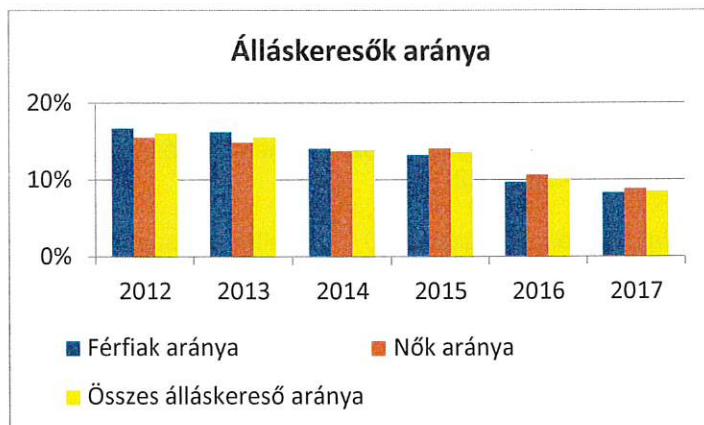
A helyi jelentősebb cégek sem foglalkoztatnak nagy létszámban dolgozókat. A vállalkozások száma folyamatosan növekszik. 2017. évben 910 vállalkozás működött a városban.

Az önkormányzat által foglalkoztatottak száma évente átlagosan 150 fő körül alakul. Egyéb (oktatási, szociális) intézményekben foglalkoztatottak száma évente 140 fő.

Bemutatjuk a nyilvántartott álláskeresők számát Hajdúsámson aktív korú állandó népességéhez viszonyítva Ezek az adatok rámutatnak arra, hogy Hajdúsámson aktív korú (15-64 éves) állandó népességéhez viszonyítva milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma és ez hogyan változott az elmúlt években. Megállapítható, hogy egy folyamatosan csökkenő tendenciát mutat a nyilvántartott álláskeresők száma.

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	4917	4623	9 540	823	16,7%	721	15,6%	1 544	16,2%
2013	4972	4654	9 626	807	16,2%	695	14,9%	1 502	15,6%
2014	5027	4720	9 747	706	14,0%	651	13,8%	1 357	13,9%
2015	5101	4746	9 847	673	13,2%	670	14,1%	1 343	13,6%
2016	5157	4825	9 982	499	9,7%	517	10,7%	1 016	10,2%
2017	5 182	4 868	10 050	431	8,3%	433	8,9%	864	8,6%

Forrás: TelR,

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2013	1490	56	673
2014	1438	63	656
2015	1314	54	604
2016	1039	46	453
2017	846	34	363

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. Általános iskola felnőtt oktatás szervezésére az utóbbi években nem került sor.

c) közfoglalkoztatás

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2013	488	5,2 %	124	n.a.
2014	668	6,8 %	176	n.a.
2015	1198	12,44 %	323	n.a.
2016	730	7,48 %	183	n.a.
2017	409	4,15 %	119	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatásban résztvevők aránya 2015. évben kiemelkedő volt, majd egy folyamatos csökkenés figyelhető meg. Az Önkormányzat igyekszik olyan közfoglalkoztatási programokat szervezni, amely ténylegesen hasznos, értékteremtő tevékenységet jelent. Ennek keretében egyre bővíti a mezőgazdasági hasznosításba bevont területeket és a gyümölcs és zöldségtermesztést, valamint az állattartást is bevezette.

Bemutatjuk a 2017. és 2018. évi közfoglalkoztatási projekteket és azokban résztvevők létszámát:

2017. év

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás és GINOP „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” programok

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása – Legjobb Önkormányzati Gyakorlat által elnyert támogatás 1 fő

A program időtartama: 2017. 06. 01. - 2017. 06. 30.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása 232 fő foglalkoztatásával

A program időtartama: 2017. 03. 13. - 2018. 02. 28.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása 20 fő foglalkoztatásával

A program időtartama: 2017. 10. 26. - 2018. 04. 18.

GINOP 6.1.1 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése” program (100 fő)

A program időtartama: 2017. 01. 30. - 2017. 09. 04.

GINOP 6.1.1 "Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése" program (28 fő)

A program időtartama: 2016.12.21-2017.07.14.

GINOP 6.1.1-15 "Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése" program (54 fő)

A program időtartama: 2016.12.23-2017.09.30.

Kistérségi Startmunka Mintaprogramok:

Belterületi közutak karbantartása program (35 fős)

A program időtartama: 2017.04.17-2017.12.31

Mezőgazdasági földutak karbantartása program (35 fős)

A program időtartama: 2017.04.17-2017.12.31

Belvízelvezetés program (22 fős)

A program időtartama: 2017.04.03-2017.12.31

Illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása program (40 fős)

A program időtartama: 2017.04.03-2017.12.31

Mezőgazdaság program (111 fős)

A program időtartama: 2017.03.01-2018.02.28

Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás program (40 fős)

A program időtartama: 2017.03.20-2018.02.28

2018. év

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás és GINOP -6.1.1-15 „Alacsony képzettségűek és közfoglalkoztatottak képzése”

Raktáros képzés (20 fő)

A program időtartama: 2018.02.26-2018.06.05

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (175 fő)

A program időtartama: 2018.03.01-2018.06.30

Alapkompetencia képzés (16 fő)

A program időtartama: 2018.03.26-2018.07.17

Raktáros képzés (20 fő)

A program időtartama: 2018.04.25-2018.07.26

Alapkompetencia képzés (20 fő)

A program időtartama: 2018.05.25-2018.09.11

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (100 fő)

A program időtartama: 2018.07.02-2019.02.28

7-8. osztályos felzárkóztató képzés (4 fő)

A program időtartama: 2018.10.25-2019.03.26

Konyhai kisegítő képzés (7 fő)
A program időtartama: 2018.10.26-2019.02.04

Kistérségi Startmunka Mintaprogramok:

Belterületi közutak karbantartása program (18 fős)
A program időtartama: 2018.03.08-2018.11.30

Mezőgazdasági földutak karbantartása program (15 fős)
A program időtartama: 2018.03.15-2018.11.30

Belvízelvezetés program (15 fős)
A program időtartama: 2018.03.12-2018.10.31

Illegális hulladéklerakó-helyek felszámolása program (31 fős)
A program időtartama: 2018.03.05-2018.10.31

Mezőgazdaság program (91 fős)
A program időtartama: 2018.03.01-2019.02.28

Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás program (28 fős)
A program időtartama: 2018.03.01-2019.02.28

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A munkalehetőségek megteremtéséhez az önkormányzatnak nincs megfelelő gazdasági feltételrendszere.

Debrecen közelsége miatt jelentős a bejárók száma, a nagyvárosban sokan találnak munkát. A közlekedés megfelelő, autóbusszal átlagosan félóra alatt el lehet jutni a megyeszékhelyre. A helyi vállalkozások kevés munkalehetőséget biztosítanak a munkaképes korú lakosság számára, legnagyobb munkáltatók: a Polgármesteri Hivatal, a köznevelési, a szociális és a kulturális intézmények, valamint a legjelentősebb vállalkozások, melyek mind potenciális partnerek lehetnek a helyi foglalkoztatás bővítésében.

Ipari park létrehozását tervezte korábban egy magánvállalkozó saját külterületi ingatlanain, a település északi részén, a Rendezési Terv szerinti Gazdasági-Ipari övezetben. Sajnos a terület közművesítettségének hiánya, villamosenergia ellátottsága, a szennyvízhálózat kiépítetlensége és nem utolsósorban a nehezen megközelíthetősége miatt mindezidáig nem valósult meg.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Kifejezetten csak a fiatalok foglalkoztatását segítő programokról a településen nincs információnk.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A 8 általános iskolai végzettséghez kötődő munkák ellátásának gyakran akadálya, hogy többeknek nincs meg ez az alapvető végzettsége sem. Ennek érdekében a végzettség megszerzését segítő képzések szervezése célszerű lenne.

A SIKK Egyesület (Segítők Innovatív Közössége Közhasznú Egyesület) szervez helyben a TÁMOP 2.6.2. kódszámú pályázat keretében a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programokat, emellett álláskeresési tanácsokat adnak, segítenek önéletrajz írásában, stb.

A helyben működő esti gimnáziumi oktatással lehetőség van érettségi megszerzésére, ezzel nagyobb eséllyel tudnak a résztvevők érettségihez kötött szakmát tanulni. A Munkaügyi Központ havonta többször tart tájékoztatót a településen, emellett a közfoglalkoztatásban is kapnak helyet fiatalok.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A szegénységgel és társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos mutatószámok listáját 2001-ben határozta meg az Európai Unió, e szerint Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal. A KSH legfrissebb, 2011. évi felvételéből származó kimutatása szerint a szegénységi küszöb forintban kifejezve alig haladta meg a nettó 62.000 Ft-ot. A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

Az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban alkalmazott romákra és önkormányzati intézményben foglalkoztatott romákra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal, tekintettel, hogy erre vonatkozó nyilatkozatok bekérésére soha nem került sor.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érzélteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A munkaerőpiacról leginkább az alacsony végzettségük, származásuk, az idősebb életkoruk, vagy az egészségi állapotuk (pl. fogyatékoság) miatti diszkrimináció miatt szorulnak ki emberek.

Konkrét tényadatok e témakörben nem állnak rendelkezésre.

Felvettük a kapcsolatot az Egyenlő Bánásmód Hatóság megyei képviselőjével, aki tájékoztató előadást, vagy jogi tanácsadást tud nyújtani az arra rászorulóknak.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

Szociális rászorultság esetén a jogosult számára

- **a járási hivatal**

- pénzbeli támogatásként

- 1.) **időskorúak járadékát,**

- 2.) **foglalkoztatást helyettesítő támogatást,**

- 3.) **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,**

- 4.) a 41. § (1) bekezdése szerinti **ápolási díjat**, a 43. § szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: kiemelt ápolási díj), a 43/A. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: emelt összegű ápolási díj)

- természetbeni szociális ellátásként

- 1.) az 50. § (1) bekezdése szerinti **alanyi közgyógyellátást**, illetve az 50. § (2) bekezdése szerinti **normatív közgyógyellátást**, és

- 2.) **egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot**

állapít meg.

- **a képviselő-testület** – az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint – települési támogatást

állapít meg.

Hajdúsámson Város Önkormányzata támogatási formák a következők:

- rendszeres települési támogatási formák:
 - 1.) lakhatási támogatás
 - 2.) gyógyszerköltség támogatás
 - 3.) súlyos fogyatékos gyermekek pénzbeli támogatása
- eseti települési támogatási formák:

- 1.) rendkívüli települési támogatás
- 2.) krízis támogatás
- 3.) temetési támogatás
- 4.) a város első újszülötte
- 5.) többes szülés esetén nyújtott támogatás
- 6.) köztemetés

Bemutatjuk a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatókat és az álláskeresőket számára elérhető támogatásokat.

Nyugdíj előtti álláskeresői segélyben részesülők számának alakulása

	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresői segélyre jogosultak	
	fő		fő	%
2013	1502		15	0,9
2014	1357		20	1,4
2015	1342		25	1,8
2016	1016		26	2,5
2017	846		33	3,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélyben részesülők száma növekvő tendenciát jelez.

Álláskeresői járadékban részesülő regisztrált álláskeresők száma

	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő		fő	%
2013	1502		79	5,2
2014	1357		83	6,1
2015	1342		83	6,1
2016	1016		95	9,3
2017	846		87	10,2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált álláskeresők száma öt évvel ezelőtt volt a legmagasabb, 2017-re lecsökkent 846 főre, míg az álláskeresői járadékra jogosultak aránya növekvő tendenciát jelez.

Az alábbi táblázatban láthatjuk, hogy a rendszeres szociális segélyben majd 2015. márciustól az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (álláskeresői segélyben) részesülők száma meghatározó mértékű az alacsony jövedelmű lakosság körében.

	Egységkárórosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma (2015. február 28-ig rendszeres szociális segélyben részesülők)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői segély –negyedévek átlagában számolva)	
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában
2013	538,25	5,5	16	1,0
2014	509,75	5,2	22	1,6
2015	517,5	5,5	27	2,0
2016	29,65	0,02	21	2,0
2017	34	0,03	34	4,0

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakhatáshoz kapcsolódóan az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számáról nincs pontos adatunk. Így arról sem, hogy ez a lakásállomány hány családot, hány háztartást érint. Viszont

bizonyított, hogy ezen családok nagy része nem rendelkezik munkajövedelemmel, különböző támogatásokból, segélyekből élnek, lakásaik komfortfokozata is alacsony.

db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	4744	n.a.	5	1	4	1	0	
2014	4756	n.a.	5	1	4	1	0	
2015	4765	n.a.	5	1	4	1	0	
2016	4774	n.a.	5	1	4	1	0	
2017	n.a.	n.a.	5		4	1	0	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat 5 db bérlakással rendelkezik jelenleg. Az önkormányzat bérlakás állománya korábban elsősorban a szolgálati lakásként bérbé adott lakásokból állt. Ezeket a lakásokat pedagógusok, egészségügyi dolgozók bérelték. Amint megnyílt a lehetősége a lakások elidegenítésének, a bérlők kedvező feltételekkel megvásárolták az önkormányzati lakásokat, ezért csökkent jelentősen a bérlakás állomány.

b) a szociális lakhatás

A szociális jelleggel történő bérbeadásra az önkormányzat a meglévő lakásait hasznosította, új bérlakások építésére nem került sor. Ehelyett a képviselő-testület jelképes összegért (10.000 Ft-ért) adott építési telkeket a szociálisan rászoruló családok részére a 2000-es években. Emellett az első lakáshoz jutó fiatalokat, helyi rendeletben megállapított feltételek esetén anyagi támogatásban részesíti az önkormányzat.

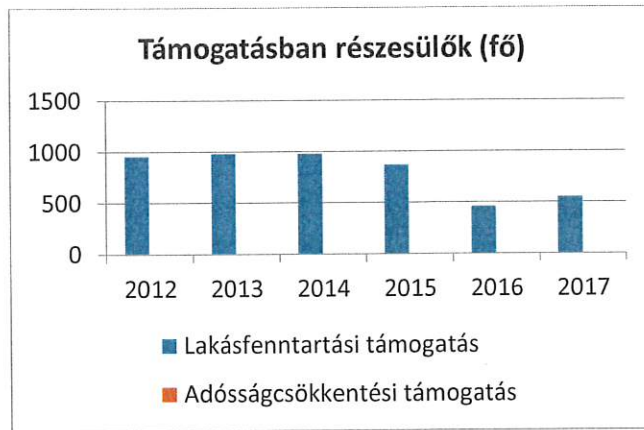
c) egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanok

A városban, azon nem lakáscélú ingatlanokról, amelyeket lakáscélra használnak, nincs adatunk. Feltételezzük, hogy ezek az ingatlanok elsősorban a külterületi lakott helyeken, a kertészekben épült gazdasági épületek, melyeket elsősorban a Debrecenből kiköltözők vásároltak meg és használnak állandó lakásként.

d) lakhatást segítő támogatások

A lakhatási támogatásban részesítettek száma az alábbi táblázat adatait figyelembe véve 2008. évhez viszonyítva nagymértékben megemelkedett. Mivel szociálisan rászorulókat kaphatják, látható, hogy számuk az elmúlt évek alatt folyamatosan emelkedett.

	lakásfenntartási (lakhatási) támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2013	980	-
2014	980	-
2015	871	-
2016	lakhatási támogatás 462	-
2017	lakhatási támogatás 556	-

e) eladósodottság

Eladósodottságra vonatkozóan nincs pontos adat, adósságcsökkentési támogatásban nem részesül senki, de ez nem jelenti azt, hogy nincsenek eladósodott lakosok, családok (informális csatornák alapján főként a hátrányos helyzetű, munkanélküli, alacsony jövedelmű, többgyermekes családok, illetve a devizahitelesek körében tapasztalható nagyobb mértékű eladósodás).

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A külterületeken az infrastrukturális ellátottság nem kielégítő, hiányzik a csatornázás, az utak burkolat nélküliek. A menetrend szerinti buszmegállóhelyeket hosszas gyaloglást követően lehet elérni. A külterületeken, vagy pl. a Ligettanyán élők autóval, kerékpárral tudják a központban lévő közszolgáltatásokat elérni.

A helyi kerékpárút 2014. augusztus 29. napján elkészült, mely megteremtette a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedést a település belterületén Debrecen és Nyíradony között, de kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása érdekében Hajdúsámson és Martinka között továbbra is igény a kerékpárút építése.

A város közigazgatási területén a távolsági autóbuszjáráttal került megoldásra az Oncsai és a Martinkai településrészek lakóinak a városközpontba történő bejutása, és az ott biztosított szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférése.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

Hajdúsámson Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (Hajdúsámson Város Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadta a 77/2017. (II. 23.) öh. sz. határozatával) alapján mutatjuk be a témát.

Hajdúsámson város anti-szegregációs programja, a KSH 2011. évi népszámlálás adatait, ezen belül a szegregációs adatbázist veszi alapul. A 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendeletben foglaltak alapján azon területek tekinthetők szegregátumoknak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusra vonatkozó határértéket. Ha a szegregációs mutató 30-34% közötti, akkor szegregáció szempontjából veszélyeztetett területről, ha a mutató 35 %, vagy a feletti akkor kialakult szegregátumokról beszélünk.

Hajdúsámson lakónépessége (2011. év KSH. népszámlálás adata: 12 966 fő, jelenleg: 12 961 fő) az elmúlt évek során enyhén növekvő tendenciát mutat, stabil demográfiai mutatókkal, mely köszönhető a viszonylag közeli megyeszékhely (Debrecen) által biztosított, a népesedést pozitívan befolyásoló körülményeknek. A városban a munkanélküliségi ráta (13,11 %), ezen belül a tartós munkanélküliek aránya (4,09 %) az országos átlaghoz képest magas.

A legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek aránya Hajdúsámsonban a 2011. évi KSH népszámlálási adatok alapján, az aktív korúakon (15-59. évesek) belül 24,3 %. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya a városban az aktív korúakon vonatkozásában 47,9 %. A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján, négy szegregátum került lehatárolásra, amelyek közül három belterületen, egy pedig a külterületi részen helyezkedik el.

- az 1. sz. szegregátum a település északkeleti részén (Árpád út – földút – Hajnal utca),

- a 2. sz. szegregátum a település keleti részén (Veres P. u. – belterületi határ – Nagyszőlőskert út – Viola u. – Csillag u. – Irinyi utcát magában foglaló terület),
- a 3. sz. szegregátum a település délkeleti részén (Szabó P. u. – Tánacsics u. – földút – belterületi határ – Vörösmarty u. által határolt terület), míg
- a 4. sz. szegregátum külterületen (Melegoldal nevű településrész) található.

A fentiekén kívül két szegregációval veszélyeztetett terület található a város területén:

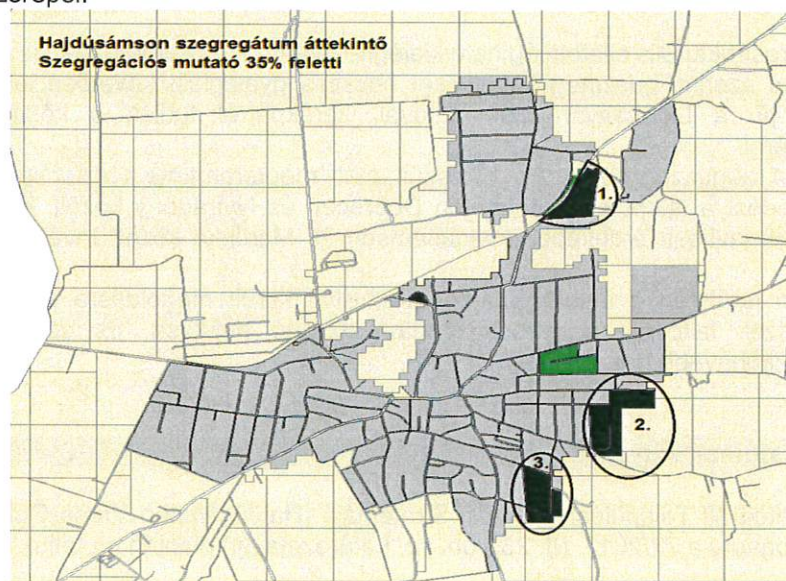
- az egyik a város keleti részén, a Szatmári út – Akácok köz – Akácok u. – Csire u. – Ág u. által határolt részen, míg
- a másik külterületen, a Ligetdűlő nevű külterületi településrészen.

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján „szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett terület: szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges; szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület lehet egy önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is”.

Az Anti-szegregációs Program elkészítése során szegregátumnak azokat a település részeket tekintjük, amelyek területileg egybefüggőek, jól körülhatárolhatóak, mely területeken legalább 50 fő lakónépességet alapul véve az aktív korúakon belül az alacsony státuszú lakosok aránya nagyobb egyenlő, mint 35 %. Alacsony státuszúnak azt a személyt tekintjük, akinek az iskolai végzettsége nem magasabb 8 osztálynál, és nem rendelkezik rendszeres (hivatalos) munkajövedelemmel.

Hajdúsámson szegregátumainak és szegregációval veszélyeztetett területeinek lehatárolása

A külterületi Melegoldal szegregátum és a Ligetdűlő szegregációval veszélyeztetett terület jelen térképen nem szerepel.

Forrás: KSH

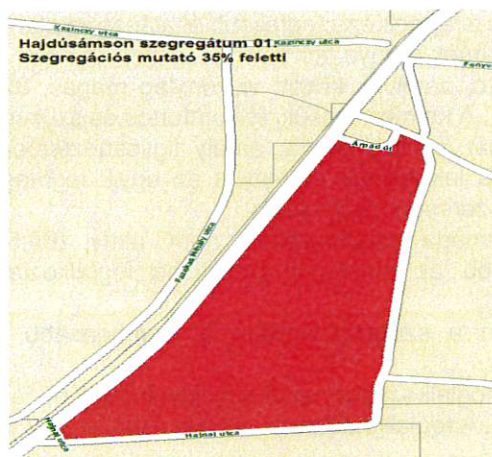
Szegregátumok főbb adatai, összehasonlítása

Összehasonlítva az **1. szegregátum** adatait a város összesített adataival megállapítható, hogy a terület lényegesen elmaradottabb a városi átlagnál. A KSH által rendelkezésre bocsájtott 2011. évi népszámlálási adatokat vizsgálva a következőket lehet összefoglalni:

- a szegregátum népessége nem kiemelkedően magas, mintegy 130 fő, a legnagyobb arányban az aktív korúak képviselik magukat a területen (54,6%), de a városi átlaghoz képest mintegy több mint 10 százalékponttal magasabb a fiatalok aránya is (32,3 %). Az időskorúak aránya gyakorlatilag megegyezik a városi átlaggal (13,1 % – szegregátum, 13,9 % – város),
- az aktív korúak közel fele, 47,9%-a általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezik, felsőfokú végzettsége a 25 éven felüli lakók között senkinek nincs,
- a területen 37 db lakás található, amelyeknek közel harmada (29,7 %) alacsony komfort fokozatú, ami mintegy másfélszerese a városi átlagnak, de a többi szegregátumhoz képest nem kirívóan magas adat,
- a lakónépesség 69,2 %-a gazdaságilag nem aktív, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya közel 70 %,

- a lakónépesség több mint egyharmada (37,5 %-a) munkanélküli, a tartós munkanélküliek aránya 20%, ami a városi átlag kétszerese.

Hajdúsámson 1. számú szegregátuma

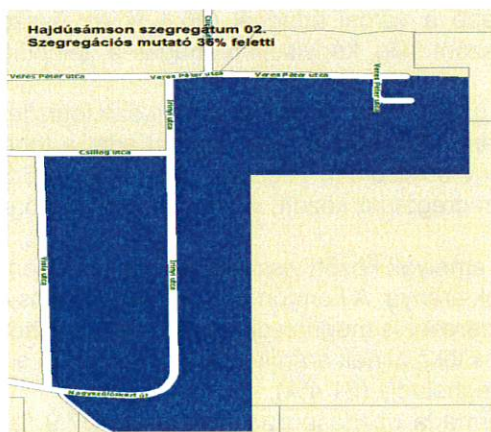

Forrás: KSH

A **2. szegregátum** - a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján – a legnagyobb lakónépességű az összes szegregátum közül, de ugyanakkor néhány mutató tekintetében kedvezőbb helyzetben van, mint a többi szegregátum. A demográfiai mutatókból az alábbiak állapíthatók meg:

- a terület lakónépessége 371 fő, amelyből a legmagasabb arányt a 15-59 évesek képezik 55,8%-kal, azonban a fiatalkorúak 41%-os aránya is igen magas, mind a városi átlaghoz, mind a többi szegregátumhoz képest. Ezzel együtt az időskorúak aránya nagyon alacsony, csak 3,2 %,
- az aktív korúak több mint fele (55,6 %) általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezik, felsőfokú végzettséget a 25 évnél idősebbek közül csupán 0,7% szerzett, amely a városi átlag tizedét sem éri el,
- a területen 83 db lakás található, amelyek között kifejezetten alacsony, még a városi átlagnál is kevesebb a komfort nélküli lakások aránya, 13,3 % (városi átlag 15,9%). A szegregátum egyszobás lakásainak aránya szintén kedvező, 0 %.
- a lakónépesség gazdasági aktivitását tekintve viszont ez a szegregátum van a legkedvezőtlenebb helyzetben a város egészét tekintve, mivel a lakosok több mint háromnegyede, 76 %-a gazdaságilag nem aktív,
- a munkanélküliségi ráta a szegregátumban 22,5%, a tartós munkanélküliek aránya 11,2%, amely értékek viszont gyakorlatilag megegyeznek a városi átlaggal,
- az aktív korúak 66,7 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel.

Hajdúsámson 2. számú szegregátuma

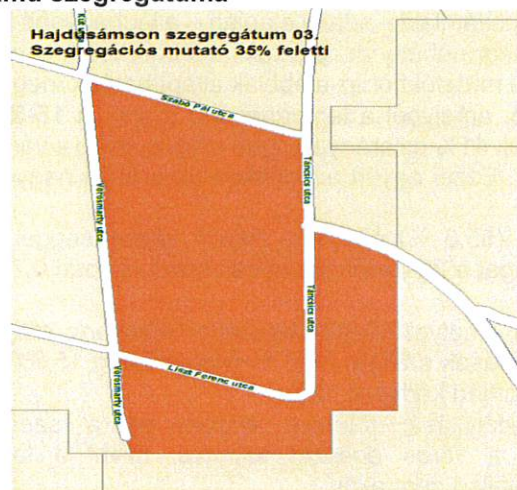

Forrás: KSH

A **3. szegregátum** - a KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján – talán a legkedvezőtlenebb helyzetben van a szegregátumok között. A demográfiai mutatók alapján a következő megállapításokat tehetjük:

- a terület lakónépessége 165 fő, amellyel a második legnépesebb szegregátum. A 15-59 évesek aránya itt a legmagasabb az összes szegregátum között, 58,8 %, ugyanakkor a fiatalok aránya alig magasabb a városi átlagnál (27,9% az összesített 21,7 %-hoz képest). Az idős korosztály aránya is viszonylag magas 13,3 %, ami gyakorlatilag megegyezik a városi átlaggal,
- az aktív korúak több mint 64,9 %-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel vagy azzal sem, a felsőfokú végzettségűek aránya 1,1 %,
- a területen 46 db lakás található, amelyek között viszonylag magas, 32,6 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a városi átlag közel háromszorosát is meghaladja, amely figyelemre méltóan magas arány. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya is az egyik legmagasabb a többihez képest és a városi átlagot is kétszeresen meghaladja,
- a lakónépesség közel kétharmada gazdaságilag nem aktív (65,5%) és ebben a szegregátumban a legmagasabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (84,8 %),
- a munkanélküliségi ráta ebben a szegregátumban a legmagasabb 42,3 %, a tartós munkanélüliek aránya 19,3%,
- a háztartások 47,8%-ában nincs foglalkoztatott, az itt élő aktív korúak 66 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya csupán 32,7 %.

Hajdúsámson 3. számú szegregátuma

A 4. szegregátum a legtöbb szempont alapján a legrosszabb lakhatási körülményeket biztosító része a városnak. Ez a szegregátum a külterületen, a Melegoldal elnevezésű részen helyezkedik el. A statisztikai adatok elemzése alapján a következő megállapítások tehetők:

- a terület lakónépessége 53 fő, amellyel a legkisebb lakónépességű szegregátum. A 15-59 évesek aránya itt a legmagasabb az összes szegregátum között, 71,7 %, ugyanakkor a fiatalok aránya alig magasabb a városi átlagnál (26,4 % az összesített 21,7 %-hoz képest). Az idős korosztály viszont alig képviselteti magát a településrészen, arányuk mindösszesen 1,9 %,
- az aktív korúak között nagyon magas, mintegy 81,6%-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel vagy azzal sem, ami kimondottan kedvezőtlen adat a többi szegregátumhoz képest is. Ezt ellenpontosza, hogy a felsőfokú végzettségűek aránya 6,3 %, ami viszont a legmagasabb érték az összes szegregátum között, viszont a gyakorlatban ez 2 fő felsőfokú végzettségű jelenlétét jelenti,
- a területen 15 db lakás található, amelyek között viszonylag kiemelkedően magas, 86,7 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a városi átlag közel 5,5-szeresét is meghaladja, amely figyelemre méltóan magas arány. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya is a legmagasabb a többihez képest és a városi átlagot is kétszeresen meghaladja (21,4%),
- a lakónépesség több mint kétharmada gazdaságilag nem aktív (67,9 %), viszont ebben a szegregátumban a legalacsonyabb az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (40 %),
- a munkanélküliségi ráta ebben a szegregátumban az egyik legmagasabb 41,2 %, és a tartós munkanélüliek aránya itt a legnagyobb az összes szegregátum adatait figyelembe véve, 35,3 %,

- a háztartások 52,6 %-ában nincs foglalkoztatott, az itt élő aktív korúak 73,7 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottaknak itt a legalacsonyabb az aránya, csupán 26,3 %.

A terület a külterületen helyezkedik el, ezért térképi ábrázolása nem megoldható.

Szegregációval veszélyeztetett területek

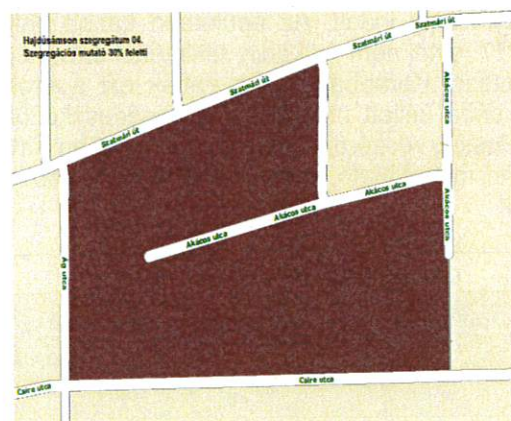
A fenti szegregátumokon kívül, két szegregációval veszélyeztetett területet különített a KSH adatgyűjtése. A szegregációval veszélyeztetett terület meghatározása: a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.

1. szegregációval veszélyeztetett terület, a város keleti részén, több másik szegregátum közelében található. A területet a Szatmári út - Akácos köz - Akácos u. - Csire u. - Ág u. határolja.

A terület jellemzői a következők:

- a terület lakónépessége 198 fő. A 15-59 évesek aránya itt a 65,7 %, ugyanakkor a fiatalok aránya alacsonyabb a városi átlagnál, csak 18,2 %. (26,4 % az összesített 21,7 %-hoz képest). Az idős korosztály aránya viszonylag magas, mind a szegregátumokhoz, mind a városi átlaghoz képest 16,2 %,
- az aktív korúak között alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezők aránya, 39,2 %. A felsőfokú végzettségűek aránya itt is viszonylag alacsony, 2 %,
- a területen 62 db lakás található, amelyek között viszonylag alacsony, 21 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a városi átlagnál alig magasabb. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya átlagos, 18 %,
- a lakónépesség majdnem kétharmada gazdaságilag nem aktív (63,1 %), az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya átlagos (58 %),
- a munkanélküliségi ráta 27 %, és a tartós munkanélküliek 16,4 %, mindkét adat átlagosnak tekinthető,
- a háztartások 53,8 %-ában nincs foglalkoztatott, az itt élő aktív korúak 59,2 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya 37,3 %.

Az 1. szegregációval veszélyeztetett terület térképi ábrázolása

Forrás: KSH

A városban a másik, szegregációval veszélyeztetett terület a külterületen található, a Ligetdűlő nevű településrészen. A terület KSH statisztikai adatai alapján a következő megállapításokat tehetjük:

- a terület lakónépessége viszonylag alacsony, 87 fő. A 15-59 évesek aránya itt a 60,9 %, ugyanakkor a fiatalok aránya alacsonyabb a városi átlagnál, csak 17,2 %, az időskorúak aránya viszonylag magas, 21,8 %,
- az aktív korúak között alacsony a legfeljebb általános iskolai végzettséggel, vagy azzal sem rendelkezők aránya, 34 %, felsőfokú végzettséggel rendelkező személy viszont egy sem él ezen a településrészen,
- a területen 30 db lakás található, amelyek között nagyon magas, 66 % az alacsony komfort fokozatú lakások aránya. A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a városi

átlagnál alig magasabb. A vizsgált szegregátum egyszobás lakásainak aránya is nagyon magas, 33%,

- a lakónépességben a gazdaságilag nem aktív népesség aránya alacsonynak tekinthető az 55,2 %-os értékkel, az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya átlagos (52,6 %),
- a munkanélküliségi ráta az 51,3 %-os értékkel viszont jelentősen meghaladja a szegregátumok adatait, a tartós munkanélküliek aránya 28,2 %, mindkét adat kifejezetten magasnak tekinthető,
- a háztartások 57,1 %-ában nincs foglalkoztatott, az itt élő aktív korúak 66 %-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya csupán 32,1 %.

A terület a külterületen helyezkedik el, ezért térképi ábrázolása nem megoldható.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban 4 felnőtt háziorvosi, 2 házi gyermekorvosi és 2 fogorvosi körzet működik.

A Martinkán illetve Sámsonkertben élők részéről évtizedek óta igényként jelentkezett, hogy a településrészen helyben legyen biztosított a körzeti orvosi ellátás. Azonban praxis működtetése anyagilag a viszonylag alacsony lakosságszám és egyéb okok miatt (pl. betegkártyát sokan Debrecenbe adják le, mivel ott dolgoznak) egy vállalkozó orvosnak sem érné meg.

2014. július 1. napjától létrejött a 4. háziorvosi körzet, mely nagymértékben hozzájárult a lakosság magasabb színvonalú egészségügyi ellátásához, hiszen az egy betegre fordítható idő növekedését, a várakozási idő csökkenését tette lehetővé.

Az önkormányzat nem új orvosi körzet kialakításával, de az egészségügyi alapellátás helyben történő megszervezésével Sámsonkert településrészen a lakossági igények kielégítését oldja meg oly módon, hogy orvosi rendelő kialakítására kerül sor. (TOP-4.1.1-15. Az egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése c. pályázattal)

A sürgősségi ellátást a Központi Orvosi Ügyelet biztosítja, a terhes- és kisgyermek tanácsadásról a Hajdúsámsoni Védőnői Kft. gondoskodik, 5 védőnői körzetben és a köznevelési intézményekben.

Ezen kívül a településen egy magán fogorvos praktizál és 2018. évtől három gyógyszerár és egy fiókgyógyszertár (Sámsonkertben) működik.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A 2008-ban indult és 2010. évben átadott bővített, korszerűsített Egészségügyi Központban az alapellátások mellett szemészeti szakellátás is indult. Az épületben kapott helyet a gyógyászati segédeszköz üzlet. Ez a szolgáltatás 2017. évtől nem működik, tekintettel arra, hogy a vállalkozónak gazdaságtalanná vált az üzlet működtetése. Korábban sokan vették ezt a szolgáltatást igénybe, azonban szakorvosi vizsgálatra Debrecenbe kellett utazni, így a segédeszközök beszerzésére is Debrecenben került sor. Igény van a lakosság részéről szakellátások helyben történő biztosítására, azonban azok állami finanszírozása nem megoldható, mert ezeket az ellátásokat fél órán belül a megyeszékhelyen elérheti a lakosságunk.

Év	Orvosi ellátás		
	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0	3	2
2013	0	3	2
2014	0	4	2
2015	0	4	2
2016	0	4	2
2017	0	4	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A körzeti orvosi és a gyermekorvosi rendelőkben a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik a lakosság, illetve a gyermekek ellátása, amennyiben szükséges, a Debrecenben található megfelelő szakellátásra utalják az érintetteket. Az óvodában és az iskolában a Védőnői Kft. szakembereinek közreműködésével rendszeresen vizsgálják a gyermekeket, a szükséges és előírt védőoltásokat időben megkapják.

A gyermekorvosok folyamatosan végzik a szűrővizsgálatokat a következő életkorokban: 1 hó, 3 hó, 6 hó, 1 év, 2 év, 3 év, 4 év, 5 év, 6 év, 2. osztály, 4. osztály, 6. osztály, 8. osztály. Ez kiterjed: látás, hallás, testsúly, testmagasság, mozgásszervek, pajzsmirigy, here, szív-tüdő, hasi szervek vizsgálatára a pszichés fejlettség megítélése mellett. Mindezeket a védőnők közreműködésével végzik.

A kötelező védőoltások mellett számos nem kötelező védőoltást is felajánlanak. Nagyon sok szülő kéri a rotavírus, bárányhimlő, meningococcus elleni védőoltást, mellyel súlyos betegségeket előzhetünk meg.

A tüdőszűréshez minden évben mobil szűrőautó érkezett a településre, ezzel is segítve a lakosokat, hogy minél többen vegyenek részt a szűrésen. Ez az ellátás az utóbbi években megszűnt, annak ellenére, hogy jelentős továbbra is a lakossági igénye erre szolgáltatásra. A nők számára évek óta mammográfiás szűrővizsgálatot szervez az ÁNTSZ, a Védőnői Kft. és az Önkormányzat közreműködésével. Szórólapokon, helyi újságban jelenik meg a felhívás, igény szerint a Debrecenbe szállítást is megszervezzük.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz a megyeközpontban, a debreceni járóbeteg szakellátókban jutnak hozzá az érintettek. Helyben történő biztosítására nincs kapacitás.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Eszterlánc Óvoda konyhája biztosítja az óvodások étkeztetését. A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói étkeztetését saját főzőkonyhával oldják meg. Ez a garanciája annak, hogy jó minőségű alapanyagokból, házias, jó ízű, ugyanakkor egészséges ételeket fogyasztanak a gyermekek. A speciális étkezési igényűek (pl. cukorbeteg, liszt érzékeny, laktóz érzékeny) ellátásáról az önkormányzat gondoskodik. Naponta saját autóval szállítja ki a speciális ételeket óvodásoknak, iskolásoknak Debrecenből a Hungast Vital Kft-től

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A civil szervezetek sorában már bemutatott hat sportegyesület nagyban hozzájárul az egészséges életmód feltételeinek megteremtéséhez, a legkedveltebb sportágakat lefedik a szakosztályok. Aki rendszeresen, szervezett formában szeretne sportolni, helyben megtalálja a keresett sportolási lehetőséget. A szabadidős sporttevékenységek feltételei helyben nagyon szűk körűek. Az iskolában igény szerint női tornát, jógaoktatást, a fiataloknak karate edzéseket szerveznek vállalkozó szakemberek.

A sportegyesületeket anyagi lehetőségeinek függvényében minden évben támogatja az önkormányzat. A sportolás tárgyi feltételei hiányoznak alapvetően, hiszen nincs egy városi sportcsarnok, uszoda, különféle sportpályák (futó, tenisz, stb.), csupán a futballpálya áll rendelkezésre, melyhez egy 2014. évben felújított, vizesblokkal bővített sportöltöző tartozik. 2017. évben egy új műfüves pálya került átadásra. Fejlesztendő a gyermekek, a felnőttek, az egész lakosság egészséges életmódra, sportolásra való nevelése, ennek érdekében került sor többek között a Radnóti utcai játszótéren 2018. évben egy kondipark létrehozására. Az általános iskola udvarán is létesítettek kondiparkot a tanulók mozgásigényének kielégítésére.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat társulási formában a Nyíradonyi Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltató Központ hajdúsámsoni intézményei útján látja el a szociális alapellátási feladatait. A szociális feladatokon belül a család és gyermekjóléti szolgáltatást, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokat, így az

étkeztetést, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, a nappali ellátást és a tanyagondnoki szolgáltatást biztosít.

Szenvedélybetegek nappali ellátását a Szívárványház biztosítja.

Különösen a külterületi lakott helyeken (Martinka, Sámsonkert, Diósvári dűlő, Melegoldal, Mikótelek dűlő, szórvány tanyák) élő idős embereket, fogyatékkal élőket, rászorulókat fel kell kutatni, hogy az egyes szociális ellátási formákat igénybe tudják venni.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Eu-Roma Országos Egyesület Debrecenben és Hajdú-Bihar Megyében a Svájci Civil Alap támogatásával valósította meg az „Esélyháló Hajdúban” c. programot. Ennek keretében az Egyenlő Bánásmód Hatóság Hajdú-Bihar Megyei jogászával együttműködve napi 8 órában antidiszkriminációs ügyfélszolgálatot, (és megyeszerte ingyenes multimédiás toleranciaerősítő előadásokat) hozott létre, melyet telefonon és személyesen is igénybe lehetett venni. A megvalósult valódi terepmunkából Hajdúsámsoni is profitált. Jelenleg is folyamatosan közzétesszük az önkormányzat honlapján az Egyenlő Bánásmód Hatóság Hajdú-Bihar megyei referensének ügyfélfogadási idejét. Sem negatív sem pozitív diszkriminációval kapcsolatos visszajelzés az önkormányzathoz nem érkezett.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A központi jogszabályok által adható támogatásokon túl az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten, helyi rendeletében állapított meg szociális támogatási formákat. Az egészségügyi alapellátási kötelezettségen túl önként vállalta az önkormányzat, hogy szakellátást is biztosít saját költségvetési forrásból. Ez a személyzeti szakellátás.

A népkonyhai étkeztetés bevezetésével két év óta a rászorultak közül naponta több százan meleg ételhez jutnak.

3.7. Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény az Önkormányzattal együttműködve szervezi az év legfontosabb eseményeihez kapcsolódó rendezvényeket, ünnepeket, melyeken minden lakos ingyenesen vehet részt. Mivel nincs külön álló művelődési ház, ezért az iskola auláját, udvarát, a spotpályát, vagy az intézményben lévő kiállítótermet használják erre a célra.

Az intézmény keretein belül működő csoportoknak, civil szervezeteknek részben az intézmény, részben az általános iskola ad helyet. Az intézménynek Martinkán működik telephelye, a Martinkai Közösségi ház.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Többségében dolgozó, szorgalmas, egymással kulturáltan együtt élni tudó emberek közössége él a városban. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat tagjainak elmondása alapján problémát jelent, ha más településről, legtöbbször ideiglenesen roma lakosok költöznek be és ők a már bevált helyi normákat nem vagy nehezen tudják betartani.

A közösségi együttélés körében elhanyagolható számban merülnek fel a szomszéd viták.

A közbiztonság helyzetéről a rendőrség évről évre beszámol a képviselő-testületnek. Öröndetes, hogy a lakosság elégedettsége folyamatosan javul a rendőrség munkájával kapcsolatban. (Különösen hogy 2015. évtől Hajdúsámson a Debreceni Rendőrkapitánysághoz tartozik.) Ezt támasztja alá, hogy a bűncselekmények száma az elmúlt években 12,6 %-kal csökkent. (2016. évben 182, 2017. évben 159 bűncselekmény történt a városban.)

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségeken belül az egyházak vállalnak jelentősebb szerepet az adományozás területén, de az RNÖ is segített az elmúlt években, pl. ruhaneműk ill. lábbelik ingyenes kiosztásával a

rászorultakon. A Szociális Szolgálat és a Szivárványház is folyamatosan végzi a városban a használt ruhaneműk, egyéb textíliák gyűjtését és adományozását.

3.8. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat (RNÖ) célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szerint a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező feladata az esélyegyenlőséggel, a képviseltek érdekképviseletével kapcsolatos feladatok ellátása. Önként vállalt feladatként közreműködhet a felzárkóztatás, az oktatás a szociális, az ifjúsági, a kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint a településüzemeltetési és a településrendezési feladatok körében. Mindezeknek a helyi önkormányzattal együttműködésben tud eleget tenni (együttműködési megállapodás, munkaterv).

Hajdúsámson Város Önkormányzata és a Roma Nemzetiségi Önkormányzat által kötött együttműködési megállapodás keretei között kerülnek biztosításra az RNÖ működéséhez szükséges irodák, telefon, internet, továbbá az éves költségvetésben meghatározott pénzügyi támogatás.

Az RNÖ pályázati tevékenységével, intézményekkel, civil szervezetekkel kötött megállapodások útján nyújt segítséget a településen élő roma és nem roma lakosság részére. Megemlítve ezek között különösen az egyes célcsoportokat, úgy mint a gyermekeket érintő beiskolázási támogatást, nyári táboroztatást, üdültetést, az felnőtt és idős korosztályt érintő kulturális rendezvényeket.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Magas a munkanélküliség a mélyszegénységben élők és roma lakosság körében	1. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, képzések szervezése, közfoglalkoztatásban való részvételük ösztönzése
2. A lakáskörülmények és életminőség romlásához vezet a nem megfelelően megoldott a bel- és csapadékvíz elvezetés	2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – bel- és csapadékvíz elvezetés
3. A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen sok helyen nincs szilárd burkolatú út, járda	3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – szilárd burkolatú utak és járdák építése
4. A lakosság által helyben megtermelt zöldség és gyümölcs és egyéb termékek értékesítésére szolgáló piac jelenleg nem felel meg a követelményeknek, nincs elég korszerű elárúsító hely, parkoló, vizesblokk	4. Új piac építése, ezen belül fedett elárúsítóhelyek kialakítása, vizesblokk, parkoló létesítése
5. Hiányzik a sámsonkerti lakosság helyben történő orvosi ellátása	5. Sámsonkerti településrészen orvosi rendelő kialakítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Hajdúsámson korábban egy „fiatalos” település volt a lakosság korösszetételét tekintve. Mára a 65 év felettiek és a 0-14 év közötti lakosok száma alapján kimutatott öregedési index lassú emelkedő tendenciát mutat. 2017-re közel 55 %-ot ért el.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek számának alakulását mutatja az alábbi táblázat.

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2013	3501	46	6	244
2014	3511	81	0	276
2015	3485	75	21	222
2016	3512	67	n.a.	235
2017	3280	81	n.a.	289

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adat

A veszélyeztetettség kialakulásához vezethet a gyermekkel kapcsolatos, más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülményekben bekövetkezett kedvezőtlen változás, mely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti. Ezen megfogalmazás tükrében nézve a táblázat számait, nagyon magas a korosztályban az arányuk.

A köznevelési, a családsegítő és a gyermekjóléti intézmények szoros együttműködésére van szükség, hogy a gyermekek családból kiszakítására minél kevesebb esetben kerüljön sor.

b) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma viszonylag magas, célja a szociálisan rászoruló gyermekek támogatására szolgál, pl. ingyenes étkezés biztosítása, ill. évente legfeljebb kétszeri pénzbeli támogatás biztosítása.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	1801
2013	1827
2014	1716
2015	1557
2016	1454
2017	1317

A települési önkormányzat jegyzője a gyermekvédelmi törvény alapján megállapítja a gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát. A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én fennáll, annak a tárgyév augusztus hónapjában, illetve akinek a tárgyév november 1-én fennáll, annak a tárgyév november hónapjában pénzbeli támogatást folyósít (gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 6.000.-Ft/fő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetűek 6.500.-Ft/fő összegben.) Szintén a jegyző feladata a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzata települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának valamint ellenőrzésének szabályairól szól az 5/2015. (II.26.) önkormányzati rendeletében gyermek jogán a következő támogatási formákat biztosítja:

- rendszeres települési támogatás:
 - súlyos fogyatékos gyermekek pénzbeli támogatása
- eseti települési támogatás:
 - a város első újszülötte
 - többes szülés esetén nyújtott támogatás

A felsőfokú oktatási intézményekben tanulók támogatása 2003. év óta, évente két alkalommal a vizsgaidőszakot követően az önkormányzat 20 000 Ft összegű pénzbeli támogatásban részesíti azt a hallgatót, akinek a tanulmányi átlaga eléri a 3,71-es átlagot.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján az önkormányzatoknak kötelező feladata a szünidei gyermekétkeztetés azon gyermekek számára, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek, és a törvényes képviselő kérelmezi az ellátást. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg. A tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg.

Szünidei étkeztetések létszám adatai a 2017. évben

	HH	HHH	Összesen
Tavaszi szünet	19	122	141
Nyári szünet	91	475	566
Őszi szünet	32	160	192
Téli szünet	32	160	192

A nyári szünidei étkeztetés megkezdését követően az ügyintézők felkeresik azokat a családokat, ahol az étel nem került elvitelre, hogy az okokat tisztázzák. A legtöbb esetben a felelősségre hivatkoznak a szülők, pedig térítve nyelvel ellátott tájékoztató levéllel hívjuk fel a jogosultak figyelmét a szünidei gyermekétkeztetés időtartamára, helyszínére, annak megkezdését megelőző egy-két héten belül.

Településünkön az intézményi gyermekétkeztetés az iskolai napközi, menza, óvodai napközi, valamint a bölcsőde keretén belül történik.

Étkezési kedvezmények

Iskola 2017. év

Napközi gyermekek száma /háromszor étkezők/	660 fő
Napközi ingyen étkező gyermekek száma	447 fő
Napközi 50%-os kedvezményben részesülő gyermekek száma	78 fő
Menzás gyermekek száma /csak ebédet kapnak/	75 fő
Menzás ingyen étkező gyermekek száma	33 fő
Menzás 50%-os kedvezményben részesülő gyermekek száma	12 fő
Összes étkező száma	735 fő

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek jelenléte

Ez városunkban nem jellemző.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregátumokra jellemző, ismert életfeltételeket, megélhetési helyzetet és lakhatási körülményeket figyelembe véve az itt élő gyermekek többsége hátrányos helyzetben van a település más részein élőkhez viszonyítva. Születésüket követően kisebb esélyük van a felemelkedésre, ezért állami szinten szükséges szociálpolitikai intézkedéseket hozni az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, helyben az intézmények, az érdekvédelmi és civil szervezetek tudják ezeket a gyermekeknek a felzárkóztatását nagyban segíteni (óvoda, iskola, védőnők, szociális és gyermekjóléti szolgálat, RNÖ).

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Hajdúsámsonban 2010 óta a közalkalmazott védőnők által létrehozott Védőnői Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (Védőnői Kft.) látja el a területi védőnői és iskolavédőnői feladatokat hat védőnői körzetben és a nevelési-oktatási intézményekben.

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	7	85
2014	7	90
2015	7	95
2016	7	100
2017	7	100

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Betöltetlen védőnői álláshely a városban nincs.

A táblázat csak a 0-3 éves korúak létszáma alapján jeleníti meg az egy védőnőre jutó gyermekek számát. Hajdúsámsonban a védőnők várandós anyák és kisgyermek gondozásával foglalkoznak, emellett óvoda és iskola védőnői feladatokat is ellátnak.

A 0-3 évesek mellett ellátják a terhesek, a 3-7 éves korúak, ill. a 7-16 éves korúak gondozását is, ezt mutatja be a Védőnői Kft. által beküldött alábbi táblázat:

	Várandós anyák száma	0-3 év közötti gyermekek száma	3-7 év közötti gyermekek száma	7-16 év közötti gyermekek száma	Össz. létszám	Védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gondozottak száma
2013	56	466	646	2	1170	7	167
2014	95	475	617	0	1187	7	169
2015	66	509	614	2	1191	7	170
2016	90	520	589	1	1200	7	171
2017	67	525	562	1	1155	7	165

Forrás: Védőnői Kft.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A városban két gyermek szakorvos látja el a gyermekeket vállalkozói formában, évente 14-15 ezer közötti az általuk ellátott esetek száma

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális – oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A városban nem működik korai fejlesztéssel, rehabilitációval foglalkozó intézmény, ezek legközelebb Debrecenben érhetőek el (Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság, középsúlyos vagy súlyos értelmi fogyatékosok, mozgáskorlátozottak, vakok és gyengénlátók, autisták, stb.).

d) gyermekjóléti alapellátás

A településen biztosított, tevékenységük által eljutnak minden gyermekhez, figyelemmel kísérik a gyermekek szociális helyzetét, esetleges veszélyeztetettségét.

e) gyermekvédelem

A szociális és gyermekvédelmi törvények 2016. január 1. napján életbe lépő módosításai jelentős változást hoztak a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok szakmai munkájában, ugyanis megvalósult a két szolgáltatás összevonása.

A szolgálat új elnevezést kapott Család- és Gyermekjóléti Szolgálatként.

Városunkban a feladatellátást 2016. évben is a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Társulás keretein belül a Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálata biztosította.

A szolgáltatások összevonásán túl további jelentős szakmai változások is történtek. Járasközpontként gyermekjóléti központok létesültek, járási szintű ellátási területekkel, melynek értelmében Hajdúsámson Debrecen járás Debrecen Megyei Jogi Város Család-és Gyermekjóléti Központja ellátási területéhez tartozik.

A szolgálatok és központok között egy speciális feladatmegosztás került meghatározásra. Megváltoztak a munkakörök megnevezései, az eddigi családgondozók családsegítők lettek, akik valamennyi ellátási formában (alapellátás, hatósági eljárás) szociális segítő munkát végeznek.

A szakmai elgondolás vezérfonala, hogy a szolgálatok családsegítői valóban csak a segítői szerepet töltsék be, míg a hatósági intézkedésekkel kapcsolatos javaslattevés a központ esetmenedzserei feladatkörébe kerültek.

A településen a szolgálat feladatait 6 fő családsegítő látja el, a központ részéről pedig 3 fő esetmenedzser lát el esetvezetési feladatokat.

Jelzőrendszer működésének tapasztalatai:

A család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok 2016 januárjától bevezetett feladatmegosztása következtében kialakult változásokkal kapcsolatban elmondható, hogy 2017-ben javult a helyzet több szempontból is. A pozitív eredmények közé szerencsére besorolható néhány, a jelzőrendszer működésével kapcsolatos mozzanat is.

A családsegítő-esetmenedzser feladatmegosztás letisztázódása a jelzőrendszeri tagok eligazodását és alkalmazkodását is nagyban elősegítette az új rendszerben.

Továbbra is az mondható el a jelzőrendszeri működésről, hogy a legaktívabbak a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai. Segítségre szoruló, gyermeket nem nevelő családokról, felnőttekről ritkán érkezik írásos jelzés, továbbra is a tájékoztatáson alapuló tovább irányítás jellemző. Ennek indoka lehet az, hogy a szolgáltatás igénybe vétele önkéntes alapon történik és a cselekvőképességgel rendelkező felnőtt személyek tájékoztatás alapján eldönthetik, hogy felkeresik-e a szolgálatot.

Írásos jelzés leginkább krízishelyzet, teljes kiszolgáltatottság észlelése esetén érkezik.

Felnőtt házi orvosokra jellemző, hogy leginkább idősellátás terén működnek együtt.

A szolgálat feladata a településen az észlelő és jelzőrendszer működtetése, a beérkező jelzések fogadása és a szükséges intézkedések megtétele.

2017-ben a jelzések számának alakulása intézményenként

	2015	2016	2017
Iskolák	113	137	129
Óvoda	8	12	16
Házi orvosok, kórház	2	2	6

Védőnői szolgálat	15	26	21
Rendőrség	14	19	23
Gyámhatóság/gyámhivatal	267	63	19
Egyéb (lakossági jelzés)	12	8	5
Bíróság, ügyészség	2	-	-
Pártfogói felügyelet	3	-	-
Társ intézmények, egyház, alapítvány	2	-	7
Összesen:	171/438	204/267	226
Előzőkből keletkezett új gondozási esetek:	-	77	86

Az igénybe vevők elsődleges problémáit vizsgálva a gyermeknevelési problémák állnak az első helyen, majd a beilleszkedési nehézségek és az életviteli problémák következnek.

A jelzések tartalmát vizsgálva továbbra is leggyakrabban az igazolatlan mulasztások kerülnek jelzésre.

Esetkonferenciák:

Esetkonferencia 2016-ban 70 alkalommal 109 gyermek esetében történt, míg 2017-ben 117 alkalommal, 300 érintettel.

Esetkonferenciák indoka:

- Hatósági intézkedés kezdeményezése
- Hatósági intézkedés felülvizsgálata
- Ügyben elakadás

Esetkonferenciák tapasztalatai településen belül:

- Jelzőrendszeri tagok rugalmasságának köszönhetően rövid határidőn belül megszervezhető
- Meghívottak minden esetben megjelennek, távolmaradás esetén véleményüket megküldik
- Jelzőrendszeri tagok aktivitásának emelkedése a tényleges problémamegoldásban

A 2017-es év tapasztalatai:

- Adminisztráció letisztult
- Szakemberek rutinosabbá váltak
- A feladatmegosztás is gördülékenyebb
- Eredménytelenség gyakran
- „Beragadt családok”.

„Beragadt családok” alatt azok az esetek értendők, akik évek óta igénybe vevői a szolgáltatásnak, jelentősebb eredményeket mégsem sikerül elérni eseteikben. Okok vizsgálata indokolt. Ez nem feltétlenül helyi jelenség, hiszen esetátadás során is számos, több éve a rendszerben lévő családdal kerül a szolgálat kapcsolatba.

Szakmaközi megbeszélések:

Éves szinten a szolgálatnak legalább 6 szakmaközi megbeszélést kell összehívnia, melyek az alábbiak voltak:

- 2017.01.09. Szolgálat-központ /esetmenedzser-családsegítő közötti feladatmegosztás
- 2017.09.28. Gyermek szexuális bántalmazása
- 2017.10.25. „Kamaszkor – amikor a család feladja”
- 2017.11.14. „A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő és jelzőrendszerrel kapcsolatos változások”
- 2017.12.01. Területi védőnő, gyermekvédelmi feladatainak áttekintése
- 2017.12.04. Kamaszkorúak iskolán és otthonon kívüli kontrollálatlan tevékenysége

A szakmaközi megbeszélések folyamatosan rávilágítanak arra, hogy a kommunikációra, információáramoltatásra, közös gondolkodásmód kialakítására, szemlélet egységesítésére milyen nagy szükség van a minél hatékonyabb együttműködés érdekében.

Ellátási mutatók:

	2016.	2017.
Megállapodás alapján ellátottak száma:	394	495
ebből gyermek:	235	289
családok száma:	124	182

egyszeri alkalommal megjelentek/tanácsadottak:	217	200
Összes igénybe vevő:	611	695

(A megállapodások emelkedésének egyik oka, hogy a hatósági intézkedéssel érintett esetekben a felkérések száma jelentősen emelkedett, valamint egyes problémátípusokban megszűnt a mérlegelés lehetősége.)

Hatósági intézkedés mellett nyújtott szociális segítő munka:

	család	gyermek
védelembe vétel	38	81
nevelésbe vétel	15	38
családba fogadott	9	17
ideiglenes hatályú elhelyezés	2	2

Ellátási formák (alapellátás, védelembe vétel, nevelésbe vétel, utógondozás, családba fogadás) szerint a családsegítők minden esetben szociális segítő munkát végeznek.

A védelembe vett gyermekek száma még mindig igen magas, ennek okát vizsgálni szükséges. A központ előző évi bekapcsolódását követően történtek ugyan megszüntetések, de szinte azonnal új esetek kerültek a megszűnők helyébe.

Az 50 tanóra igazolatlan mulasztást elérő tanköteles gyermekek esetében mérlegelési lehetőség nincs, kötelező az intézkedés elrendelése, s az esetek legjelentősebb része ebből a problémából ered. A védelembe vétel elrendelésének, kezdeményezésének több útja lehetséges. Kezdeményezhetik a családsegítők, amennyiben a szociális segítés nem vezetett eredményre és a veszélyeztetettség mértéke indokolja az intézkedés elrendelését, illetve gyámhatósági megkeresést követően a kivizsgálás azt az eredményt hozza, hogy szükséges az intézkedés. Az utóbbi esetekben gyakran valamilyen súlyosabb veszélyeztető körülmény fennállásáról szereznek tudomást a helyi szakemberek. Szolgálat részéről való kezdeményezés fordult elő legkisebb arányban.

Nevelésbe vett gyermekek száma csökken a településen. Ennek egyik oka, hogy egyre kevesebb elrendelésre kerül sor, másrészt a korábban kiemelt, nagyobb létszámú testvérsorok tagjai folyamatosan érik el a nagykorúságot és szűnik meg ellátásuk, valamint a gyermekjóléti munka fejlődésével és az elérhető, megtartó szolgáltatások mellett, ezen típusú kiemelések már nem jellemzőek. A csökkenés további oka, hogy néhány esetben nincs rendszeres segítő munkára való felkérése a családsegítőnek, melynek leggyakoribb oka a szülői érdektelenség.

Hazagondozásról egy család két gyermeke esetén beszélhetünk.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre 2017-ben 2 alkalommal került sor a településről, egy kisgyermek és egy kamaszkorú gyermek esetében. A magas jelzésszámból adódóan magas az új esetek száma, magas a gondozási esetek száma. A szakmai protokollok 2017-ben is folyamatosan „finomhangolódtak”, bár egy-egy „apróbb” változás akár jelentős esetszám emelkedést okoz, mint pl. az, hogy a 10 tanórát elérő igazolatlan hiányzás esetén megszűnt az egyszeri tanácsadás lehetősége – ami egyébként gyakran elegendő és eredményes is volt – kötelező az ellátásba vétel.

A kezelendő problémák köre továbbra is szélesedik. Pszichés problémát egyre gyakrabban észlelnek a családsegítők a kliensek körében.

A szolgálatot önként felkeresők leggyakrabban továbbra is kapcsolati problémáik megoldása érdekében érkeznek. Azonban míg korábban legtöbbször keresetek – válás, gyermekelhelyezés – elkészítéséhez kértek segítséget, mára gyakran a konfliktus kezelése és megoldása is célként jelenik meg. A családok számára felajánlásra kerülnek a szükséges speciális szolgáltatások, melyeket a központ biztosít, pl.: családterápia, mediáció, családkonzultáció, azonban azok igénybe vételét nehezíti, hogy azokat Debrecenben nyújtja a központ. A hatósági intézkedés alatt álló gyermekek esetében az esetmenedzserek az esetgazdák, ezen esetekben az ő felkérésük és iránymutatásuk alapján biztosítják a családsegítők a segítő munkát. 2017-ben szinte valamennyi esetben megtörtént a felkérés, kivéve néhány nevelésbe vett gyermek esetében. Ez a feladatmegosztás az elmúlt évben már jobban közelített ahhoz a szakmai elváráshoz, hogy a szolgálatok családsegítői valóban a segítői szerepet tölthessék be.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen sem anyaotthon, sem családok átmeneti otthona, ill. egyéb, krízishelyzetben lévőket segítő ellátási forma nincs a városban. A rászorultak leginkább rendkívüli települési támogatásban részesülhetnek.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmódra nevelés minden köznevelési intézményben jelen van, ez elkezdődik már a bölcsődében. Sport tevékenységekre a sportegyesületekben van lehetőség, szabadidős és szünidei programokat a Művelődési ház, az iskola és az egyházak szerveznek.

Az egészséges életmódra neveléshez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez fontos lenne a településen a pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása, növelése. Ez a gyermekek nevelésén túl minden korosztály számára hasznosítható lenne és a város turisztikai vonzerejét is növelné.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján az önkormányzatoknak kötelező feladata a szünidei gyermekétkeztetés azon gyermekek számára, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek, és a törvényes képviselő kérelmezi az ellátást. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli és tavaszi tanítási szünet, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg. A tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott nyári tanítási szünet időtartama alatt legalább 43 munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatti munkanapokon szervezi meg.

Szünidei étkeztetések létszám adatai a 2017. évben:

	HH	HHH	Összesen
Tavaszi szünet	19	122	141
Nyári szünet	91	475	566
Őszi szünet	32	160	192
Téli szünet	32	160	192

A nyári szünidei étkeztetés megkezdését követően az ügyintézők felkeresik azokat a családokat, ahol az étel nem került elvitelre, hogy az okokat tisztázzák. A legtöbb esetben a feledékenységre hivatkoznak a szülők, pedig térítvevénnyel ellátott tájékoztató levéllel hívjuk fel a jogosultak figyelmét a szünidei gyermekétkeztetés időtartamára, helyszínére, annak megkezdését megelőző egy-két héten belül.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor (járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei)

Erre vonatkozóan nincs információnk.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Hátránykompenzáló juttatás a gyermekvédelmi kedvezmény.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a következő kedvezményekre jogosít:

- a bölcsődés, az óvodás és az 1-8 évfolyamon iskolai oktatásban résztvevő gyermek ingyenes étkezésére,
- iskolai oktatásban résztvevő előbbi körbe nem tartozó gyermek 50%-os étkeztetési kedvezményére,
- a Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése szerint annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 01-én fennáll, augusztus hónapban, tárgyév november 01-én fennáll, november hónapban alapösszegű természetbeni támogatást nyújt, fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlásra felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, melynek összege 6 000 Ft.
- a Gyvt. 20/A. § (2) bekezdése szerint annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 01-én fennáll, augusztus hónapban, tárgyév november 01-én fennáll, november hónapban emelt összegű természetbeni támogatást nyújt, fogyasztásra kész-étel, ruházat, valamint tanszer vásárlásra felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, melynek összege 6 500 Ft.

A Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény az emelt összegű támogatás értékét 6 500 Ft-ban, az alapösszegű támogatás értékét 6 000 Ft-ban határozza meg.

Az elmúlt év december 31-én 1 145 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. 2017. évben 9 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem került elutasításra. Minden esetben, a családban, az egy főre jutó jövedelem meghaladta a jogszabályban meghatározott értéket. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma csökkent, mivel az egy főre eső havi nettó jövedelem értékhatára 2017. évben nem változott és a családok havi nettó bevétele nőtt (a minimálbér emelkedésével).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek közül 174 fő esetében állapítottuk meg a hátrányos helyzetet, 621 fő esetében pedig a halmozottan hátrányos helyzetet.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást két súlyosan fogyatékos gyermek részére folyósítottunk helyi rendelet alapján havi rendszerességgel, éves szinten 81 000 Ft került kifizetésre. Kérelem elutasítására nem került sor. Év közben az egyik súlyosan fogyatékos gyermek betöltötte a 18. életévét, ezért az ő esetében megszüntetésre került az ellátás.

A képviselő-testület a felsőfokú oktatási intézményben tanulók támogatásáról szóló 12/2015. (IV. 30.) önkormányzati rendelete alapján, 3.7-es tanulmányi átlagtól 20 000 Ft-os egyszeri támogatásban részesíti a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló hallgatókat. Az elmúlt évben 39 esetben összesen 780 000 Ft került kifizetésre.

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók száma 2018. október 1-jén:

- 0-3 éves, illetve intézménnyel jogviszonyban nem álló HH gyerekek száma: 18 fő
- 0-3 éves, illetve intézménnyel jogviszonyban nem álló HHH gyerekek száma: 66 fő
- óvodával jogviszonyban álló HH gyerekek száma: 23 fő
- óvodával jogviszonyban álló HHH gyerekek száma: 94 fő
- alapfokú iskolával tanulói jogviszonyban álló HH gyerekek száma: 71 fő
- alapfokú iskolával tanulói jogviszonyban álló HHH gyerekek száma: 323 fő
- középfokú iskolával tanulói jogviszonyban álló HH gyerekek száma: 24 fő
- középfokú iskolával tanulói jogviszonyban álló HHH gyerekek száma: 92 fő
- felsőfokú oktatási intézménnyel jogviszonyban álló HH gyerekek száma: 1 fő
- felsőfokú oktatási intézménnyel jogviszonyban álló HHH gyerekek száma: 2 fő
- **településen élő összes HH gyerekek száma: 137 fő**
- **településen élő összes HHH gyerekek száma: 577 fő**

Az Eszterlánc Óvodába beíratott gyermekek 5,9 %-a hátrányos helyzetű, míg 25,11 %-a halmozottan hátrányos helyzetű. Az óvodában 10 fő sajátos nevelési igényű gyermek nevelésről gondoskodik.

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolába járó gyermekek 5,9 %-a hátrányos helyzetű, 35,6 %-a halmozottan hátrányos helyzetű. A sajátos nevelési igényű tanulók létszáma 37 fő volt a 2017/2018-as nevelési évben, mely a tanulói létszám 4,2 %-a. Az SNI tanulók létszámából 19 fő halmozottan hátrányos helyzetű. Az évismétlők száma az elmúlt tanévben 40 fő volt.

A Csapókerti Általános Iskola hajdúsámsoni tagintézményében a tanulók 10,5 %-a hátrányos helyzetű, 24,7 %-a halmozottan hátrányos helyzetű. Sajátos nevelési igényű tanulók száma 2 fő volt. Évismétlő tanuló 5 fő volt.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában jelenleg két óvodapedagógus létszám hiányzik, a dajkák/gondozónők és kisegítő személyzet létszáma a törvényi előírásoknak megfelelő, egy fő gyógypedagógus segíti az SNI-s gyermekek ellátását.

Az iskolákban a pedagóguslétszám a tantárgyfelosztásnak megfelelő, a szakos ellátottság biztosított. két gyógypedagógus és egy iskolapszichológus foglalkozik a rászoruló tanulókkal.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az intézményekben sem hátrányos megkülönböztetésről, sem jogellenes elkülönítésről nincs információnk. Az intézmények célja a gyermekek/tanulók esélyegyenlőség biztosítása.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Hajdúsámsonban 2013/2014-es tanévtől két általános iskola működik, három telephelyen. A kompetenciamérés 2015., 2016., 2017. évi adatai szerint a 6. és 8. évfolyam szövegértés eredményei, valamint a 6. és 8. évfolyam matematika eredményei az országos átlag alatt maradnak.

II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (Forrás: Intézmény)

ISKOLA NEVE	2015		2016		2017			2018	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	1369	1488	1370	1494	1382	n.a.	1503	-	-
8. évfolyam	1468	1567	1496	1568	1426	n.a.	1571	-	-
10. évfolyam									
Matematika									
6. évfolyam	1454	1497	1413	1486	1383	n.a.	1497	-	-
8. évfolyam	1524	1618	1556	1597	1412	n.a.	1612	-	-
10. évfolyam									

Csapókerti Általános Iskola Hajdúsámsoni Tagintézménye (Forrás: intézmény)

ISKOLA NEVE	2015		2016		2017			2018	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	1386	1488	1383	1494	1415	n.a.	1503	n.a.	
8. évfolyam	1332	1567	1420	1568	1727	n.a.	1571	n.a.	
10. évfolyam									
Matematika									
6. évfolyam	1389	1497	1423	1486	1542	n.a.	1497	n.a.	
8. évfolyam	1411	1618	1415	1597	1704	n.a.	1612	n.a.	
10. évfolyam									

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában az évisméltők száma az elmúlt tanévben 40 fő volt, a magántanulók száma 11 fő. Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzott a tanulók 6 %-a. Ennek 4,8 %-a HHH-s tanuló.

A Csapókerti Általános Iskola hajdúsámsoni tagintézményében az évisméltő tanuló 5 fő volt, a magántanuló nem volt. Az elmúlt tanévben 250 óránál többet hiányzott a tanulók 3 %-a, ennek 100 %-a HHH-s tanuló.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hátránykompenzációs juttatások és szolgáltatások a 4.3. fejezet j) pontjában bemutatásra kerültek.

4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyermekvédelem helyi rendszerében felmerült problémákat, fejlesztési lehetőségeket az éves szakmai tanácskozáson fogalmazták meg az e területen együttműködő partnerek a következők szerint:

a) A résztvevők tapasztalatai szinte összecsengtek abban, hogy a legnagyobb problémát a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak, ismereteinek hiánya, hiányosságai okozzák. „**Szülőnevelés**” fontossága.

A bölcsődében ezt preventív jelleggel szülőcsoportos beszélgetésekkel igyekeznek kezelni.

Az óvoda szorgalmazza a gyermekek mielőbbi intézménybe kerülését, hogy a szocializációs lemaradásokat minél hamarabb pótolhassák.

Iskola különféle új módszerek bevezetésével próbálja kezelni ezen problémákat.

Pszichológiai tanácsadás szükségessége felmerül szinte minden tag beszámolójában. A család- és gyermekjóléti központ hetente 3 órában biztosítja a szolgáltatást. Az időpont nem igazán ügyfélbarát, hiszen iskolaidőben van 12.00 – 15.00 óráig, az igénybevétel így nehezített.

Tapasztalat azonban a tanácsadással kapcsolatban, hogy amíg az azon való részvétel nem belső indíttatásból fakad, addig az együttműködés is hullámzó, elodázott, megszakad. Ügyfeleinkre ez gyakran jellemző.

A terápia jellegéből adódóan nem lehet teljes visszacsatolást adni a családsegítők részére.

Szakmaközi megbeszélések tapasztalatai:

- Továbbra is problémát jelent a **közösségi terek hiánya**, ahol gyermek, ifjúsági programokat lehetne szervezni.
- Az óvodában továbbra sincs **pszichológus**.
- Továbbra is problémát jelent a **pedagógiai szakszolgálat** elérése a hajdúsámsoni gyerekek számára. Csak beutazás mellett biztosítottak a vizsgálatok, amelyekre a szülői elhanyagolás következtében nehezen jutnak el a gyermekek. Nagy szükség lenne a vizsgálatok helyben történő elvégzésének megszervezésére.
- Védőnői szolgálat a 0-3 éves korosztály körében észleli, hogy egyre emelkedik a **korai fejlesztésre** szoruló gyermekek száma. Ezen a téren nem helyi sajátosság, hogy egyre nehezebb időben megfelelő ellátáshoz juttatni a gyermekeket (hosszú várólisták). Sok szülő, aki teheti, magánúton veszi igénybe a szakemberek ellátását, amely anyagilag rendkívül megterhelő.
- A hátrányos helyzetű gyermekek pedig későn, vagy nem részesülnek ellátásban, mely miatt hátrányaik még tovább súlyosbodnak, iskolába lépés idejére pedig jelentős lemaradásokat mutatnak.
- **Biztos Kezdet Gyerekház** létrehozása a településen továbbra is szerepel a javaslatok között.

b) Az Eszterlánc Óvodában 2017 őszétől minden óvodapedagógusnak lehetősége volt részt venni az EFOP – 3.1.1-14-2015-00001 „Kisgyermekkorai nevelés támogatása” elnevezésű, európai uniós kiemelt projekt keretében megvalósuló ingyenes 30 órás továbbképzésen. A továbbképzés célja az Óvodai nevelés országos alapprogramjában rögzített hátránycsökkentő szerep eredményes megvalósításának támogatása és az óvoda esélyteremtő feladatait erősítő óvodapedagógusi kompetenciák fejlesztése volt. A továbbképzéseknek köszönhetően hasznos módszertani ismereteket, esélyteremtő lehetőségeket, újabb pedagógiai technikákat ismerhettünk meg, melyek hozzájárulnak az óvodánkba járó hátrányos helyzetű gyermekek hátránycsökkentő neveléséhez.

Mivel nagy létszámmal vannak jelen az óvodában a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, ezért ebben a nevelési évben is csatlakozott az óvoda az EFOP-3.1.3-16-2016-00001 „Társadalmi felzárkózási és integrációs köznevelési intézkedések támogatása” „Esélyteremtő óvoda” pályázathoz. A projektbe bevont csoportok száma 8, óvodapedagógusok száma 16 fő. Összesen 17 gyermeket vontak be a projektbe, akik közül 7 fő hátrányos helyzetű, 10 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű. A pályázat előkészületi munkái 2018. február hónapban kezdődtek, két óvodapedagógus vezetésével és az óvodavezetés támogatásával. Már elkészítették a cselekvési tervet is az óvoda számára, de még rengeteg feladat vár rájuk a pályázattal kapcsolatban.

c) A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában a tanév eleje óta folyamatosan küldik a kontrollköteles és az első vizsgálatos tanulókat a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Debreceni Tagintézményéhez és a Szakértői Bizottsághoz.

Az iskolában a gyermekek közül 63 fő beilleszkedési, tanulási és magatartási problémával küzd (BTM). Közülük, 15 fő első vizsgálatát kérték. 14 főnek folyamatban van a vizsgálati adatlap kitöltése. 24 fő sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek kontroll vizsgálatát is kezdeményezték az első félévben, ebből 5 fő első vizsgálatát kérték.

SNI-s tanulók létszáma alsóban:16 fő; felsőben: 18 fő. BTM-s tanulók létszáma alsóban:60 fő; felsőben: 86 fő.

A tavalyi tanévhez képest nem sokban változott a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma. 2016/2017 tanévben 311 fő volt, 2017/2018 tanévben 310 fő. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma 2016/2017 tanévben: 372 fő volt, 2017/2018 tanévben: 362 fő.

2017/2018 tanévben a magántanulók száma: 14 fő. 5 fő szülői kérelemre, 7 fő pedig szakorvosi vélemény alapján lett magántanuló, míg 2 fő egyéb (gyámi) kérelemre. Alsó tagozaton 3 fő magántanuló van; felső tagozaton pedig: 11 fő.

Mint az elmúlt tanévekben, az idén is jelentős gondot jelent, az igazolatlan hiányzás. Felső tagozaton az iskolakerülés a fő ok, alsó tagozaton pedig inkább a szülői mulasztás a jellemző. Szülői értesítést 73 darabot küldtek ki összesen. A Gyermekjóléti Szolgálat felé 28 értesítést hiányzás miatt, 2 értesítést egyéb probléma miatt, Gyámhivatal felé pedig 25 értesítést küldtek ki. Magasabb számú igazolatlan hiányzás miatt 12 feljelentést tettek a Hatósági osztály felé. 250 órát meghaladó, vagy megközelítő hiányzás miatt 6 db értesítést küldtek ki a szülő felé. Sor került az idén is több fegyelmi tárgyalásra is, melynek egyik végső döntése az iskolából való eltanácsolás lett. Probléma-megbeszélés alsó tagozaton 21 alkalom volt, felső tagozaton 95 alkalom volt az első félévben. Továbbra is egy-egy osztályban fordulnak elő a problémák a gyerekek között, a kommunikáció hiánya miatt. Több esetmegbeszélést tartottak a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal közreműködve, melyeken az esetmenagerek is részt vettek, a problémák megoldásában pedig segítségükre voltak.

A 2016/2017 tanévben is pályáztak az EMET által kiírt „Útravaló ösztöndíj program Út a középiskolába” címmel. Összesen 38 tanuló nyert és 10 mentor a pályázaton. Első félévben is részt vettek szakmaközi megbeszélésen a hajdúsámsoni Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál.

Az iskolában minden diák lehetőséget kap arra, hogy egészségesen, harmonikusan, képességei szerint fejlődjön, tudását gyarapítani tudja. A segítséget ehhez az intézmény maximálisan biztosítja minden tanuló számára.

Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
20014/2015	2,9 %	4,2 %	2 %	3,8 %	2,2 %	3,8 %
2015/2016	1,9 %	2 %	1 %	2 %	3,6 %	4 %
2016/2017	5,3 %	9,6 %	1,6 %	3,5 %	6 %	4,8 %
országos átlag 2016/2017	2,1%		0,8%		0,8%	

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

d) Bűnmegelőzési Tanács, Kábítószerügyi Egyeztető Fórum által összefoglalt tapasztalatok, javaslatok

A fórum célja:

- A társadalom és közösségei értékszempontjében a jelenleginél hangsúlyosabban jusson érvényre a család és a közösségek iránti elköteleződés, mint alapérték.
- A társadalom legyen érzékenyebb a drogprobléma iránt azért, hogy a közösségben csökkenhessen a kirekesztés és stigmatizáció.
- Helyi működésükben figyelembe veszik a függőség minden formáját (legális és illegális szerek, kémiai és viselkedéses függőségek), és azokat komplex problémaként kezelik.
- Szélesedjék azon közösségi és szakmai kezdeményezések hatóköre, amelyek a közösség tagjainak erőforrásaira építve növeli a civil együttműködést, a közösség tagjainak hatékony részvételét.
- Jöjjenek létre a kábítószer-problémák új típusú, korábban nem tapasztalt megnyilvánulási formáival való megbirkózáshoz szükséges közösségi és szakmai válaszok.

- A KEF építsen ki és tartson kapcsolatot minden olyan civil, egyházi, karitatív szervezettel, amely akár állandó, akár alkalmi közreműködésével hozzá tud járulni a drogprobléma megoldásához.

Komplex prevenciós program zajlott a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában 2017. január - június 15. napja között, ahol a 7.-8. osztályos gyermekek számára a szenvedélybetegséggel (alkohol, drog, internet) felvilágosító preventív jellegű órákat tartottak. A szülők számára februártól minden szerdán tanácsadói ügyeleti alkalmat biztosítottak.

A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának alakulásáról

A regisztrált bűnelkövetők számának alakulása az elkövetés helye szerint, Hajdúsámsonban:

Hajdúsámson város	ismertté vált bűnelkövetők
2016. évben	59 fő
2017. évben	94 fő

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy Hajdúsámsonban, a 2017. évben 59,3%-kal nőtt a bűnelkövetők száma. A fenti adatokhoz viszonyítva szintén növekedés tapasztalható (2016: 3 fő, **2017: 11 fő**), azoknak a fiatalkorú bűnelkövetők számában is, akik a településen követtek bűncselekményeket.

Az ENYÜBS adatai alapján megvizsgáltuk a **hajdúsámsoni lakhellyel rendelkező bűnelkövetők** számának alakulását is. A statisztika szerint ebben a kategóriában is csökkenés tapasztalható a 2016. évhez (15 fő) képest. A beszámoló további részletezésében a fenti kategóriából merített értékek az irányadók mivel a gyermekvédelemi intézkedések jelentős része az alábbi táblázatokban részletezett elkövetők vonatkozásában kerül foganatosításra.

A regisztrált lakhellyel rendelkező fiatalkorú bűnelkövetők által elkövetett bűncselekmények:

Elkövetett bűncselekmény	Bűnelkövetők száma (fő):
Lopás:	3
Rongálás	4
Garázdaság	3
A közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény	1
Összesen:	11

A táblázat adatait figyelembe véve említést érdemel, hogy a **településen bűnelkövetőként regisztrált fiatalkorú személyek aránya** a fenti kategóriában regisztrált elkövetőhöz (137 fő) képest **mindösszesen 8 %**.

A hajdúsámsoni lakhellyel rendelkező fiatalkorú bűnelkövetők számának viszonyulása az összes bűnelkövetőhöz képest:

Bűncselekmény típus	felnőtt és időskorú (fő)	fiatalkorú (fő)
Lopás	20	3
Rongálás	1	4
Garázdaság	16	3
Egyéb	89	1
Összesen	126	11
Mindösszesen	137	

Fenti adatok alapján jól látható, hogy a hajdúsámsoni lakhellyel rendelkező fiatalkorú elkövetők a legtöbb esetben rongálás bűncselekmények miatt kerültek regisztrálásra.

A lopás bűncselekményi kategóriában az eltulajdonított tárgyak között általában pénz, és egyéb értékek is szerepeltek. Az erőszakos cselekmények elkövetése estében jellemző volt a vélt vagy valós

sérelmek felhánytorgatása. A kamaszkor „előszobájában” lévő gyermekkorúak megfelelő szülői kontroll hiányában, megtalálva egymás társaságát próbálgatják erejüket. Mindemellett szemtelenek a felnőttekkel, leginkább tanáraikkal szemben.

Országos tapasztalatok szerint a gyermek és fiatalkorúak bűnözővé válásában közrejátszanak a rossz családi és anyagi körülmények, továbbá a kortárscsoport negatív befolyásolása is eltérítheti őket a jogkövető magatartástól.

A gyermek- és fiatalkorúak áldozattá válásának okai

A regisztrált bűncselekmények természetes, fiatalkorú sértetteinek vonatkozásában az adatbázis csak járási és megyei szintű adatokkal rendelkezik, ezért a sértettek száma Hajdúsámson vonatkozásában nem meghatározható. Az elmúlt évek büntetőeljárásai adatait figyelemmel kísérve elmondható, hogy a korcsoport áldozattá válásában a figyelmetlenség és felelőtlenység nagy szerepet játszik. Az áldozatok többsége olykor elmulasztja a szükséges vagyónvédelmet, továbbá kiszolgáltatott, függő viszonyban él, vagy védekezésre képtelen. A gyermek és a fiatalkorú áldozatokra jellemző, hogy az elkövetővel szemben mind pszichikailag, mind fizikailag kiszolgáltatott helyzetben vannak, amelyhez társul az életkorukból adódó hiszékenyséjük. Az óvatosságuk hiánya, a túlzott bizalom vagy, az értékeikkel való dicsekvési vágy miatt válnak sokszor az elkövetők potenciális célpontjaivá.

Az elkövetővé és sértetté válás lehetőségét is magában hordozza az, hogy a fiatalok a számítástechnikai rendszerek folyamatos terjedésével, olyan internetes közösségi oldalakat látogatnak, melyek személyiségük fejlődésére negatívan hat. Ezen korosztályok áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, melynek tagjai minimális informatikai ismeretek elsajátításával hatékonyabban léphetnek fel az elkövetővé válás megelőzése érdekében.

Családon belüli erőszak, bántalmazások előfordulása

A www.bsr.bm.hu adatbázisa, a családon belüli erőszakkal összefüggésben statisztikai adatokat nem tartalmaz. A Kapitányságon, a családon belüli erőszak kezelése és visszaszorítása érdekében kiemelten kezelik az ilyen jellegű bűncselekményeket. Abban az esetben, ha tudomást szereznek arról, hogy a családon belüli erőszakos bűncselekményekben gyermek vagy fiatalkorú személy is érintett, a szükséges eljárási cselekmények között, a gyermekvédelem arra illetékes szerve felé jelzéssel élnek.

A kábítószer terjesztésével, fogyasztásával kapcsolatos adatok, tapasztalatok

A vizsgált korcsoportban kábítószerrel összefüggésben a 2017. évben fiatalkorú elkövetőt a statisztikák nem regisztráltak. Az eljárások során igyekeznek a terheltektől információkat szerezni a terjesztők vonatkozásában. Rendőrségi eljárásaik során a kábítószer fogyasztók gyakran élnek az elterelés intézményével. Sajnos a statisztikák ezen befejezési mód tekintetében csak országos adatokat mutatnak, ezért, azok a Hajdúsámsonra nem szűkíthetők.

Bűnmegelőzésben szerzett tapasztalatok

Az áldozattá, illetve elkövetővé válás megelőzése érdekében folyamatos lépéseket tettek 2017. évben is. A bűnmegelőzési referens egész évben prevenciós jellegű előadásokat tartott, a gyermek és fiatalkorúak nevelésével foglalkozó intézményekben (főbb témakörök: a kábítószer használatának mentális és büntetőjogi következményei a mértéktelen alkoholfogyasztás hatásai, a sértetté válás, illetve az erőszakos jellegű bűncselekmények, elkövetési magatartásai).

Hajdúsámson városban az értékelt időszakban az oktatási intézményekben tíz alkalommal 316 főnek a Városi Könyvtár felkérésére, 1 alkalommal 40 főnek, míg helyi gyermektáborokban 4 alkalommal 84 diák részére tartottak prevenciós előadásokat. Az értékelt időszakban a Hajdúsámsoni Kábítószerügyi Egyeztető Fórum értekezletein bűnmegelőzési előadók 2 alkalommal képviselték kapitányságukat. A Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatási Központ Család és Gyermekjóléti Szolgálat Hajdúsámson telephelyén két alkalommal vettek részt bűnmegelőzési célzatú konzultáción. A Debreceni Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési előadójának gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységéhez szorosan hozzátartozik a kábítószer-prevenció. A bűnmegelőzési előadó az általa tartott előadások során ismertette a kábítószer fogyasztás negatív élettani hatásait, melyhez kapcsolódóan sok esetben maguk a fiatalok tettek fel konkrét kérdéseket a kábítószer-fogyasztással járó büntetőjogi szankciókkal kapcsolatban.

A Rendőrség, mint jelzőrendszer tagja

A Gyvt. kimondja, hogy meghatározott intézmények és személyek – köztük a rendőrség – köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a jelzőrendszer tagjainak. Amennyiben egy ügyben felmerül, hogy a kiskorú veszélyeztetettsége fennáll jelzéssel élnek az illetékes szervek felé azért, hogy a szükséges intézkedéseiket fogyanatosítani tudják.

A Debreceni Rendőrkapitányság **2017. évben összesen 378 esetben küldött jelzést** a jelzőrendszer tagjainak gyermek veszélyeztettségével kapcsolatban, az alábbiak szerint:

Kimutatás a Debreceni Rk. gyermek veszélyeztettség észlelés miatt küldött jelzéseiről, értesítéseiről 2017. évben	Gyermekjóléti Szolgálat értesítése		Jegyző (gyámhivatal) értesítése			Összesen
	Kiskorú veszélyeztettségének észlelése	Kiskorú eltűnése miatt	Gyermekekkel szemben nyomozás elutasítás, megszüntetés miatt	Fiatalkorú által elkövetett szabálysértés miatt	Fiatalkorú gyanúsított kihallgatása miatt	

(A számadatok és a valóban megküldött jelzés számai között eltérés mutatkozhat / küldött jelzésszám magasabb lehet, mint a táblázatban szereplő számadat/, mivel nem minden esetben kapunk másolatot a küldött jelzésről.)

A fenti táblázat adatait figyelembe véve megjegyzendő, hogy a Hajdúsámsonra lebontott jelzés statisztikáival nem rendelkeznek.

Az illetékességi területükön működő jelzőrendszeri tagokkal együttműködésük megfelelőnek értékelhető. A találkozásokon, szakmai konferenciákon folyamatosan jelen vannak, közösen dolgozva azon, hogy rendezvényeik a kölcsönös tapasztalat cserével kellő információt szolgáltatassanak a fiataloknak.

Javaslatok

A gyermek- és fiatalok bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében jelentős szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az oktató és nevelő intézményeknek, a civil szervezeteknek, az egyházaknak, - a helyi koordináció megteremtésében az önkormányzatoknak és a rendőrségnek egyaránt.

Tekintettel a fentiekre, a jelzőrendszeri tagokkal tovább kell folytatni az előző években már kialakult együttműködést. A közös, folyamatos munkakapcsolat a bűnmegelőzés tekintetében igen fontos tényező.

A Kapitányság a jövőben is az elmúlt évek munkáját folytatva további megelőző lépéseket tesz annak érdekében, hogy az illetékességi területükön élő és felnövekvő fiatalok a szabályok és normák betartása mellett, büntetlen előéletű, törvénytisztelő állampolgárként illeszkedjenek be a társadalmunkba.

Egymás munkáját segítve a megelőzést célzó kiadványok széleskörű terjesztésével hatékonyabban lehetne fellépni a bűnmegelőzés érdekében, valamint főleg a szülőknek, de ezen túlmenően az iskoláknak, gyermekvédelmi intézményeknek gondoskodni kellene arról, hogy gyermekeink szabadidejüket hasznos dolgokkal tölthessék el.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Magas a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, magas az iskolai lemorzsolódás	1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, tanulásra való motiválása
2. Nem megoldott a gyermekek nyári felügyelete	2. A gyermekek nyári felügyeletének biztosítása
3. A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szolgáltatásait igénybevevők és a szakemberek számára nincs elég helyiség, az épület nem bővíthető	3. Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ hajdúsámsoni telephelye új, korszerű épületben történő elhelyezése
4. A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre pihenő és rekreációs zöldterület	4. Pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása,

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Magyarország Alaptörvénye XV. Cikke kimondja, hogy

- a törvény előtt mindenki egyenlő;
- Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja;
- A nők és a férfiak egyenjogúak.

Magyarország hosszú távú cselekvési tervét a Nők és a Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021 című Korm. határozat tartalmazza. (1004/2010. (I. 21.) Korm. határozat)

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia célkitűzései prioritásonként:

- 1.) A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele területére vonatkozó feladatok
- 2.) A szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása
- 3.) A férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén
- 4.) Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele – A nők ellen elkövetett erőszak minden formájának felszámolása, sürgős fellépés a nők és férfiak, lányok és fiúk testi és érzelmi integritáshoz való alapvető jogának megsértése ellen
- 5.) A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása
- 6.) A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés)

Az Európai Bizottság a 2016-2019-es időszakra öt fő cselekvési területet nevesített a nemek közötti egyenlőség kérdésében. Ezek:

- 1.) A nők munkaerő-piaci jelenlétének növelése, valamint a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlensége
- 2.) A nemek közötti bér-, fizetés- és nyugdíjszakadék csökkentése, a nők szegénysége elleni küzdelem
- 3.) Nők és férfiak közötti egyenlőség támogatása a döntéshozatalban
- 4.) Harc a nemi alapú erőszak ellen, valamint az áldozatok védelme és támogatása
- 5.) A nemek közötti esélyegyenlőség és a nők jogainak elősegítése a világban

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség.

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2013	4 972	4 654	n.a.	n.a.	801	688
2014	5 027	4 720	n.a.	n.a.	740	697
2015	5 101	4 746	n.a.	n.a.	656	658
2016	5 157	4 825	n.a.	n.a.	505	533
2017	5 182	4 868	n.a.	n.a.	427	418

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A munkanélküliségi adatok alapján megállapítható, hogy a munkavállalási korú nőkhöz képest a munkanélküli nők száma fokozatosan csökkent, arányaiban hasonló a munkanélküli férfiakéhoz. A foglalkoztatottak létszámáról nincs adat.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az elmúlt években megvalósult képzések a nyilvántartott álláskereső munkába való visszatérését segítették több-kevesebb sikerrel. Az alábbi táblázatban mutatjuk be, hogy a képzéseken részt vevők közül mennyi a nők száma.

Ezt természetesen meghatározta a képzések jellege is, voltak tipikusan férfiak és tipikusan nők számára szervezett képzések.

	Foglalkoztatást segítő programok száma adott évben	Képzések száma adott évben	részvevők száma	részvevő nők száma
2013	n.a.	9	353	199
2014	n.a.	5	200	119
2015	n.a.	2	40	20
2016	n.a.	3	57	25
2017	n.a.	9	152	59

Forrás: Helyi adatgyűjtés

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nemek szerinti iskolai végzettségre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésünkre. Annyi azonban bizonyos, hogy az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei sokkal nehezebbek, mint a magasabb iskolai végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezőké.

Az alacsony iskolai végzettségű, különösen hátrányos helyzetű, szakképzetlen álláskeresők részére alapkompétencia fejlesztő képzések kerültek megszervezésre 2013. évben. Az ezt követő években szervezett szakmai képzéseken így már nagyobb eséllyel tudtak részt venni.

2017. évben a következő képzések indultak:

- gyermek- és ifjúsági felelős
- targoncakezelő
- motorfűrész-kezelő
- kerti munkás
- eladó
- zöldség- és gyümölcs feldolgozó
- faipari gépkezelő
- festő, mázoló és tapétázó

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetésére a foglalkoztatás területén nem jutott tudomásunkra.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A városban 2015. évben megépült a Hajdúsámson, Szatmári utca 16. sz. alatti 40 férőhelyes Bölcsőde. Ezzel az önkormányzat hozzájárult ezen családokban az anyák munkavállalásához. 2015. évben Hajdúsámson Város Önkormányzata pályázatot nyert Óvodabővítésre, amely megvalósításával a jelenlegi 500 férőhelyes Óvoda további 75 férőhellyel bővült.

A korábban működő családi napközik kompenzálták a bölcsődei férőhely hiányt. 2017. évre ezek megszűntek.

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközik száma	férőhelyek száma családi napközikben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2013	732	1	20	0	1	10	30
2014	698	1	20	0	2	25	45
2015	683	1	34	0	2	15	35
2016	666	1	42	0	1	15	57
2017	669	1	42	0	0	0	42

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnők által szolgáltatott adatok szerint 2009. óta fokozatosan ugyan, de kismértékben csökken a 0-3 év közötti gyermekek száma, azonban 2013. évtől ismét egy növekvő tendencia figyelhető meg. A várandós anyák száma kiemelkedő volt 2014. és 2016. évben.

	Várandós anyák száma	0-3 év közötti gyermekek száma	3-7 év közötti gyermekek száma	7-16 év közötti gyermekek száma
2013	56	466	646	2
2014	95	475	617	0
2015	66	509	614	2
2016	90	520	589	1
2017	67	525	562	1

Forrás: Védőnői Kft. által beküldött táblázat

5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A Debreceni Rendőrkapitányság az áldozatvédelmi és áldozatsegítő tevékenysége során szorosan együttműködik a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatával, felvilágosítást adnak, konzultációs lehetőséget biztosítanak. A rendőrkapitányságon a családon belüli erőszak kezelése és visszaszorítása érdekében kiemelten kezelik az ilyen jellegű bűncselekményeket. Abban az esetben, ha tudomást szereznek arról, hogy a családon belüli erőszakos bűncselekményekben gyermek vagy fiatalkorú személy is érintett, a szükséges eljárási cselekmények között, a gyermekvédelem arra illetékes szerve felé jelzéssel élnek.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A városban anyaoththon, családok átmeneti otthona nem működik, nincs konkrét adat, információ, hogy mekkora lenne rá az igény. Főként az egyházaknak, szeretetszolgálatoknak lehetne ebben szerepet vállalni.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

A 12 fős képviselő-testület munkájában 2010-2014. közötti önkormányzati ciklusban három, a 2014-2019. közötti ciklusban nyolc nő vesz részt. Az alpolgármesteri tisztséget is nő tölti be. A polgármesteri hivatal vezetője férfi, de a középvezetői feladatokat nők látják el. Az önkormányzati intézmények vezetői (óvoda, közművelődési intézmény) is nők. A Szociális Szolgáltató Központ és a bölcsőde vezetői feladatait szintén nők látják el.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A munkanélküliség a férfiakat és a nőket egyaránt érinti, helyi szinten nem láthatóak jellemzően magasabb adatok a nőkre vonatkozóan. Valószínűleg többen tudnának munkát vállalni, ha megfelelő iskolai végzettséggel, szakképzettséggel, kompetenciákkal rendelkeznének és össze tudnák hangolni – különösen sok gyermekes anyák – a családdal kapcsolatos feladataikat és a munkahelyet.

A nők munkanélküliségének felszámolására irányultak a Foglalkoztatási Osztály által szervezett képzések, az új bölcsőde létrehozása, a SIKK Egyesület – mint civil szervezet – által elmúlt években indított képzések, valamint a nyári gyermekfelügyelet megszervezése.

Az önkormányzat a Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézménye útján – a Sámsonkerti Lakosokért Egyesület konzorciumi partnerségével – EFOP-1.2.9-17 - Nők a családban és a munkahelyen Esély a Nőknek! Komplex szakmai program Hajdúsámson térségében elnevezésű projektet valósít meg, mellyel hozzá kíván járulni a nők atipikus foglalkoztathatóságának javításához, az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítéséhez és elterjesztéséhez, a munkáltatók és a munkavállalók együttműködésének növeléséhez a család és a munka összeegyeztethetőségének

érdekében, a magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtéséhez.

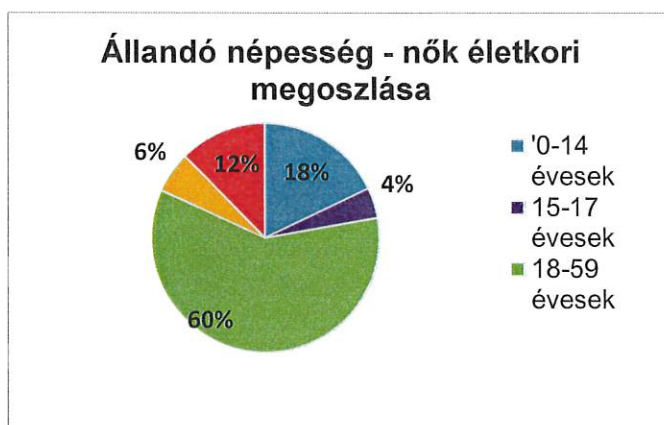
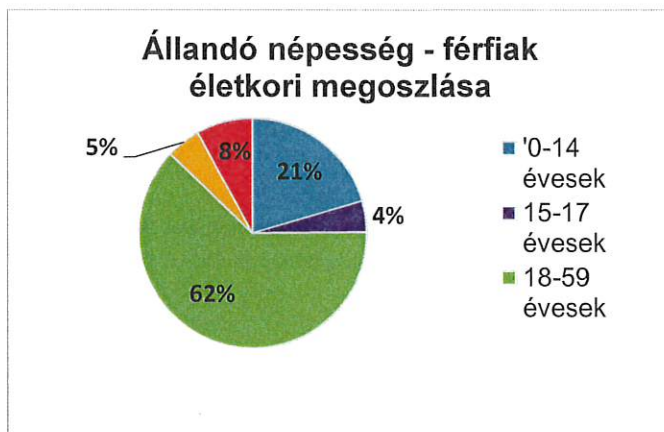
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. A több gyermeket nevelő anyák nehezen tudják összeegyeztetni a családi feladataikat és a munkahelyi foglalkoztatást	1. Család és Karrier PONT létrehozása, működtetése
2. A nők gyermeknevelési kompetenciáinak, ismereteinek hiánya kihat a gyermekek helyzetére	2. A nők gyermeknevelési kompetenciáinak fejlesztése, életvezetési programok szervezése

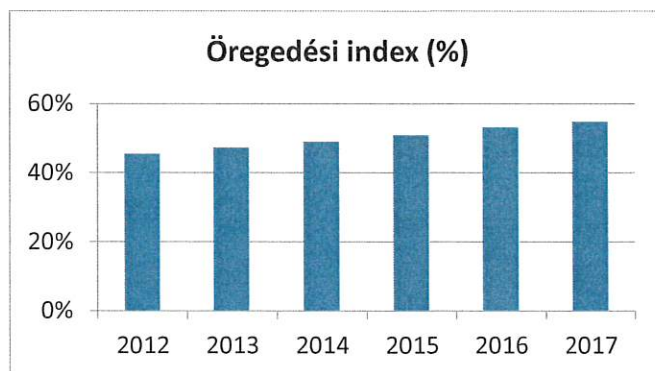
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az állandó népesség nemek és korcsoportok szerinti alakulását bemutató diagramon jól látható, hogy városunkban a 65 év a férfiak aránya 8 %, a nőké 12 %.

A város lakosságára egy lassú, de folyamatos előregedés jellemző. Ebből is következik, hogy az idős egyedülállóvá, gondozásra, ellátásra szoruló idősekről gondoskodni kell.

A nyugdíjasok száma a városban 2012. óta kismértékben, fokozatosan csökken. Tekintettel arra, hogy az állandó népességben belül is magasabb a nők száma, így több a nyugdíjas nők száma is.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2012	1106	1444	2 550
2013	1088	1428	2 516
2014	1034	1380	2 414
2015	992	1372	2 364
2016	996	1387	2 383
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíjasok foglalkoztatására vonatkozóan nincs adatunk, viszont az 55 év feletti tartós munkanélküliek számát és az időskorúak járadékában részesülők számát az alábbi táblázatokban mutatjuk be.

55 év feletti tartós munkanélküliek

	nő	férfi	összesen
2013	41	46	87
2014	37	39	77
2015	39	37	76
2016	39	41	80
2017	42	27	69

Mint láthatjuk, egyre csökken az 55 év feletti tartós munkanélküliek száma. Egyrészt valószínűleg azért, mert valamilyen ellátásra jogosultságot szereznek, vagy éppen munkát találnak, így megvan az esélyük arra, hogy elérve nyugdíj korhatárt nyugdíjra lesznek jogosultak.

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordított arra az elmúlt években is, hogy az 55 év feletti tartós munkanélkülieket bevonja a közfoglalkoztatásba a nyugdíjra való jogosultsági idő megszerzése érdekében.

Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma	
Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2012	18
2013	17
2014	15
2015	13
2016	18
2017	n.a.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A tevékeny időskor egy, elsősorban az EU által támogatott szakpolitika, bár más nemzetközi szervezetek is – mint pl. az Egészségügyi Világszervezet (WHO), Nemzetközi Munkaügyi Szervezet

(ILO), Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) – meglehetősen intenzíven foglalkoznak a témával.

Az aktív időskor definíciója

Az OECD 1998-as definíciója szerint „az aktív időskor az idős emberek képessé tétele arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak a társadalomban és a gazdaságban. Ez azt jelenti, hogy meg kell kapniuk a lehetőséget arra, hogy szabadon döntsenek arról, mivel töltik az idejüket: tanulással, munkával, pihenéssel vagy ápolás-gondozás igénybevételével” (OECD, 1998:84).

Az élethosszig tartó tanulásban nyújt segítséget az időseknek a Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény által szervezett informatikai tanfolyamon. Ugyancsak az intézmény karolja fel a tevékeny idősök helyben történő kulturált szórakoztatását pl. színházi előadások, kiállítások egyéb kulturális programok szervezésével. Az intézmény keretein belül működik a Muskáti Népdalkör és az Öltögetők Klubja, melynek tagjai szintén az idősök korosztályához tartoznak.

Az intézményben működő e-Magyarország Pontot mind az informatikai képzésen részt vett és részt nem vett, digitális jártassággal rendelkező idősök igénybe vehetik akár ügyintézéseikhez, akár külföldön élő ismerőseikkel, hozzátartozóikkal való kapcsolattartáshoz.

	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2008	5
2009	5
2010	5
2011	5
2012	5
2013	6
2014	6
2015	6
2016	8
2017	10

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincsenek adataink arra vonatkozóan, hogy városunkban az időskorú foglalkoztatottakat bármilyen hátrányos megkülönböztetés érné.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időseknek, mint a lakosság többi rétegének, lehetősége van az egészségügyi és szociális szolgáltatások helyben történő igénybevételére.

Az önkormányzati Szociális Szolgáltató Központ által biztosított ellátások

- Szociális étkeztetés
- Házi segítségnyújtás
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- Nappali ellátás – Idősök klubja
- Tanyagondnoki szolgáltatás
- Támogató szolgáltatás

Az intézmény akadálymentesített, az eddig igényeket – ha szűkösen is – de kielégítette, azonban az önkormányzat egy új épületben kívánja elhelyezni a Szociális Szolgáltató Központot, komfortosabbá téve mind az ott dolgozókat, mind a szolgáltatásokat igénybe vevők számára.

A város időskorú lakosságának van lehetősége többféle szolgáltatás közül választani, hiszen az önkormányzati mellett egyházi és civil fenntartású szociális ellátók is állnak rendelkezésre.

A nappali ellátásban részesülő 65 évesnél idősebbek száma kiegyensúlyozottságot mutat. Lehetőségük van étkeztetés, jelzőrendszeres segítség, nappali intézményi ellátás igénybevételére. Az önkormányzati intézményen kívül egyházi szervezetek is foglalkoznak az idősök szociális ellátásával.

65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma			
Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2012	1 250	53	4,24%
2013	1 285	59	4,59%
2014	1 334	57	4,27%
2015	1 379	57	4,13%
2016	1 445	58	4,01%
2017	1 469		0,00%

Forrás: TelR

Az Egészségügyi Központ fejlesztése, bővítése, akadálymentesítése is a lakosság – különösen az idősek – orvosi és szemészeti ellátáshoz való minél jobb hozzáférést szolgálta. Ugyancsak ezt szolgálja a Sámsonkertben élő idősek alapellátáshoz való jobb hozzáférést a megvalósuló orvosi rendelő létesítése is.

b) Közösségi közlekedés

Az idősebb korosztály számára is jelentős előrelépés közlekedés tekintetében, hogy az Oncsa elnevezésű településrészeiről és Martinka külterületi lakott helyről is rendszeres buszjárat van a városközpontba.

c) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az időskorúak a kulturális szolgáltatások iránt aktívan érdeklődnek, a Közművelődési Intézmény által szervezett programokon vesznek részt többnyire, a rendezvényeket már egy kialakult közösség látogatja leggyakrabban.

d) idősek informatikai jártassága

A számítógépet használni tudók száma fokozatosan nő, köszönhetően a Városi Könyvtárban idősek számára rendszeresen szervezett informatikai alapismereteket nyújtó tanfolyamoknak is. Az internet segítségével kapcsolatot tudnak tartani a távol élő családtagokkal, barátokkal, informálódnak az őket érdeklő témákról.

Idősek informatikai jártassága

	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
		fő	%	fő	%
2008	100	5	5	3	3
2009	100	10	10	8	8
2010	100	12	12	10	10
2011	100	15	15	12	12
2012	100	20	20	15	15
2013	100	22	22	22	22
2014	100	24	24	24	24
2015	100	24	24	24	24
2016	100	24	24	24	24
2017	100	24	24	24	24

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseknek az önkormányzati szociális intézményrendszeren belül lehetőségük van napközben szervezett programokon részt venni. Nagyon aktív, tartalmas programokat nyújt részükre a Szociális Szolgáltató Központ.

A Muskátlai népdalkör, amelynek többnyire idősebb, nyugdíjas tagjai vannak, akik rendszeresen fellépnek a városi rendezvényeken. Az Öltögetők klubjában is leginkább az idősebbek hímeznek, varrnak. Emellett az Életfa és az Őszirózsa nyugdíjas klubba is szívesen járnak, sok szórakoztató programot szerveznek a tagoknak.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

2016. évben felmérést végeztünk a 60 év feletti lakosság körében megélhetésével, egészségi állapotával, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel, kulturális, szórakozási igényeivel, informatikai jártasságával, biztonságérzetével kapcsolatban. Kértük, hogy javaslatokat is fogalmazzanak meg. A válaszokból kiderült, hogy szükségesnek ítélik meg a városban bentlakásos idősek otthona létesítését. Ezt többen szívesen igénybe vennék, ha oda kerül a sor, hogy maguk ellátásáról már nem tudnak gondoskodni. (A helyi vállalkozásban létesített idősek otthona rövidesen megnyílik.) Többen jelezték az igényt az informatikai képzésekre. Szabadidejüket szívesen töltik kertészkedéssel, a megtermelt javak értékesítése jövedelem kiegészítést jelent számukra. Biztonságérzetükkel kapcsolatban megfogalmazták a gyakoribb rendőri jelenlétet, a polgárőrség rendszeres járőrözését.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt	1. Az idősek egészségi állapotának javítása, időskori aktivitás megőrzése
2. Hiányzik Időskorúak informatikai képzettsége, jártassága	2. Időskorúak informatikai jártasságának biztosítása, képzések szervezése
3. Az időskorúak bűncselekmények áldozatává válhatnak	3. Az idősek biztonságérzetének javítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A **fogyatékos** hosszan tartó fizikai, értelmi, pszichoszociális vagy érzékszervi károsodás, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja egy adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. A fogyatékos egy változó fogalom, bárki bármikor fogyatékosá válhat. A fogyatékos nem zárja ki az egészséget: nem betegség, hanem egy állapot, ami a fogyatékosággal élő személyek és az attitűdbeli, illetve a környezeti akadályok kölcsönhatásának következményéből adódik. Ezen akadályok gátolják a fogyatékos személyt a társadalomban való teljes és hatékony, másokkal azonos alapon történő részvételben.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előre haladtával – betegség vagy baleset következtében – vált azzá. A fogyatékos személyek között a 60 évnél idősebbek aránya 44,8 százalék. A fogyatékos személyek 17 százaléka születése óta él valamilyen fogyatékosággal.

Emberi jogi szempontból kétségtelenül a – hazánk által az elsők között ratifikált – Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-Egyezmény a legnagyobb jelentőségű nemzetközi dokumentum. Az Egyezmény paradigmaváltást jelentett mind a hazai, mind a nemzetközi fogyatékosügy területén: a korábbi évtizedekre jellemző atyáskodó, paternalista szemléletmód helyett az emberi jogi megközelítést állította középpontba. Ennek lényege, hogy a fogyatékos emberek nem jótékonykodás alanyai, hanem jogok birtokosai, akiket elsősorban nem segélyekkel és kedvezményekkel, hanem az önrendelkezés, az önálló életvitel, valamint a munkához és a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtésével kell támogatni.

Hazánk az Egyezmény mellett az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet is ratifikálta, lehetővé téve, hogy az érintettek hazánkban is igénybe vehessék az ún. egyéni panaszmechanizmust. Ennek lényege, hogy magánszemélyek vagy csoportok – a hazai jogorvoslati eszközök kimerítése után – ún. közlést intézhetnek a Fogyatékosággal Élő Személyek Jogainak Bizottságához, ha úgy érzik, hogy a magyar állam megsértette az Egyezményt.

A hazai jogszabályok területén a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) tekinthető alapdokumentumnak. A törvény elsődleges célkitűzése a fogyatékos személy jogainak biztosítása, ezáltal esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének előmozdítása.

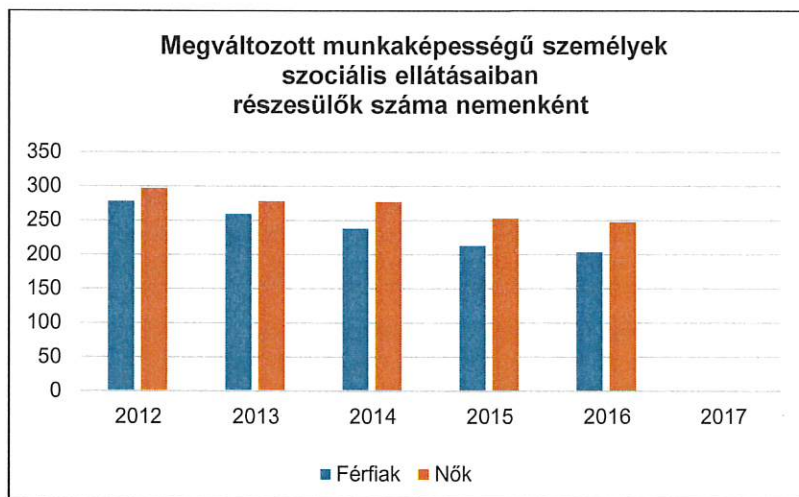
Sok más rendelkezése mellett a Fot. meghatározza a fenti célok elérése érdekében végrehajtandó intézkedések főbb területeit, akadálymentesítési kötelezettséget ír elő a kormányzati és önkormányzati közszolgáltatások fenntartói számára.

7.1. A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Meváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Meváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Meváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	278	297	575
2013	259	278	537
2014	238	277	515
2015	213	253	466
2016	204	248	452
2017	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs adat.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Szociális Szolgáltató Központ támogató szolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatások

Személyi segítség

Szolgáltatásunk által lehetősége nyílik ügyfelünknek az önállóbb életre, nagyobb életviteli szabadságra, szakszerű, személyre szabott ellátásra, a családtagok terheinek csökkentésére.

Személyszállítás

Szállító szolgálat az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása érdekében működik, vagyis gyógykezelésre, terápiára, orvoshoz, szakorvoshoz szállítjuk az igényelőket, valamint a mindennapi életet segítő szolgáltatások helyszínére, ügyintézésre, hivatalokba.

A speciálisan átalakított Volkswagen Transporter autó alkalmas a kerekesszékesekkel közlekedők biztonságos szállítására is.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Kizárólag fogyatékkal élőkre vonatkozóan nincs nyilvántartás a Polgármesteri Hivatalban.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

2014. évben a Polgármesteri Hivatal két épületrészének összeépítésével a Hivatal akadálymentessé vált. Lift, mozgáskorlátozott mosdó áll a fogyatékkal élők rendelkezésére.

A Hársfa utcai Egészségházat, a Petőfi utcai orvosi rendelőt, a Sportöltözőt is akadálymentessé tettük.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettségét mutatja be az alábbi táblázat.

A városban a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést nem csupán az intézmények, középületek akadálymentesítettségével azonosítjuk, hanem az oda való eljutást is nagyon fontosnak tartjuk. Azt, hogy a közlekedéshez megfelelő minőségű utak és járdák álljanak rendelkezésre. A város több utcájában és a külterületi lakott helyeken is szükség van szilárd burkolatú utak és járdák építésére. Ezek hiánya érinti az élőket, de különösen a fogyatékkal élőket, ezen belül is a mozgásukban korlátozott személyeket.

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgáskor- látozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékozt atás	Induk- ciós hurok	Tapint- ható informá- ció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	igen	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok									
	felsőfok									
egészség- ügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás									
	járó beteg szakellátás									
	alapellátás	igen	nem	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	nem	igen	igen	nem	nem	igen	nem	nem
rendőrség		nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	igen	igen	igen	nem	igen	igen	nem	nem

Forrás: helyi adatgyűjtés

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ezzel kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre információ.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az autóbuszokon alacsony fellépők vannak, belül mozgáskorlátozottaknak külön hely került kialakításra. A járdák, parkok akadálymentesítése nem megoldott.

Igényként jelent meg az alábbi közintézményeknél mozgáskorlátozottak részére kijelölt parkolót létesíteni:

Polgármesteri Hivatal, Posta, Általános Iskola, Járási Hivatal Kirendeltsége.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Helyben speciális közlekedési megoldások nincsenek, az autóbusz leállók magasítottak, a közösségi közlekedésre kialakított buszvárók akadálymentesek. Ápolást, gondozást nyújtó intézmény, rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza nem működik.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs adat.

7.4. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
1. A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek	1. A fogyatékkal élők számára a város középületeiben, intézményeiben a még hiányzó fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megoldása
2. Mozgáskorlátozottak számára nincsenek kialakítva külön parkolók a középületeknél, intézményeknél	2. Mozgáskorlátozottak számára külön parkolók létesítése a középületeknél, intézményeknél

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A városban jelenlévő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések egy része ismert csupán előttünk. Célunk, hogy lehetőleg minden a témában érintett szervezettel felvegyük a kapcsolatot, megismerjük tevékenységüket, és partneri együttműködést alakítsunk ki velük. Az önkormányzatnak e területeken koordinátori szerepkört szükséges felvállalnia.

A jelenleg ismert kört és esélyegyenlőséget érintő, szolgáló tevékenységüket az alábbi d) és e) pontokban mutatjuk be.

A partnereinket a fejezet g) pontjában mutatjuk be.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzéséhez és az Intézkedési Terv összeállításához partnereket kerestünk a településen. Az önkormányzati intézményeken kívül felkértük a HEP Fórumban való közreműködésre a civil szervezeteket, egyházakat. A Fórumon részt vevők megalakították a Munkacsoportokat, vezetőiket. Ez a további együttműködés alapjául szolgál. Terveink szerint a Fórum rendszeres időközönként, illetőleg szükség szerint (pl. pályázatok kapcsán) fog ülésezni és meghatározni az elkövetkező időszak feladatait, értékelni az eltelt időszak eredményeit, egymást tájékoztatni és a további együttműködési lehetőségeket feltárni egymás között, illetőleg más egyéb külső szervezetekkel.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Hajdúsámson Város Önkormányzata elsősorban a szociális ellátás tekintetében működik együtt a szomszéd város, Nyíradony önkormányzatával, akivel, mint fentebb jeleztük, a szociális intézményeit működtetjük társulás keretében.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Hajdúsámson Városban egy nemzetiségi önkormányzat működik, ez a Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

Az önkormányzat feladata a cigány kisebbséghez tartozók érdekeinek képviselete, mely a HEP-ben szereplő valamennyi célcsoportot érint.

Ennek keretében az RNÖ lassan két évtizede fejti ki tevékenységét. Kiemelkedő a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű cigány gyermekek esélyegyenlőségéért végzett munkája. Pályázati támogatással, települési önkormányzati támogatással és saját forrásból biztosított pénzeszközök felhasználásával évente nyári tábor szerveznek a gyerekeknek. A beiskolázásban is segítik évente a rászoruló cigány családokat taneszközök biztosításával.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

- A Kossuth utcai Szivárvány Házat működtető Lépéselőny Közhasznú Egyesület: valamennyi célcsoport esélyegyenlősége
- A Hajdúsámson Fejlesztésért Közalapítvány: nők esélyegyenlősége
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat: romák, mélyszegénységben élők esélyegyenlősége
- Egyházak: Idősek, gyermekek esélyegyenlősége
- Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar megyei egyesülete: fogyatékkal élők

A civileken kívül: bölcsőde, óvoda, iskola, orvosok, védőnők: gyermekek esélyegyenlősége

Valamennyien részt vesznek a célcsoportokat érintő adatgyűjtésben, a problémák feltérképezésében, megoldási javaslatokat dolgoznak ki, szükség szerint együttműködnek más célcsoportokkal, illetve további szervezeteket vonnak be (pl. for-profit szervezeteket, rendőrség), amennyiben az adott probléma megköveteli.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplőket is szükséges bevonni a HEP IT végrehajtásába, illetőleg egy-egy projektbe akár foglalkoztatóként, akár támogatóként.

g) HEP FÓRUM TAGJAI - EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREK

1. Romák/mélyszegénységben élők esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport és partnerek:

1. Roma Nemzetiségi Önkormányzat
2. Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Hajdúsámsoni Telephelye
3. Szivárványház Szociális Szolgáltató Központ
4. Hajdúsámsoni Polgárórség Egyesület
5. Lépéselőny Közhasznú Egyesület
6. Hajdúsámsoni Romákért Egyesület

2. Gyermekes esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport és partnerek:

1. II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
2. Csapókerti Általános Iskola Hajdúsámsoni Tagintézménye
3. Eszterlanc Óvoda
4. Roma Nemzetiségi Önkormányzat
5. Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Hajdúsámsoni Telephelye
6. Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ 2. sz. Bölcsőde
7. Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény
8. Szivárványház Szociális Szolgáltató Központ
9. Házi gyermekorvosok
10. Védőnői Kft
11. Hajdúsámsoni Református Egyház
12. Hit Gyülekezete Hajdúsámsoni Csoportja
13. Technikai Tömegsport és Ifjúsági Szabadidős Egyesület
14. Harangi Imre Sportegyesület.
15. 3D Íjász Sportegyesület
16. Lépéselőny Közhasznú Egyesület

3. Nők esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport és partnerek:

1. Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Hajdúsámsoni Telephelye
2. Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény
3. Roma Nemzetiségi Önkormányzat
4. Szivárványház Szociális Szolgáltató Központ
5. Felnőtt házi orvosok
6. Védőnői Kft.
7. Lépéselőny Közhasznú Egyesület

4. Idősek esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport és partnerek:

1. Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Hajdúsámsoni Telephelye
2. Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény
3. Szivárványház Szociális Szolgáltató Központ
4. Hajdúsámsoni Református Szociális Szolgáltató
5. MPE OCM Segítő Szolgálat Hajdúsámsoni Telephelye
6. Felnőtt házi orvosok
7. Püskösdi Egyház Hajdúsámsoni Élet Gyülekezete
8. Hajdúsámsoni Polgárórség Egyesület
9. Lépéselőny Közhasznú Egyesület
10. Hajdúsámsoni Életfa Nyugdíjas Klub Egyesület

5. Fogyatékkal élők esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport:

1. Nyíradonyi Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Hajdúsámsoni Telephelye
2. Szivárványház Szociális Szolgáltató Központ
3. Hajdúsámsoni Református Szociális Szolgáltató
4. Felnőtt házi orvosok
5. Lépéselőny Közhasznú Egyesület
6. Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete / Hajdúsámsoni Csoportja
7. Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesülete / Hajdúsámsoni Csoportja

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett Roma Nemzetiségi Önkormányzat, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A Roma Nemzetiségi Önkormányzatot és az érintett civil szervezeteket még a HEP Fórum megalakítása előtt adatszolgáltatásra kértük fel, tájékoztatva őket annak céljáról.

A HEP Fórum megalakítására 2013. május 6. napján került sor. A munkacsoportok is megalakultak a HEP célcsoportjaira fókuszálva. A Fórum megalakítását jegyzőkönyv felvételével, melynek melléklete a jelenléti ív és a jelenlévőkről készült fotókkal dokumentáltuk.

A HEP Fórum megalakulása óta működik. A HEP kétévenkénti felülvizsgálata alkalmával összeült és megtárgyalta a megvalósított intézkedéseket és meghatározta a további feladatokat.

A Fórumon tagjainak igénye van a rendszeres összejövetelekre az információáramlás, a tájékoztatás és a megfelelő nyilvánosság érdekében. A Fórumon résztvevők az adatgyűjtésben és a HEP felülvizsgálatában, a problémák beazonosításában és az intézkedési tervek összeállításában is hatékonyan együttműködnek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

A munkacsoportok észrevételeit, javaslatait a HEP készítésekor és kétévenkénti felülvizsgálatakor beépítjük a HEP-be. A Fórum működtetésével a résztvevők rendszeresen informálják egymást a különböző célcsoportok problémáiról, intézkedésekről, elért eredményekről. A HEP felkerül a település honlapjára, ahol mindenki számára elérhető, megismerhető.

1. A HEP IT részletei

1.1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Mélyszegénységben élők és/vagy romák	1. Magas a munkanélküliség a mélyszegénységben élők és roma lakosság körében	1. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, képzések szervezése, közfoglalkoztatásban való részvételük ösztönzése
	2. A lakáskörülmények és életminőség romlásához vezet a nem megfelelően megoldott a bel- és csapadékvíz elvezetés	2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – bel- és csapadékvíz elvezetés
	3. A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen sok helyen nincs szilárd burkolatú út, járda	3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – szilárd burkolatú utak és járdák építése
	4. A lakosság által helyben megtermelt zöldség és gyümölcs és egyéb termékek értékesítésére szolgáló piac jelenleg nem felel meg a követelményeknek, nincs elég korszerű elárúsító hely, parkoló, vizesblokk	4. Új piac építése, ezen belül fedett elárúsítóhelyek kialakítása, vizesblokk, parkoló létesítése
	5. Hiányzik a sámsonkerti lakosság helyben történő orvosi ellátása	5. Sámsonkert településrészen orvosi rendelő kialakítása
Gyermekek	1. Magas a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, magas az iskolai lemorzsolódás	1. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, tanulásra való motiválása
	2. Nem megoldott a gyermekek nyári felügyelete	2. A gyermekek nyári felügyeletének biztosítása
	3. A Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltató Központ szolgáltatásait igénybevevők és a szakemberek számára nincs elég helyiség, az épület nem bővíthető	3. Szociális és Gyermejjóléti Szolgáltató Központ hajdúsámsoni telephelye új, korszerű épületben történő elhelyezése
	4. A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre pihenő és rekreációs zöldterület	4. Pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása
Nők	1. A több gyermeket nevelő anyák nehezen tudják összeegyeztetni a családi feladataikat és a munkahelyi foglalkoztatást	1. Család és Karrier PONT létrehozása, működtetése
	2. A nők gyermeknevelési kompetenciáinak, ismereteinek hiánya kihat a gyermekek helyzetére	2. A nők gyermeknevelési kompetenciáinak fejlesztése, életvezetési programok szervezése
Idősek	1. Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt	1. Az idősek egészségi állapotának javítása, időskori aktivitás megőrzése
	2. Hiányzik Időskorúak informatikai képzettsége, jártassága	2. Időskorúak informatikai jártasságának biztosítása, képzések szervezése

	3. Az időskorúak bűncselekmények áldozatává válhatnak	3. Az idősök biztonságérzetének javítása
Fogyatékkal élők	1. A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek	1. A fogyatékkal élők számára a város középületeiben, intézményeiben a még hiányzó fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megoldása
	2. Mozgáskorlátozottak számára nincsenek kialakítva külön parkolók a középületeknél, intézményeknél	2. Mozgáskorlátozottak számára külön parkolók létesítése a középületeknél, intézményeknél

1.2. A beavatkozások megvalósítói:

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, közfoglalkoztatásban való részvételük ösztönzése	RNÖ Szivárványház Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: RNÖ elnök, intézményvezető, osztályvezetők
	2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – bel- és csapadékvíz elvezetés	Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: osztályvezetők
	3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – szilárd burkolatú utak és járdák építése	Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: osztályvezetők
	4. Új piac építése, ezen belül fedett elárushelyek kialakítása, vizesblokk, parkoló létesítése	Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: osztályvezetők
	5. Sámsonkert településrészen orvosi rendelő kialakítása	Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: osztályvezetők
Gyermekek	6. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, tanulásra való motiválása	nevelési-oktatási intézmények vezetői, RNÖ, Család- és Gyermejkölési Szolgálat Felelős: intézményvezetők
	7. A gyermekek nyári felügyeletének biztosítása	oktatási-nevelési intézmények vezetői, RNÖ, Szivárványház, Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény Felelős: RNÖ elnök, intézményvezetők
	8. Szociális és Gyermejkölési Szolgáltató Központ hajdúsámsoni telephelye új, korszerű épületben történő elhelyezése	Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: osztályvezetők
	9. Pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása	Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: osztályvezetők
Nők	10. Család és KarrierPONT létrehozása, működtetése	Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény Felelős: intézmény igazgatója
	11. A nők gyermeknevelési kompetenciáinak fejlesztése, életvezetési programok szervezése	Család- és Gyermejkölési Szolgálat, RNÖ, Szivárványház, Védőnői Kft munkatársai Felelős: intézményvezetők
Idősek	12. Az idősek egészségi állapotának javítása, időskori aktivitás megőrzése	Egyházak, házi orvosok, Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény Felelős: házi orvosok, intézmény igazgatója
	13. Időskorúak informatikai jártasságának biztosítása, képzések szervezése	Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális intézmény Felelős: intézmény igazgatója
	14. Az idősek biztonságérzetének javítása	Rendőrség, Polgárőrség Felelős: polgárőrség elnöke
Fogyatékkal élők	15. A fogyatékkal élők számára a város középületeiben, intézményeiben a még hiányzó fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megoldása	Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: osztályvezetők
	16. Mozgáskorlátozottak számára külön parkolók létesítése a középületeknél, intézményeknél	Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: osztályvezetők

3. Az intézkedési területek részletes kifejtése

1. Intézkedés címe:	1. A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküliségének csökkentése, képzések szervezése, közfoglalkoztatásban való részvételük ösztönzése
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a munkanélküliség a mélyszegénységben élők és roma lakosság körében
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	a mélyszegénységben élők és roma lakosság munkaerő-piaci esélyeik javítása megfelelő szakképzettség megszerzésével a munkáltatók munkaerő-piaci igényeihez igazodó képzések indítása a közfoglalkoztatási programokban minél nagyobb számban vegyenek részt a hátrányos helyzetű családok tagjai, Rövid: igényfelmérés, képzésekkel kapcsolatos koordináció Közép: minél többen végezzék el a tanfolyamokat, szerezzék meg a szakképesítést, részt vesznek a közfoglalkoztatási programokban Hosszú: visszakerülnek a munkaerő piacra
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képző szervezettel együttműködés alapkompentencia és motiváló képzésekre valamint szakképzésekre a jelentkezők szervezése, támogató szolgáltatások nyújtása érdekében partneri együttműködés.
5. Résztvevők és felelős	munkáltatók, képző szervek, Polgármesteri Hivatal illetékes osztályai Felelős: jegyző
6. Partnerek	Debreceni Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya RNÖ, Szívárványház,
7. Határidő(k) pontokba szedve	kapcsolat felvétel a képző szervezetekkel Határidő: 2019. 02. 28. képzések lebonyolítása Határidő: 2020. 02. 28. helyi munkalehetőségek feltárása érdekében a helyi cégek, vállalkozások megkeresése Határidő: 2019.12.31. Helyi álláslehetőségekről helyi internetes felület kialakítása, információk eljuttatása az érintettekhez Határidő: 2020. 12. 31.
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkaerő piacról kiszorult vagy álláskereső mélyszegénységben élők munkavállalási esélyei nagyobbak lesznek, cél, hogy a munkanélküli lakosság száma (kb. 850 fő) 1-2 éven belül 20 %-kal 3-5 éven belül 30-40 %-kal, a program végére (2023-ra) legalább 50 %-kal csökkenjen Munkaerő-piaci kereslet és kínálat hatékonyabb összekapcsolása a projekt által
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	a képzések, tréningek nem érik el a kívánt eredményt, mert nem tudnak a megszerzett ismeretek birtokában sem elhelyezkedni a munkanélküli lakosok az önkormányzat közfoglalkoztatási lehetőségeket biztosít
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

1. Intézkedés címe:	2. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – bel- és csapadékvíz elvezetés
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakáskörülmények és életminőség romlásához vezet a nem megfelelően megoldott a bel- és csapadékvíz elvezetés
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A település belterületén a bel- és csapadék-víz elvezetés kiépítése több ütemben, megfelelő pályázati források bevonásával Rövid: pályázati források keresése Közép: nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása Hosszú: I. ütem: a település központi belterületén a bel- és csapadékvíz kiépítése II. ütem: a település teljes lakott területén a bel- és csapadékvíz kiépítése
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidők szerint
5. Résztvevők és felelős	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető
6. Partnerek	pályázatíró, tervező, közbeszerzési tanácsadó, projektmenedzsmnt, kivitelező, műszaki ellenőr, könyvvizsgáló, nyilvánosság biztosítására partner
7. Határidő(k) pontokba szedve	Pályázati források figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Javul a településen élők életminősége különös tekintettel a szegregátumokban élőkre A bel- és csapadékvíz elvezetés kiépül a település belterületén Rövid: egy-egy vízgyűjtő területen kiépül a csapadékvíz elvezetés Közép: a település központi belterületén kiépül a teljes bel- és csapadékvíz elvezetés, Hosszú: a település teljes területén kiépül a bel- és csapadékvíz elvezetés, az utak, ingatlanok használhatósága megoldódik, a településen élők életminősége javul
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem lesz pályázati forrás a jelenlegi csapadékvíz elvezető árkok karbantartásával oldja meg az Önkormányzat
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

1. Intézkedés címe:	3. Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – szilárd burkolatú utak és járdák építése
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy a településen sok helyen nincs szilárd burkolatú út, járda
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A szolgáltatásokhoz való könnyebb hozzáférés javítása szilárd burkolatú utak és járda építésével nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítás saját erőforrások Rövid: pályázati források keresése Közép: nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása Hosszú: I. ütem: gyűjtőutak, fő közlekedési útvonalak útjainak szilárd burkolattal való ellátása megvalósul II. ütem: a település belterületén, lakott területein megvalósul az utak szilárd burkolattal való ellátása, járda építés vagy felújítása
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
5. Résztvevők és felelős	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki osztály Felelős: osztályvezető
6. Partnerek	pályázati író, tervező, közbeszerzési tanácsadó, projektmenedzser, kivitelező, műszaki ellenőr, könyvvizsgáló, nyilvánosság biztosítására partner
7. Határidő(k) pontokba szedve	Pályázati források figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szilárd útburkolatok és járda építésével a közlekedési nehézségek megszűnnek, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés könnyebbé válik Rövid: pályázati források keresése Közép: gyűjtő utak, fő közlekedési útvonalak útjai szilárd burkolattal ellátottak és a gyalogosok járdákon közlekedhetnek Hosszú: a település belterületének, lakott területének útjai szilárd burkolattal ellátottak és a gyalogosok járdákon közlekedhetnek
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem lesz pályázati forrás az önkormányzat útkarbantartás keretében oldja meg az utak biztonságosabbá tételét, járhatóságát
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

1. Intézkedés címe:	4. Új piac építése, ezen belül fedett elárusítóhelyek kialakítása, vizesblokk, parkoló létesítése
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A lakosság által helyben megtermelt zöldség és gyümölcs és egyéb termékek értékesítésére szolgáló piac jelenleg nem felel meg a követelményeknek, nincs elég korszerű elárusító hely, parkoló, vizesblokk
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A lakosság zöldség-, gyümölcs és egyéb termékek iránti szükségleteinek kielégítése a helyi lakosság által helyben megtermelt zöldség-, gyümölcs és egyéb termékek értékesítése egy korszerű piacon történjen piac bővítése, fedett elárusítóhelyek kialakítása, vizesblokk, parkoló létesítése Rövid: a beruházás megvalósítása Hosszú: a piac működésének fenntartása
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
5. Résztvevők és felelős	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető
6. Partnerek	pályázatíró, tervező, közbeszerzési tanácsadó, projektmenedzser, kivitelező, műszaki ellenőr, könyvvizsgáló, nyilvánosság biztosítására partner
7. Határidő(k) pontokba szedve	Határidő: Támogatási szerződésben rögzítettek szerint
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A jelenlegi piac területén fedett elárusítóhelyek épülnek, vizesblokk, parkoló épül Közép: Beruházás megvalósítása Hosszú: A lakosok rendelkezésére áll egy új piac a helyben megtermelt terményeik értékesítéséhez
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	A rendelkezésre álló fedezetből az Önkormányzat nem tudja megvalósítani a beruházást, műszaki tartalom csökkentése
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

1. Intézkedés címe:	5. Sámsonkert településrészen orvosi rendelő kialakítása
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányzik a sámsonkerti lakosság helyben történő orvosi ellátása
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Új orvosi rendelő kialakítása a sámsonkerti lakosság számára Rövid: a beruházás megvalósítása Hosszú: Javul a sámsonkerti lakosság életminősége, az egészségügyi alapellátáshoz helyben történő hozzájárulás következtében
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	beruházás megvalósítása a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
5. Résztevők és felelős	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető
6. Partnerek	pályázatíró, tervező, közbeszerzési tanácsadó, projektmenedzser, kivitelező, műszaki ellenőr, könyvvizsgáló, nyilvánosság biztosítására partner
7. Határidő(k) pontokba szedve	Határidő: Támogatási szerződésben meghatározott határidő szerint
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Kialakításra kerül a településrészen az orvosi rendelő Sámsonkertben élő lakosok számára. Javulnak az egészségügyi ellátás feltételei, javul az ellátottak életminősége a korszerű egészségügyi szolgáltatás nyújtásával
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	A Kivitelező nem a szerződésnek megfelelően valósítja meg a beruházást, nem teljesíti szerződéses kötelezettségét. Folyamatos kontroll a kivitelezés során.
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

1. Intézkedés címe:	6. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, tanulásra való motiválása
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, magas is iskolai lemorzsolódás
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Csökkenjen a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma és csökkenjen, majd fokozatosan szűnjön meg az iskolai lemorzsolódás, a gyerekek tanulásra való ösztönzése által Rövid: a szakemberek összefogása és rendszeres egyeztetések tartása, beavatkozási területek meghatározása Közép: az érintett gyermekek családjával folyamatos kapcsolattartás, a gyermekek problémáinak figyelemmel kísérése, kezelése Hosszú: Csökken a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, Csökken, majd megszűnik az iskolai lemorzsolódás
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a szakemberek összefogása és rendszeres egyeztetések tartása, beavatkozási területek meghatározása a veszélyeztetett gyermekek családjával folyamatos kapcsolattartás, a gyermekek problémáinak figyelemmel kísérése, kezelése
5. Résztvevők és felelős	Szociális és Gyámügyi Osztály köznevelési intézmények vezetői, Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ illetékes munkatársai Felelős: szociális osztályvezető
6. Partnerek	köznevelési intézmények vezetői, Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ illetékes munkatársai
7. Határidő(k) pontokba szedve	a szakemberek összefogása és rendszeres egyeztetések tartása, beavatkozási területek meghatározása Határidő: folyamatos az érintett gyermekek családjával folyamatos kapcsolattartás, Határidő: folyamatos a gyermekek problémáinak figyelemmel kísérése, kezelése Határidő: folyamatos
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fokozatosan csökken a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma; fokozatosan csökken, majd megszűnik az iskolai lemorzsolódás
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem jön létre az egyeztető fórum a szakemberek között, vagy nem kellő hatékonysággal működik az egyeztető fórum, az érintett partnerek számonkérése évente a gyermekvédelmi tevékenység végrehajtásáról szóló beszámolás során
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás,

1. Intézkedés címe:	7. A gyermekek nyári felügyeletének biztosítása
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem megoldott a gyermekek nyári felügyelete
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Biztosítani a gyermekek nyári felügyeletét azokban a családokban, ahol mindkét szülő dolgozik Rövid: felmérés készítése a nyári gyermekfelügyeletet igénylők számáról Közép: Több intézmény, civil szervezet, egyházak által biztosított nyári gyermekfelügyelet, tábor összehangolása a folyamatosság érdekében Hosszú: Megvalósul a városban az egész nyári szünetre a gyermekek felügyelete, tartalmas programok szervezésével
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	igényfelmérés, programok megtervezése, egyeztetés a partnerek között
5. Résztevők és felelős	intézményvezetők, egyházak, Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény, Szivárványház Felelős: intézményvezetők
6. Partnerek	intézményvezetők, egyházak, Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény, Szivárványház, más civil szervezet
7. Határidő(k) pontokba szedve	igényfelmérés évente, minden év április 30-ig szolgáltatást nyújtó szervek egyeztetése a program kínálat és időpontok tekintetében minden év május végéig nyári gyermekfelügyelet biztosítása minden év június végétől augusztus 31-ig
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A nyári felügyeletet biztosító szervek száma növekszik a településen Színesebb programok kínálatából tudnak választani a szülők Egyre több gyerek vesz részt a szervezett nyári szünidei programokon Együttműködés az intézmények, civil szervezetek, egyházak és önkormányzat között
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	A szülőkhöz nem jut el az információ a szünidei gyermekfelügyelet lehetőségéről A fizetős programokat nem minden szülő képes megfizetni
10. Szükséges erőforrások	Humánerőforrás

1. Intézkedés címe:	8. Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ hajdúsámsoni telephelye új, korszerű épületben történő elhelyezése
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szolgáltatásait igénybe vevők és a szakemberek számára nincs elég helyiség, az épület nem bővíthető
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ munkájának segítése, az ahhoz szükséges tárgyi feltételek javítása érdekében új épület építése Rövid: a beruházás megvalósítása Hosszú: A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szakemberei számára a tárgyi feltételek biztosításra kerülnek, a szolgáltatást igénybe vevők korszerű, minden igényt kielégítő épületben kapnak ellátást
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Beruházás megvalósítása a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
5. Résztvevők és felelős	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki osztály Felelős: osztályvezető
6. Partnerek	- pályázati író, tervező, közbeszerzési tanácsadó, projektmenedzser, kivitelező, műszaki ellenőr, könyvvizsgáló, nyilvánosság biztosítására partner
7. Határidő(k) pontokba szedve	A támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat új épületbe kerül Rövid: beruházás megvalósítása Közép: A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szakemberei számára a tárgyi feltételek biztosításra kerülnek, a szolgáltatást igénybe vevők korszerű, minden igényt kielégítő épületben kapnak ellátást Hosszú: Az Önkormányzat alábbi kötelező feladatainak ellátásához, valamint további szolgáltatások ellátásához is a tárgyi, műszaki feltételek biztosítottak: <ul style="list-style-type: none"> - Család- és gyermekjóléti szolgáltatás, - Idősek nappali ellátása, - Szociális étkeztetés, - Házi segítségnyújtás.
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	A Kivitelező nem a szerződésnek megfelelően valósítja meg a beruházást, nem teljesíti szerződéses kötelezettségét. Folyamatos kontroll a kivitelezés során.
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

1. Intézkedés címe:	9. Pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltéséhez nem áll rendelkezésre pihenő és rekreációs zöldterület
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása, turisztikai fejlesztések Rövid: beruházás megvalósítása a Rákóczi utca 4. sz. alatt és az Epreskert utcai rendezvény téren, Közép: pályázati források keresése Hosszú: Pihenő és rekreációs zöldterületek fenntartása
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről, a Rákóczi utca 4. sz. alatt és az Epreskert utcai rendezvény téren a beruházások megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
5. Résztevők és felelős	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető
6. Partnerek	pályázatíró, tervező, közbeszerzési tanácsadó, projektmenedzser, kivitelező, könyvvizsgáló, nyilvánosság biztosítására partner
7. Határidő(k) pontokba szedve	Pályázati források figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről, Támogatási szerződéssel rendelkező zöldterület fejlesztés esetén a Támogatási Szerződésben foglalt határidők szerint
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pihenő és rekreációs zöldterületeket alakítunk ki a szabadidő hasznos eltöltésére
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem lesz pályázati forrás, a Támogatási Szerződéssel rendelkező beruházások megvalósítására nem elegendő a rendelkezésre álló fedezet
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

1. Intézkedés címe:	10. Család és KarrierPONT létrehozása, működtetése
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A több gyermeket nevelő anyák nehezen tudják összeegyeztetni a családi feladataikat és a munkahelyi foglalkoztatást
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Hozzá járulni a nők atipikus foglalkoztathatóságának javításához, az atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítéséhez és elterjesztéséhez, a munkáltatók és a munkavállalók együttműködésének növeléséhez a család és a munka összeegyeztethetősége érdekében. A magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtése
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	igényfelmérést, állapotvizsgálat, kommunikációs és szemléletformáló tevékenység a célcsoport elérése, tájékoztatása, toborzása érdekében képzések, támogató, segítő szolgáltatások, tanácsadások, mentorlás, felkészítő, fejlesztő, esetmegbeszélő, informáló, ismeretterjesztő workshopok szervezése
5. Résztvevők és felelős	aktív korú női munkavállalók, pályakezdő fiatal, kisgyermekes, fogyatékos gyermeket nevelő vagy fogyatékossgal élő, gyermekét egyedül nevelő, nagycsaládos, idős hozzátartozót gondozó Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény, Sámsonkerti Lakosokért Egyesület Felelős: intézményvezető
6. Partnerek	Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény, Sámsonkerti Lakosokért Egyesület
7. Határidő(k) pontokba szedve	pályázat benyújtása, nyertes pályázat esetén szerződés megkötése, Család és KarrierPONT létrehozása, rendezvények, workshopok szervezése, képzések lebonyolítása, tanácsadás, 2020. 12.31-ig
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű nők száma növekszik (min. 200 fő) A munkaerő-piacra vagy munkaerő-piaci programba belépők száma növekszik (min. 20 fő)
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érdekeltek együttműködési készségének hiánya, A képzéseket nem fejezik be az érintettek
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, Pályázati támogatás

1. Intézkedés címe:	11. A nők gyermeknevelési kompetenciáinak fejlesztése, életvezetési programok szervezése
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők gyermeknevelési kompetenciáinak, ismereteinek hiánya kihat a gyermekek helyzetére
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A nők (anyák) gyermeknevelési ismeretek, kompetenciák elsajátítása, életvezetési programokban való részvétele által a nők jobban be tudják tölteni anyai szerepüket, a gyermekek elhanyagoltságának megszüntetése Rövid: célcsoport meghatározása, szülők (anyák) tájékoztatása a lehetőségekről Közép: foglalkozások, tanácsadás, esetmegbeszélések tartása, mentorálás Hosszú: Javul a nők önértékelése, gyermeknevelési módszereik pozitív irányban változnak, megszűnik a gyermekek elhanyagoltsága
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	célcsoport meghatározása, tájékoztatás, foglalkozások, tanácsadás, esetmegbeszélés, mentorálás
5. Résztvevők és felelős	nevelési-oktatási intézmények, Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Szivárványház, Védőnői Kft. Felelős: Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ
6. Partnerek	nevelési-oktatási intézmények, Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Szivárványház, Védőnői Kft., RNÖ
7. Határidő(k) pontokba szedve	célcsoport meghatározása: 2019. február 28. foglalkozások, tanácsadás, esetmegbeszélések tartása, mentorálás: 2019. márciustól folyamatosan
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport meghatározása a partnerek nyilvántartásai alapján Foglalkozások, tanácsadás, esetmegbeszélések tartása, mentorálás Rövid: célcsoport meghatározása, szülők (anyák) tájékoztatása a lehetőségekről Közép: foglalkozások, tanácsadás, esetmegbeszélések tartása, mentorálás Hosszú: Javul a nők önértékelése, gyermeknevelési módszereik pozitív irányban változnak
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	A nők (anyák) nem fogadják el a tanácsadáson, foglalkozásokon való részvételi lehetőséget Motiválás, meggyőzés
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

1. Intézkedés címe:	12. Az idősek egészségi állapotának javítása, időskori aktivitás megőrzése
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt, elmagányosodnak
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősek egészségi állapota javuljon, fizikai aktivitásukat őrizték meg, válasszák az egészséges életmódot mind testmozgás, táplálkozás tekintetében. Elmagányosodás helyett vegyenek részt közösségi rendezvényeken. Vegyék igénybe a kulturális intézmény, az egyházak közösségi szolgáltatásait. Éljenek az egészségügyi felvilágosító, életmód tanácsadó lehetőségekkel Pályázati lehetőségek felkutatása
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, kínálatok felmérése Közösségi kínálatok kidolgozása, egyeztetése a partnerek között Programok megszervezése Pályázati támogatás esetén szerződéskötés
5. Résztvevők és felelős	Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény, Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat Idősek Klubja, Egyházak, felnőtt házi orvosok, életmód tanácsadó Felelős: Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat
6. Partnerek	Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény, Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat Idősek Klubja, Egyházak, felnőtt házi orvosok, életmód tanácsadó
7. Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés, kínálatok felmérése, egyeztetése: 2019. április 30. Programok megszervezése, lebonyolítása 2019. április 30. követően folyamatosan
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Sikeres igényfelmérés A helyi kínálatok összeegyeztetése Az időseket érdeklő előadások, tájékoztatók, programok szervezése
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, Nem lesznek pályázati források Tájékoztatás, motiválás Saját erőforrások mozgósítása
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, technikai eszközök

1. Intézkedés címe:	13. Időskorúak informatikai jártasságának biztosítása, képzések szervezése
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Hiányzik az időskorúak informatikai képzettsége, jártassága
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az időskorúak szerezzenek informatikai ismereteket, jártasságot lehetőség szerint ingyenes tanfolyam keretében Igényfelmérés Pályázati lehetőség felkutatása Tanfolyam, képzés megszervezése Az időskorúak informatikai jártassága hozzásegíti őket ügyeik intézéséhez, családtagokkal, ismerősökkel való kapcsolattartáshoz
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés az idősök körében, tanfolyam, képzés megszervezése, Pályázati lehetőség felkutatása Pályázati támogatás esetén szerződéskötés
5. Résztvevők és felelős	Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény képzést nyújtó szerv Felelős: intézményvezető
6. Partnerek	Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Idősek Klubja Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény képzést nyújtó szerv Felelős: intézményvezető
7. Határidő(k) pontokba szedve	igényfelmérés: évente március 31. képzést biztosító szervvel kapcsolat felvétel: évente április 30. képzés(ek) lebonyolítása: 2019. áprilistól évente
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményes az igényfelmérés Megfelelő számú érdeklődő esetén a képzés, tanfolyam megtartásra kerül Az idősök a mindennapjaikban hasznosítani tudják az informatikai ismereteket
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kevés az érdeklődő a tanfolyam iránt Tájékoztatás, motiválás
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, technikai eszközök, pályázati támogatás

1. Intézkedés címe:	14. Az idősek biztonságérzetének javítása
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az időskorúak könnyebben bűncselekmények áldozatává válhatnak
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése Polgárőrség rendszeres jelenléte, járőrözése által idősek szubjektív biztonságérzetének javítása Ismeretterjesztő előadások szervezése idősek részére
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendszeres, kölcsönös tájékozódás az önkormányzat, a rendőri szervek és a polgárőrség között Polgárőrség rendszeres járőrözése a város idősek lakta területein Ismeretterjesztő előadások szervezése az idősek számára
5. Résztvevők és felelős	Debreceni Rendőrkapitányság, Hajdúsámsoni Polgárőrség Egyesület Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény Felelős: Polgárőrség Egyesület
6. Partnerek	Debreceni Rendőrkapitányság, Hajdúsámsoni Polgárőrség Egyesület Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény
7. Határidő(k) pontokba szedve	Polgárőrség önkormányzat között koordináció a témában 2018. 12. 31-ig Polgárőrök járőrözése (különös tekintettel a téli időszakra) 2019. januártól folyamatos Előadások szervezése: évente min. egy alkalommal
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervek közötti koordináció eredményes Az ismeretterjesztő előadáson sok érdekelt idős jelenik meg Az idősek biztonságérzete fokozódik a megszerzett ismeretek birtokában A rendszeresen megtartott ismeretterjesztő előadások eredményeként és a polgárőri jelenlét hatására az idősek biztonságérzete javul
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az ismeretterjesztő előadás iránti érdektelenség Megfelelő tájékoztatás
10. Szükséges erőforrások	Humán, technikai

1. Intézkedés címe:	15. A fogyatékkal élők számára a város középületeiben, intézményeiben a még hiányzó fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megoldása
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása az önkormányzatnál és intézményeinél Felmérés készítés az akadálymentesítettségről az önkormányzati épületekben Akadálymentesítés, infokommunikációs jelek (tájékoztatók, indukciós hurok, hangos térkép, jelnyelv) helyi igénynek megfelelő használatra
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
5. Résztvevők és felelős	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető
6. Partnerek	Kivitelező, rehabilitációs szakmérnök
7. Határidő(k) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A településen lévő középületek komplex akadálymentesítése valósul meg. Érvényesül a fogyatékkal élők esélyegyenlősége Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása és fenntartása a szolgáltatások igénybevételéhez Folyamatos karbantartása az akadálymentesítést biztosító eszközöknek
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem lesz pályázati kiírás az önkormányzat fokozatosan saját forrás biztosításával fontossági sorrend felállításával oldja meg az akadálymentesítést, a felmért igények alapján
10. Szükséges erőforrások	Humánerőforrás, technikai eszközháttér, pályázati forrás

1. Intézkedés címe:	16. Mozgáskorlátozottak számára külön parkolók létesítése a középületeknél, intézményeknél
2. Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mozgáskorlátozottak számára nincsenek kialakítva külön parkolók a középületeknél, intézményeknél
3. Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	mozgáskorlátozott parkolók létesítése az intézményeknél pályázati források keresése nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása pályázati források hiányában saját erőből parkoló építése, a nem önkormányzati épületeknél az intézmények figyelmének felhívása
4. Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
5. Résztvevők és felelős	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető Intézményvezetők
6. Partnerek	Intézményvezetők pályázatiíró, tervező, kivitelező, rehabilitációs szakmérnök
7. Határidő(k) pontokba szedve	Pályázati források figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint
8. Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	mozgáskorlátozott parkolók megépülnek
9. Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem lesz pályázati forrás Az Önkormányzat és egyéb intézmények maguk alakítják ki a parkoló helyeket
10. Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetlemzés következtetésiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés eléréni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1.	A mélyszegénységben élők és a roma lakosság munkanélküli és a roma lakosság körében	Magas munkanélküli és mélyszegénységben élők és roma lakosság körében	A mélyszegény és roma lakosság munkaeörségi esélyeinek javítása megfelelő szakképzéssel és megszerzésével a munkáltatók munkaeörségi igényeihez igazodó képzések indítása	ITS	Képző szervezettel együttműködés és alapkompencia motíváló képzésekre valamint szakképzésekre a jelentkezők szervezése, támogatás szolgáltatók nyújtása érdekében partneri együttműködés.	munkáltatók, képző szervezetek, Polgármesteri Hivatal és illetékes osztályai Felelős: jegyző	kapcsolat felvétel a képző szervezetekkel Határidő: 2019. 02. 28. képzések lebonyolítása Határidő: 2020. 02. 28. helyi munkalehető ségek feltárása érdekében a helyi cégek, vállalkozások megkeresés	Munkaeörségi piacra kényszerült vagy álláskereső mélyszegényekben élők munkavállalási esélyei nagyobb lesznek, cél, hogy a munkanélküli lakosság száma (kb. 850 fő) 1-2 éven belül 20 %-kal, 3-5 éven belül 30-40 %-kal, a program végére (2023-	Humán erőforrás, pályázati forrás	Munkaeörségi kereslet és kínálat hatékonyabb összekapcsolása a projekt által

		<p>a) a közfoglalkoztatási programokban minél nagyobb számban vegyenek részt hátrányos helyzetű családok tagjai</p>		<p>Gazdasági Program antiszegregációs terv</p>	<p>Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása</p>	<p>Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető</p>	<p>e) Határidő: 2019.12.31. Helyi álláslehetőségekről helyi internetes felület kialakítása, információk eljuttatása az érintettekhez Határidő: 2020. 12. 31.</p>	<p>ra) legalább 50 %-kal csökkenjen Munkaerőpiaci kereslet és kínálat hatékonyabb összekapcsolása a projekt által</p>	<p>Humán erőforrás, pályázati forrás</p>	<p>Javul a településen élők életminősége különös tekintettel a szegregátumokban élőkre</p>
<p>2.</p>	<p>Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – bel- és csapadékvíz elvezetés</p>	<p>A lakáskörülmények és életminőség romlásához vezet a nem megfelelően megoldott a bel- és csapadékvíz elvezetés</p>	<p>a) település központi területén a bel- és csapadékvíz elvezetés kiépítése több ütemben megfelelő pályázati források bevonásával Rövid: pályázati források keresése Közép: nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása Hosszú:</p>		<p>Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása</p>	<p>Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető</p>	<p>e) Határidő: 2019.12.31. Helyi álláslehetőségekről helyi internetes felület kialakítása, információk eljuttatása az érintettekhez Határidő: 2020. 12. 31.</p>	<p>ra) legalább 50 %-kal csökkenjen Munkaerőpiaci kereslet és kínálat hatékonyabb összekapcsolása a projekt által</p>	<p>Humán erőforrás, pályázati forrás</p>	<p>Javul a településen élők életminősége különös tekintettel a szegregátumokban élőkre</p>

3.	<p>Infrastrukturális fejlesztések megvalósítása – szilárd burkolatú utak és járdák építése</p>	<p>A szolgáltatásokhoz való hozzáférést nehezíti, hogy településen sok helyen nincs szilárd burkolatú út, járda</p>	<p>I. ütem: II. ütem:</p>	<p>A szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása szilárd burkolatú utak és járda építésével</p>	<p>Gazdasági Program ITS</p>	<p>Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról a döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása , stb.) a</p>	<p>Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: Osztályvezető</p>	<p>Pályázati források figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása , stb.) a</p>	<p>Szilárd útburkolatok és járda építésével a közlekedési nehézségek megszűnnek, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés könnyebbé válik</p>	<p>Humán erőforrás, pályázati forrás</p>	<p>Javul a településen élők életminősége különös tekintettel a szegregátumokban élőkre</p>

					támogatási szerződésben foglalt határidő szerint						
4.	Új piac építése, ezen belül fedett elárusítóhelyek kialakítása, vizesblokk, parkoló létesítése	A lakosság által helyben megtermelt zöldség és gyümölcs és egyéb termékek értékesítésére szolgáló piac jelenleg nem felel meg a követelményeknek, nincs elég korszerű elárusító hely, parkoló, vizesblokk	A lakosság zöldség-, gyümölcs és egyéb termékek iránti szükségleteinek kielégítése a helyi lakosság által helyben megtermelt zöldség-, gyümölcs és egyéb termékek értékesítése egy korszerű piacon történjen	Gazdasági Program ITS	Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról a döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási	Polgármester i Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető	Pályázati források figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról a döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása	A jelenlegi piac területén fedett elárusítóhelyek épülnek, vizesblokk, parkoló épül	Rövid: Közép: Hosszú: A lakosok rendelkezésre áll egy új piac helyben megtermelt terményeik értékesítéséhez	Humán erőforrás, pályázati forrás	A jelenlegi piac területén fedett elárusítóhelyek épülnek, vizesblokk, parkoló épül

					szerződésben foglalt határidő szerint			(közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	Kialakításra kerül a településrészen az orvosi rendelő Sámsonkerten élő lakosok számára. Javulnak az egészségügyi ellátás feltételei, javul az ellátottak életminősége a korszerű egészségügyi szolgáltatás nyújtásával
5.	Sámsonkerten településrészen orvosi rendelő kialakítása	Hiányzik a Sámsonkerten lakosság helyben történő orvosi ellátása	Új orvosi rendelő kialakítása a Sámsonkerten lakosság számára	Gazdasági Program ITS	Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról a döntés képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási	Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető	Pályázati források figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása	Humán erőforrás, pályázati forrás	Javul az ellátottak életminősége a korszerű egészségügyi szolgáltatás nyújtásával

					szervezésben foglalt határidő szerinti		szervezésben foglalt határidő szerinti			
II. Gyermekesélyegyenlősége										
6.	A hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, tanulásra való motiválása	Magas hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek száma, magas iskolai lemorzsolódás	Csökkenjen a hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek száma és csökkenjen, majd fokozatosan szűnjön meg az iskolai lemorzsolódás, a gyermekek tanulásra való ösztönzése által	Szolgáltatást tervezési koncepció	A szakemberek összefogása és rendszeres egyeztetések tartása, beavatkozási területek meghatározása, A veszélyeztetett gyermekek családjával folyamatos kapcsolattartás, A gyermekek problémáinak figyelemmel kísérése,	Szociális és Gyámügyi Osztály köznevelési intézmények vezetői, Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ illetékes munkatársai Felelős: szociális osztályvezető	a szakemberek összefogása és rendszeres egyeztetése tartása, beavatkozás i területek meghatározása Határidő: folyamatos az érintett gyermekek családjával folyamatos kapcsolattartás, Határidő: folyamatos a gyermekek problémáinak	Fokozatosan csökken a hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek száma, fokozatosan csökken, majd megszűnik az iskolai lemorzsolódás	Humán erőforrás	Fokozatosan csökken a hátrányos helyzetű és hátrányos helyzetű gyermekek száma, fokozatosan csökken, majd megszűnik az iskolai lemorzsolódás

7.	A gyermekek nyári felügyeletének biztosítása	Nem megoldott a gyermekek nyári felügyelete	Biztosított legyen a gyermekek nyári felügyelete azokban a családokban, ahol mindkét szülő dolgozik	Szolgáltatást tervezési koncepció	kezelése	igényfelmérés, programok megtervezése, egyeztetés a partnerek között	intézményvezetők, egyházak, Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Műzeális Intézmény, Szivárványház	figyelemmel kísérése, kezelése Határidő: folyamatos	A nyári felügyeletet biztosító szervek száma növekszik a településen Színesebb programok kínálatából tudnak választani a szülők Egyre több gyerek vesz részt a szervezett nyári szüneti programokon	Humán erőforrás	A nyári felügyeletet biztosító szervek száma növekszik a településen Színesebb programok kínálatából tudnak választani a szülők Egyre több gyerek vesz részt a szervezett nyári szüneti programokon
----	---	---	---	-----------------------------------	----------	--	---	--	--	-----------------	--

8.	<p>Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ hajdúsámsoni telephelye új, korszerű épületben történő elhelyezése</p>	<p>A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ szolgáltatásait igénybe vevők és a szakemberek számára nincs elég helyiség, az épület nem bővíthető</p>	<p>A Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ munkájának segítése, az ahhoz szükséges tárgyi feltételek javítása érdekében új épület építése</p>	<p>Gazdasági Program, ITS</p>	<p>Beruházás megvalósítás a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint</p>	<p>Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető</p>	<p>Támogatási szerződésben meghatározott határidő szerint</p>	<p>A beruházás megvalósul, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat új épületbe kerül, az Onkormányzat kötelező feladatainak ellátásához, valamint további szolgáltatások ellátásához is a tárgyi, műszaki feltételek biztosítottak:</p>	<p>Humán erőforrás, pályázati forrás</p>	<p>Javul az ellátottak életminősége a szociális ellátások tárgyi feltételeinek biztosításával</p>
9.	<p>Pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása</p>	<p>A gyermekrekreációs szabadidején ek hasznos elöltéséhez nem áll rendelkezésre pihenő és rekreációs zöldterület</p>	<p>Pihenő és rekreációs zöldterületek kialakítása, turisztikai fejlesztések Rövid: beruházás megvalósítása a Rákóczi utca 4. sz. alatt és az Epreskert utcai rendezvény téren,</p>	<p>Gazdasági Program, ITS</p>	<p>Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről, a Rákóczi utca 4. sz. alatt és az Epreskert utcai</p>	<p>Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Műszaki Osztály Felelős: osztályvezető</p>	<p>Támogatási szerződésben meghatározott határidő szerint</p>	<p>Egyre több és pihenő és rekreációs zöldterület áll rendelkezésre a településen</p>	<p>Humán erőforrás, pályázati forrás</p>	<p>Javul a településen élők életminősége egészségi állapota a környezeti feltételek javulása által</p>

					rendezvény térén a beruházások megvalósítás a									
Közép: pályázati források keresése Hosszú: Pihenő és rekreációs zöldterületek fenntartása														
III. A nők esélyegyenlősége 10.														
Család és KarrierPON T létrehozása, működtetés e	A több gyermeket nevelő anyák nehezen tudják összeegyezte tni a családi feladataikat és a munkahelyi foglalkoztatás t	Hozzá járulni a nők atipikus foglalkoztath atóságának javításához, az atipikus foglalkoztatás i formák népszerűsíté séhez és elterjesztésé hez, a munkáltatók és a munkavállaló k együttműköd ésének növeléséhez a család és a munka összeegyezte	Szolgáltatást ervezési Konceptió	igényfelméré s, állapotvizsgál at, kommunikáci ós szemléletfor maló tevékenység a célcsoport elérése, tájékoztatása , toborzása érdekében képzések, támogató, segítő szolgáltatáso k, tanácsadáso k, mentoriás, felkészítő,	Városi Könyvtár, Közművelődé si és Muzeális Intézmény, Felelős: intézményv ezető	pályázat benyújtása, nyertes pályázat esetén szerződés megtötése, Család és KarrierPONT létrehozása, rendezevénye k, workshopok szervezése, képzések lebonyolítás a, tanácsadás, 2020. 12.31-ig	Család és KarrierPONT létrehozásáva l, működtetésév el a munkaerő- piaci integráló programokba bevon hátrányos helyzetű nők száma növekszik (min. 200 fő) A munkaerő- piacra vagy munkaerő- piaci programba belépők száma	Humán erőforrás, Pályázati támogatás	Család és KarrierPONT létrehozásáv al, működtetésé vel a munkaerő- piaci integráló programokba bevon hátrányos helyzetű nők száma növekszik (min. 200 fő) A munkaerő- piacra vagy munkaerő- piaci programba belépők száma					

			<p>thetősége érdekében. A magánélet és a munka összehangolását segítő támogató szolgáltatásokat nyújtó és a velük együttműködő közösségek működési feltételeinek megteremtése</p>		<p>fejlesztő, esetmegbeszélő, informáló, ismeretterjesztő workshopok szervezése</p>			<p>növekszik (min. 20 fő)</p>		<p>száma növekszik (min. 20 fő)</p>
11.	<p>A nők gyermeknevelési kompetenciáinak fejlesztése, életvezetési programok szervezése</p>	<p>A nők gyermeknevelési kompetenciáinak, ismereteinek hiánya kihat a gyermekek helyzetére</p>	<p>A nők (anyák) gyermeknevelési ismeretek, kompetenciák elsajátítása, életvezetési programokban való részvétele által a nők jobban be tudják tölteni anyai szerepüket, a gyermekek elhanyagoltságának megszüntetése</p>	<p>Szolgáltatástervezési koncepció</p>	<p>célcsoport meghatározása, tájékoztatás, foglalkozások, tanácsadás, esetmegbeszélés, mentorálás</p>	<p>nevelési- oktatási intézmények, Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltató Központ Szivárványháza, Védőnői Kft.</p>	<p>célcsoport meghatározása: 2019. február 28. foglalkozások, tanácsadás, esetmegbeszélések tartása,</p>	<p>Rövid: célcsoport meghatározása, szülők (anyák) tájékoztatása a lehetőségekről Közép: foglalkozások, tanácsadás, esetmegbeszélések tartása, mentorálás</p>	<p>Humán erőforrás, technikai eszközök</p>	<p>Javul a nők önértékelése, gyermeknevelési módszereik pozitív irányban változnak, megszűnik a gyermekek elhanyagoltsága</p>

V. Az idősek esélyegyenlősége

12.

<p>Az idősek egészségi állapotának javítása, időskori aktivitás megőrzése</p>	<p>Az időskorúak egészségi állapota folyamatosan romlik fizikai és mentális szinten egyaránt, elmagányosodnak</p>	<p>Az idősek egészségi állapota javuljon, fizikai aktivitásukat őrizték meg, válasszák az egészséges életmódot mind testmozgás, táplálkozás tekintetében. Elmagányosodás helyett vegyenek részt közösségi rendezvényeken. Vegyék igénybe a kulturális intézmény, az egyházak közösségi szolgáltatásait. Éljenek az egészségügyi felvilágosító, életmód tanácsadó lehetőségeken</p>	<p>Szolgáltatást tervezési koncepció</p>	<p>Igényfelmérés, kínálatok felmérése Közösségi kínálatok kidolgozása, egyeztetése a partnerek között Programok megszervezése Pályázati támogatás esetén szerződés kötés</p>	<p>Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Muzeális Intézmény, Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat Idősek Klubja, Egyházak, felnőtt háziorvosok, életmód tanácsadó Felelős: Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat</p>	<p>Igényfelmérés, kínálatok felmérése, egyeztetése: 2019. április 30. Programok megszervezése, előadások, tájékoztatók, programok szervezése</p>	<p>Sikeres igényfelmérés A helyi kínálatok összegegyeztetése Az időseket érdeklő előadások, tájékoztatók, programok szervezése</p>	<p>Humán erőforrás, technikai eszközök</p>	<p>Javul az idősek egészségi állapota, fizikai aktivitásukat megőrzik, egészséges életmódot folytatnak, testmozgás, táplálkozás tekintetében. Részt vesznek a közösségi rendezvényeken. Igénybe veszik a kulturális intézmény, az egyházak közösségi szolgáltatásait, az egészségügyi felvilágosító, életmód tanácsadó programokon részt vesznek</p>
--	---	--	--	--	---	--	--	--	--

13.	Időskorúak informatikai jártasságán ak biztosítása, képzések szervezése	Hiányzik az időskorúak informatikai képzettsége, jártassága	Az időskorúak szerezzenek informatikai ismereteket, jártasságot lehetőség szerint ingyenes tanfolyam keretében	Szolgáltatást tervezési koncepció	Igenyfelmérés az idősek körében, tanfolyam, képzés megszervezése, Pályázati lehetőség felkutatása Pályázati támogatás esetén szerződés köt és	Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Műzeális Intézmény képzést nyújtó szerv Felelős: Intézményvezető	igenyfelmérés: évente március 31. képzést biztosító szervezettel kapcsolat felvétele:éven te április 30 képzés(ek) lebonyolítás a: 2019. áprilistól évente	Eredményes az igényfelmérés Megfelelő számú érdeklődő esetén a képzés, tanfolyam megtartásra kerül. Az idősek a mindennapjai kban hasznosítani tudják ezt az ismeretet	Humán erőforrás, technikai eszközök, pályázati támogatás	Az idősek a mindennapjai kban hasznosítani tudják az informatikai ismereteket
14.	Az idősek biztonságérzetének javítása	Az időskorúak bűncselekmények valószínűsítését	Az idősek sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzése Polgárőrség rendszeres jelenléte, járőrözése által idősek szubjektív biztonságérzetének javítása Ismeretterjesztő előadások szervezése idősek részére	Bűnmegeelőzési koncepció	Rendszeres, kölcsönös tájékozódás az önkormányzat, a rendőrszervek és a polgárőrség között Polgárőrség rendszeres járőrözése a város idősek lakta területein Ismeretterjesztő előadások szervezése az idősek számára	Debreceni Rendőrkapitányság, Hajdúsámsoni Polgárőrség Egyesület Petőfi Sándor Városi Könyvtár, Közművelődési és Műzeális Intézmény Felelős: Polgárőrség Egyesület	Polgárőrség önkormányzat között koordináció a témában 2018. 12. 31-ig Polgárőrök járőrözése (különös tekintettel a téli időszakokra) 2019. januártól folyamatos előadások szervezése: évente min. egy alkalommal	A szervek közötti koordináció eredményes Az ismeretterjesztő előadásokon sok érdeklődő jelenik meg Az idősek biztonságérzete fokozódik a megszerzett ismeretek birtokában	Humán, technikai	A rendszeresen megtartott ismeretterjesztő előadások eredményeként és a polgárőri jelenlét hatására az idősek biztonságérzete javul

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
15.	A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségeinek biztosítása az önkormányzatnál és intézményeinél	ITS	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról a döntés képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	Városfejlesztési és Műszaki Osztály, rehabilitációs szakmémők bevonásával	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	A településen lévő középületek komplex akadálymentesítése valósul meg. Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása és fenntartása a szolgáltatások igénybevételéhez	humán erőforrás, pályázati forrás	Érvényesül a fogyatékkal élők esélyegyenlősége
	A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségeinek biztosítása az önkormányzatnál és intézményeinél	ITS	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról a döntés képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	Városfejlesztési és Műszaki Osztály, rehabilitációs szakmémők bevonásával	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	A településen lévő középületek komplex akadálymentesítése valósul meg. Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása és fenntartása a szolgáltatások igénybevételéhez	humán erőforrás, pályázati forrás	Érvényesül a fogyatékkal élők esélyegyenlősége
	A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségeinek biztosítása az önkormányzatnál és intézményeinél	ITS	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról a döntés képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	Városfejlesztési és Műszaki Osztály, rehabilitációs szakmémők bevonásával	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	A településen lévő középületek komplex akadálymentesítése valósul meg. Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása és fenntartása a szolgáltatások igénybevételéhez	humán erőforrás, pályázati forrás	Érvényesül a fogyatékkal élők esélyegyenlősége
	A fogyatékkal élők számára a középületek, intézmények nem teljeskörűen akadálymentesítettek	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségeinek biztosítása az önkormányzatnál és intézményeinél	ITS	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról a döntés képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	Városfejlesztési és Műszaki Osztály, rehabilitációs szakmémők bevonásával	Pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Határidő: a pályázati kiírásban meghatározott határidőben Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítása támogatási szerződésben foglalt határidő szerint	A településen lévő középületek komplex akadálymentesítése valósul meg. Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása és fenntartása a szolgáltatások igénybevételéhez	humán erőforrás, pályázati forrás	Érvényesül a fogyatékkal élők esélyegyenlősége

16.	<p>Mozgáskorlatozottak számára külön parkolók létesítése a középületeknél, intézményeknél</p>	<p>Mozgáskorlátot azokra a parkolókra kialakítva külön parkolók a középületeknél, intézményeknél</p>	<p>Mozgáskorlátot azokra a parkolókra létesítve az intézményeknél pályázati források keresése nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítására pályázati források hiányában saját erőből parkoló építése, a nem önkormányzati épületeknél az intézmények figyelmének felhívása</p>	<p>ITS</p>	<p>Pályázati források figyelemmel kísérése Pályázatok előkészítése és benyújtásáról döntés a képviselő-testület részéről Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítására (közbeszerzési eljárások lefolytatása, kivitelező kiválasztása, stb.) a támogatási szerződésbe foglalt határidő szerint</p>	<p>Városfejlesztési és Műszaki Osztály, rehabilitációs szakmérnökök bevonásával</p>	<p>Pályázati források figyelemmel kísérése Határidő: folyamatos Pályázatok benyújtása a pályázati kiírásban meghatározott határidőben, Nyertes pályázat esetén a beruházás megvalósítására támogatási szerződésbe foglalt határidő szerint, megvalósítás saját erőből a fedezet biztosítása után</p>	<p>Mozgáskorlátot azokra a parkolókra állnak rendelkezésre a közintézményeknél</p> <p>humán erőforrás, pályázati forrás</p> <p>Érvényesülő a foglalkoztatással együttműködő esélyegyenlősége</p>
-----	--	--	---	------------	--	---	--	--

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások kétévenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, a munkacsoportok szükség szerint együttműködnek.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítása érdekében tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a Sámsoni Hírlap áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

1. Hajdúsámson Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

2. Ezt követően Hajdúsámson Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 252/2018.(XII. 20) öh. számú határozatával elfogadta.

Hajdúsámson, 2018. december 20.

Dr. Danku József
jegyző

Antal Szabolcs
polgármester

Mellékletek:

1. Adattáblák
2. Partnerek
3. HEP Elkészítési Jegyzék

